

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.7

Par Elektropārvades tīklu savienojuma „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums no Sindī (Kilingi – Nõmme) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC – 2) apakšstacijām Latvijā” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2019.gada 10.jūnijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

Akciju sabiedrība „Latvijas elektriskie tīkli”, reģistrācijas Nr.40103379313, adrese: Dārzciema 86, Rīga, LV – 1073, tālr. 67725509 (turpmāk Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „Eiropprojekts”, reģistrācijas numurs: 40003493684, adrese: Elizabetes iela 2-413, Rīga, LV – 1010, tālrunis: + 371 67320203 (turpmāk Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk Ziņojums) paredzētajai darbībai „Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojums no Sindī (Kilingi - Nõmme) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC-2) apakšstacijām” Birojā tika iesniegts 2016.gada 16.februārī. Papildus informācija tika iesniegta 2016.gada 22.aprīlī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Projekts „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums no Sindī (Kilingi – Nõmme) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC – 2) apakšstacijām Latvijā” (turpmāk Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Paredzētās darbības ietvaros ierīkojamās elektropārvades līnijas (turpmāk arī EPL) Latvijas teritorijā šķērsotu Rūjienas, Mazsalacas, Burtnieku, Alojās, Limbažu, Sējas, Saulkrastu, Ādažu, Carnikavas, Garkalnes un Stopiņu novadu un Rīgas pilsētas teritorijas (1.alternatīva, ieskaitot 1A

un 1B modifikācijas) vai Rūjienas, Naukšēnu, Burtnieku, Beverīnas, Kocēnu, Pārgaujas, Krimuldas, Inčukalna, Siguldas, Ropažu, Salaspils, Ikšķiles un Stopiņu novadu un Valmieras pilsētas teritorijas (2.alternatīva) (turpmāk kopā sauktas – Skartās pašvaldības).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību:

- 3.1.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānots izveidot trešo elektropārvades tīkla starpsavienojumu starp Latviju un Igauniju, ierīkojot jaunu augstsprieguma (330kV) elektrolīniju no Sindi (Kilingi – Nõmme) Igaunijā līdz Rīgas TEC – 2 apakšstacijai Latvijā, Salaspils novadā.
- 3.1.2. Atbilstoši Ziņojumam EPL Projektu paredzēts realizēt līdz 2020.gadam.
- 3.1.3. Paredzētā darbība (turpmāk saukta arī - EPL Projekts) ir daļa no valsts prioritāro infrastruktūras objektu kopuma attīstības periodam līdz 2030.gadam un tā mērķis ir stiprināt Baltijas reģiona elektroapgādi un veicināt drošu elektroenerģijas darbību ilgtermiņā. Ir atzīts, ka esošo starpsavienojumu jaudas Igaunijas – Latvijas šķērsgrīzumā ir nepietiekamas, kā rezultātā jau šobrīd 330 kV tīklos veidojas elektroenerģijas pārvades sastrēgumi. Paredzēts, ka jaunais starpsavienojums ļaus labāk izmantot gan esošos elektroenerģijas ražošanas avotus un radīt jaunus, gan uzlabot elektroapgādes sistēmas drošumu un veidot integrētu Eiropas enerģijas tirgu. Līdz ar to Baltijas reģiona efektīvs starpsavienojums ir iekļauts Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma (turpmāk BEMIP (Baltic Energy Market Interconnection Plan)) plānā un Eiropas Komisijas stratēģiskajā pārskatā par BEMIP tas noteikts par vienu no sešiem prioritāriem infrastruktūras projektiem.
- 3.1.4. Būvniecība ir paredzēta gan Igaunijas, gan Latvijas teritorijā, tomēr ~90 % no Igaunijas – Latvijas trešā savienojuma garuma paredzēts izbūvēt Latvijas teritorijā, kas sastāda ~200km garu EPL posmu (šeit un citviet norādīto skaitlisko vērtību kontekstā Birojs ņem vērā, ka tās ir galvenokārt indikatīvas, norādītas tik tālu, cik to pieļauj pašreizējā projektēšanas stadija un var tikt precizētas turpmākās projektēšanas gaitā).
- 3.1.5. Pamatā jauna EPL starpsavienojuma nodrošinājums Latvijas teritorijā ir paredzēts kā gaisvadu līnijas pa esošu EPL trasēm, pārbūvējot jau esošas 110kV vai esošas 330kV gaisvadu līnijas (attiecīgi paaugstinot balstus un uz vieniem balstiem uzstādot esošajai 110kV līnijai paralēlu 330kV līniju vai arī uzstādot uz vieniem balstiem esošajai 330kV līnijai paralēlu otru 330kV līniju). Tomēr atsevišķos posmos EPL tiktu izbūvēta jaunā trasē.
- 3.1.6. Paredzētajai darbībai ir definētas 2 principiālās – 1. un 2. alternatīvas, kā arī alternatīvie posmi vai ar EPL Projekta kopgarumu salīdzinoši lokāli risinājumi ietekmes ziņā jutīgāku teritoriju apiešanai (piemēram, 1.alternatīvas posmi 1.2.M Rūjienas novadā, 1.SAp un 1.A pie Saulkrastiem un Carnikavas).
- 3.1.7. Abu alternatīvu gadījumā jauns EPL posms tiktu izbūvēts posmā no Igaunijas – Latvijas robežas līdz esošai 110kV līnijai Rūjienas novadā, savukārt 1.alternatīvas gadījumā papildus tiek izskatīti lokālie risinājumi posmos 1.SAp un 1.A, lai apietu blīvāk apdzīvotas vietas pie Saulkrastiem un Carnikavas, vai arī 1.alternatīvas 1B vai 1B' modifikācijas gadījumā, ja 1.alternatīvas trase tiktu virzīta vienotā koridorā ar plānoto Eiropas standarta sliežu platuma (1435mm platums) elektrificētu publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līniju “*Rail Baltica*” (turpmāk Rail Baltica), kuras būvniecības iecerei ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts paralēli EPL Projekta novērtējumam un par kuru izdots Biroja 2016.gada 3.maija atzinums Nr.5 (pieejams <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=2426>).

3.1.8. Paredzētās darbības saistībā ar Rail Baltica un abu projektu pārrobežu dabu norādāms:

- 3.1.8.1. Rail Baltica projekta ietvaros Baltijas valstīs ir plānots izbūvēt jaunu Eiropas standarta sliežu platuma (1435mm platums) elektrificētu publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līniju kombinētai pasažieru un kravas vilcienu satiksmei. Rail Baltica kopējais garums plānots ~730km, no kuriem ~260 km plānoti Latvijas teritorijā.
- 3.1.8.2. Tā kā arī Rail Baltica dzelzceļa līnijas izbūve ir paredzēta, šķērsojot Latviju virzienā no ziemeļiem uz dienvidiem, un Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma laikā tika jau identificēta nepieciešamība izsvērt ne tikai esošu EPL pārbūves, bet arī jaunu EPL posmu risinājumus (Saulkrastu un Carnikavas iespējamās apejas), - abu projektu ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā tika meklētas iespējas šādus jaunus EPL posmus būvēt vienā koridorā ar Rail Baltica. Tas iespējami mazāk fragmentētu šķērsojamās teritorijas, jo īpaši mežu masīvus un apdzīvotas teritorijas, kā arī radītu apgrūtinājumus mazākam īpašumu skaitam.
- 3.1.8.3. Koordinējot abu projektu izpēti un tehniskās izbūves iespējas vienotā koridorā, - tika izskatīti vairāki EPL Projekta 1.alternatīvas modifikācijas risinājumi, kā rezultātā abu projektu ierosinātāji definējuši galējās - 1B un 1B' (Rail Baltica gadījumā A3 un B3, kas pāriet A4 posmā) trases. EPL Projekta 1.alternatīvas B modifikācijām tikai sākumposmi ir atšķirīgi (1.B un 1.B'), - tāpat kā Rail Baltica alternatīvas (A3 un B3) tās Sējas novadā satiekas un tālāk virzās pa vienu - 1.B trasi (šī posma apzīmējums Rail Baltica gadījumā - A4).
- 3.1.8.4. Risinājums paredz iespēju izbūvēt jauno 330 kV elektropārvades līniju paralēli Rail Baltica dzelzceļa trasei līdz Stopiņu un Salaspils novadam vai nu sākot no iespējamā krustpunkta ar Rail Baltica A3 alternatīvu Limbažu novadā vai ar B3 alternatīvu Sējas novadā. Šādā gadījumā kopējā koridorā abi objekti tiktu izbūvēti Limbažu vai Sējas novadu teritorijā, kā arī Inčukalna, Ropažu, Stopiņu un Salaspils novada teritorijā. Tikai pašā trases beigu posmā Salaspils novadā EPL līnija netiktu virzīta vienotā koridorā ar Rail Baltica, kur sadarbībā ar Skarto pašvaldību un iedzīvotājiem izstrādāts lokāls risinājums paralēli plānota valsts autoceļa E22 trasei.
- 3.1.8.5. No Ziņojuma un Rail Baltica projekta ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentācijas izriet, ka pamatā abi objekti 1B vai 1B' modifikācijas risinājumā tiktu virzīti tā, lai to aizsargjoslas pārklātos un fragmentējošais koridors būtu šaurāks. Izņēmums ir atsevišķi posmi, kur EPL varētu tikt virzīta nostāk (tostarp mainot atrašanos Rail Baltica labajā vai kreisajā pusē), lai pēc iespējas mazāk skartu īpašumus vai dabas vērtības.
- 3.1.8.6. Gan Rail Baltica, gan Paredzētā darbība ir pārrobežu projekti un arī to ietekmei ir pārrobežu daba. Rail Baltica gadījumā atbilstoši Novērtējuma likuma 20.panta (5)daļai, nodomu piedalīties ietekmes novērtējumā apstiprināja un novērtējumā piedalījās Lietuvas Republika un Igaunijas Republika. Paredzētās darbības gadījumā projekta attīstītāji, kas pārstāv Latvijas un Igaunijas puses, ir vienojušies par informācijas apmaiņu un novērtējuma rezultātu koordinēšanu.
- 3.1.8.7. Limbažu, Sējas, Ropažu, Inčukalna, Garkalnes, Salaspils un Stopiņu novados Rail Baltica sākotnējās apspriešanas sanāksmes tika organizētas vienlaicīgi ar EPL Projekta 1 alternatīvas B modifikāciju sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmēm.

- 3.1.9. 330kV EPL nosakāmā aizsargjosla pilsētās un ciemos ir 12m no ārējā vada uz abām pusēm, ārpus pilsētām un ciemiem – 30m, bet mežu teritorijās 40m no EPL viduslīnijas (ass), kurā izcērtamās stigas platums ir 27m uz katru pusi no EPL ass. Esošu 110kV gaisvadu līniju pārbūves gadījumā paplašinātos līdzšinējā EPL aizsargjosla un no 26m uz 54m paplašinātos mežu zemēs izcērtamās stigas platums. Esošo 330kV gaisvadu līniju pārbūves gadījumos aizsargjoslas un mežu zemēs izcērtamās stigas platums nemainītos.
- 3.1.10. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai piemērots ar Biroja 2012.gada 8.oktobra lēmumu Nr.502 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, jo Paredzētā darbība ir Novērtējuma likuma 1.pielikuma darbība.
- 3.1.11. Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam Birojs izdeva 2013.gada 4.jūlijā. Grozījumi Programmā veikti ar Biroja 2014.gada 3.aprīļa lēmumu Nr.3-01/573 „Par grozījumiem 2013.gada 4.jūlijā izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam” un 2015.gada 11.maija lēmumu Nr.3-01/1067 „Par grozījumiem 2013.gada 4.jūlijā izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam”, ietverot tajā prasības papildus alternatīvu vai to modifikāciju risinājumu novērtējumam.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Esošās situācijas kontekstā ir novērtēts, ka Latvijas un Igaunijas elektropārvades starpsavienojumu jaudas šobrīd ir nepietiekamas. Starp Igauniju un Latviju pašlaik ir 2 starpsavienojumi, tomēr tie koncentrējās vienā ģeogrāfiskā teritorijā un abi ir pieslēgti vienai un tai pašai 330kV apakšstacijai “Valmiera”. Tādēļ plānotais trešais Igaunijas – Latvijas starpsavienojums tiktu veidots kā neatkarīgs no 2 esošajiem savienojumiem ar pieslēgumu citai apakšstacijai (Rīgas TEC – 2 Salaspils novadā).
- 3.2.2. Īsumā raksturojot darbības vietu, pārskatāmības nolūkiem EPL Projekta trasi Latvijas teritorijā (virzienā no Z uz D) var iedalīt nosacītos 3 sektoros: posms, kur paredzēta pilnībā jaunas EPL izbūve pie Igaunijas – Latvijas robežas Mazsalacas un Rūjienas novadā; posms, kur piedāvātās alternatīvas sazarojas un kas 1.alternatīvas gadījumā ietvertu posmu līdz EPL krustpunktam ar Rail Baltica Limbažu vai Sējas novadā, bet 2.alternatīvas gadījumā ietvertu posmu līdz Valmierai (2.sektors); kā arī 3.sektors, kura ietvaros 1.alternatīvas gadījumā tiek izskatīti jau vairāki trases tālākas virzīšanas risinājumi (cauri Saulkrastiem un Carnikavai pa esošu EPL trasi, Saulkrastu un Carnikavas apejas vai vienotais koridors ar Rail Baltica), savukārt 2.alternatīvas gadījumā jaunā 330kV EPL līdz pieslēgumam TEC-2 varētu tikt izbūvēta pa jau esošu 330kV trasi.
- 3.2.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Skartajās pašvaldībās alternatīvu vietās un to apkārtnē no sākuma ir apzināta esošā situācija un objekti līdz 400m platā joslā (200m uz katru pusi no iespējamās EPL izbūves vietas). Ir apkopota un iegūta informācija par EPL līniju trasē esošo vides stāvokli, tajā skaitā līdzšinējo izmantošanu, pastāvošajām vides problēmām, no darbības vietas apstākļiem izrietošiem nosacījumiem veicamo darbu secībai, limitējošiem apstākļiem un ierobežojumiem, sagaidāmām izmaiņām, risinājumiem kontekstā ar plānoto teritorijas turpmāko izmantošanu u.c. Visu alternatīvo posmu griezumā ir identificēti šķērsojamie satiksmes infrastruktūras objekti (autoceļi, ielas un dzelzceļa līnijas), gaisvadu EPL un gāzes vadi, ūdensobjekti, meliorācijas sistēmas, identificēti šķērsojamie īpašumi (to sadalījums, ņemot vērā valsts/pašvaldību vai privātpersonu īpašumtiesības), jau esošo (pārbūvējamo) un no jauna plānoto EPL trašu tuvumā esošie objekti (risku objekti, piesārņotas vietas, dzīvojamās mājas u.c.), šķērsojamās vai tuvumā esošās aizsargājamās teritorijas, skartās aizsargājamās vērtības u.c.

3.2.4. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti detalizēti izklāstīt darbības vietas apstākļu novērtējuma kopumu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kas ir neatņemama ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentācijas sastāvdaļa, kas būs jāvērtē galējā lēmuma pieņemējam (Novērtējuma likuma 22.panta (2)daļa). Ievērojot Paredzētās darbības mērogu un dažādos ar Paredzēto darbību un tās iespējamo darbības vietu saistītos vides aspektus pētīto alternatīvu griezumā, Birojs tālāk šajā apakšnodaļā akcentē tikai būtiskākos darbības vietu raksturojošos apstākļus, savukārt ietekmju griezumā darbības vietas specifiskie apstākļi (kur nepieciešams) tiek ņemti vērā jau attiecīgajās šī atzinuma sadaļās.

3.2.5. EPL trases sektoru griezumā Paredzētās darbības alternatīvas raksturo šāda informācija:

3.2.5.1. Posmā no Igaunijas – Latvijas robežas (Rūjienas novada Ipiķu, Vilpulkas un Jeru pagastā) līdz esošai 110kV līnijai uz R no Rūjienas pilsētas tiek aplūkota tikai viena pamata alternatīva (1.alternatīva), kur paredzēta jaunās 330kV vienķēžu EPL izbūve jaunā trasē. 1.sektora ietvaros tiek izskatīts arī ~10km garš 1.2.M risinājums, lai, vadoties no ornitofaunas eksperta ieteikumiem, ārpus mežu teritorijām apietu putniem nozīmīgas vietas. 1.sektora beigu posms virzītos gar Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 (turpmāk Natura 2000 teritorija) – dabas liegumu „Rūjas paliene” (~600m garā posmā trase virzītos gar Natura 2000 teritoriju ~400m attālumā no tās). Viss 1.sektora posms ietilpst arī Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta (turpmāk ZBR) teritorijā.

3.2.5.2.2.sektorā tiek aplūktas divas alternatīvas, kuru abu gadījumā Paredzētā darbība tālāk tiktu realizēta esošu gaisvadu līniju pārbūves izpildījumā (esošās 110kV gaisvadu līnijas tiktu pārbūvētas uz 110kV un 330kV gaisvadu līniju). Sektors sāktos no jaunā EPL posma savienojuma vietas ar esošo 110kV EPL Rūjienas novadā un:

3.2.5.2.1. 1.alternatīvas gadījumā virzītos uz DR- D caur Rūjienas novada Jeru pagastu, Mazsalacas novada Ramatas, Sēļu un Skaņkalnes pagastu, Burtnieku novada Vecates pagastu, Alojās novada Braslavas un Alojās pagastu, Limbažu novada Pāles, Viļķenes, Limbažu un Skultes pagastu (1B modifikācijas gadījumā arī Sējas novada daļu) un 2.sektora robežās noslēgtos pie 1B vai 1B modifikācijas (vietas, kur sāktos vienotais koridors ar Rail Baltica); šajā gadījumā pa esošu EPL tiktu šķērsota Natura 2000 teritorija - dabas liegums „Rūjas paliene”.

3.2.5.2.2. 2.alternatīvas gadījumā virzītos uz DA - D caur Rūjienas novada Jeru pagastu, Mazsalacas novada Ramatas pagastu, Naukšēnu novada Ķoņu pagastu, Burtnieku novada Rencēnu un Valmieras pagastu, Beverīnas novada Kauguru pagastu un 2.sektora robežās noslēgtos pie Valmieras pilsētas; šajā gadījumā tiktu šķērsota Natura 2000 teritorija - aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja”.

3.2.5.2.3. Gandrīz viss 2.sektora posms abu alternatīvu gadījumā ietilpst arī Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā.

3.2.6. 3.sektorā turpinās divu alternatīvu trases ar noslēgumu TEC- 2 apakšstacijā Salaspils novadā, kur:

3.2.6.1. 1.alternatīvas gadījumā jaunā 330kV EPL tiktu virzīta vienā no šādiem risinājumiem:

3.2.6.1.1. Pamata alternatīva (1.alternatīva) paredz EPL virzīt caur Skultes pagastu, Sējas novadu, Saulkrastu novadu, Ādažu novadu, Carnikavas novadu, Garkalnes novadu un Rīgas pilsētas teritoriju pa esošās

110kV EPL trasi (tikai pašā sektora beigu posmā pa esošas 330kV EPL trasi). Izvēloties 1.alternatīvas gadījumā jauno 300kV EPL virzīt pa esošas 100kV EPL trasi, tiktu šķērsota Natura 2000 teritorija - dabas parks „Piejūra”. EPL paplašinātā aizsargjosla robežotos ar Natura 2000 teritorijām – dabas liegumu „Garkalnes meži” un dabas liegumu „Jaunciems”; Carnikavas daļā tiek izskatīts lokāls risinājums EPL guldīt zemē kā kabeli.

- 3.2.6.1.2. Minētajai trasei tiek izskatīti papildus risinājumi - iespējamā 1.SAp trase - jauns ~ 7,8km garš posms (apeja) pie Saulkrastiem, kas šķērsotu Saulkrastu un Sējas novada teritorijas, pamattrasei atpakaļ pievienojoties lejpus Saulkrastiem; iespējamā 1A trase – jauns ~15 km garš posms (apeja) pie Carnikavas, kas šķērsotu Ādažu un Garkalnes novadu teritorijas, pamattrasei atpakaļ pievienojoties Garkalnes novadā (1.SAp un 1.A risinājuma gadījumā Natura 2000 teritorijas netiktu šķērsotas, tostarp nebūtu jāšķērso dabas parks „Piejūra”). Visos minētajos risinājumos EPL paplašinātā aizsargjosla robežotos vai virzītos tiešā tuvumā Natura 2000 teritorijām – dabas liegumam „Garkalnes meži” un dabas liegumam „Jaunciems”.
- 3.2.6.1.3. Papildus modifikācija 1.alternatīvai ir EPL virzīšana vienotā koridorā ar Rail Baltica jaunā trasē, kur 1.B modifikācijas gadījumā jaunā 330kV EPL trase kopā ar Rail Baltica uzsāktos jau 3.sektora sākumā – iespējamā krustpunktā ar Rail Baltica A3 alternatīvu Limbažu novadā, bet 1.B' gadījumā EPL sākotnēji virzītos pa esošu 110kV EPL trasi (esošās līnijas pārbūves izpildījumā), bet jaunā trasē uzsāktos no iespējamā krustpunkta ar Rail Baltica B3 alternatīvu Sējas novadā. Šādā gadījumā nedz 1.alternatīvas pamattrase caur Saulkrastiem un Carnikavu, nedz 1.SAp un 1.A risinājumi netiktu realizēti. Vienotais koridors ar Rail Baltica 1B modifikācijas gadījumā šķērsotu Limbažu novada Skultes un Vidrižu pagastu, Sējas, Inčukalna, Ropažu, Garkalnes, Stopiņu un Salaspils novadu teritorijas, bet 1B' modifikācijas gadījumā - Sējas, Inčukalna, Ropažu, Garkalnes, Stopiņu un Salaspils novadu teritorijas. Tikai pašā sektora beigu posmā Salaspils novadā EPL līnija netiktu virzīta vienotā koridorā ar Rail Baltica, kur izstrādāts lokāls risinājums paralēli plānota valsts autoceļa E22 trasei.
- 3.2.6.1.4. Proti, ņemot vērā Salaspils un Stopiņu iedzīvotāju un novadu pašvaldību ieteikumus trases posmā no autoceļa P5 un dzelzceļa šķērsojuma vietas Sauriešos līdz esošajai 330 kV elektrolīnijai (uz A no TEC-2), izstrādāts 2 km garš jauns lokāls risinājums 1B posma modifikācijai – trases līniju virzot paralēli Latvijas valsts ceļu plānotā autoceļa E22 trasei. Pēc Piķurgas upes šķērsojuma līdz ieejai TEC-2 trases novietojumam iespējami divi risinājumi – virzīt to paralēli plānotajai dzelzceļa līnijai, virzoties garām jauktas dzīvojamās, sabiedrisko un darījuma iestāžu teritorijai „Gaidas”, vai arī izmantot esošo 330 kV elektrolīniju, to pārbūvējot.
- 3.2.6.1.5. Izvēloties kādu no risinājumiem (1.B vai 1.B') vienotam koridoram ar Rail Baltica, netiktu šķērsotas Natura 2000 teritorijas, bet 1.B' gadījumā abu objektu vienotais koridors virzītos to tuvumā (gar dabas liegumu „Dzelves – Kroņa” purvs un aizsargājamo ainavu apvidu „Ādaži”).

- 3.2.6.2. 2.alternatīvas gadījumā jaunā 330kV EPL visā 3.sektora garumā caur Kocēnu novada Kocēnu un Vaidavas pagastu, Pārgaujas novada Raiskuma, Stalbes un Straupes pagastu, Krimuldas novada Krimuldas pagastu, Inčukalna novadu, Siguldas novada Allažu pagastu, Ropažu, Ikšķiles, Salaspils, Stopiņu novadu un Rīgas pilsētas teritoriju tiktu virzīta pa esošas 330kV EPL trasi tās pārbūves izpildījumā. 2.alternatīvas gadījumā visā tās garumā tiktu šķērsota Natura 2000 teritorija – „*Gaujas nacionālais parks*”. Šajā posmā nav plānots paplašināt esošas 330kV aizsargjoslas platumu.
- 3.2.6.3. Novērtēts, ka EPL šķērsotu lielākoties lauksaimniecības zemes un meža zemes, atsevišķos posmos blīvi apbūvētas teritorijas, nelielos posmos – ūdeņus. EPL plānota Daugavas un Gaujas upju baseinu apgabalos. Plānotā EPL trase dažādu alternatīvu gadījumā šķērsos dažāda lieluma ūdensteces un ūdensobjektus, tostarp Rūju, Salacu, Svētupi, Gauju, Juglu un Juglas kanālu, Sedu u.c. lielākas un mazākas upes, dažas pat vairākās vietās. Tiktu šķērsotas arī vairākas ūdenstilpes, tostarp Lilastes ezers, Sudrabezers, Skuķīšu HES ūdenskrātuve u.c. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, visu ūdensobjektu šķērsojumiem izstrādāti tādi risinājumi, kas paredz, ka nevienā no gadījumiem nebūs nepieciešams izbūvēt EPL balstus ūdensobjektu gultnēs.
- 3.2.6.4. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai plānotās EPL trase šķērsos sekojošas degradētas vai piesārņotas vietas:
- 3.2.6.4.1. 1.alternatīva šķērsos vienu potenciāli piesārņotu vietu - SIA „*Nivals*” DUS un mehāniskās darbnīcas” Alojās novadā. 1A modifikācijas posms šķērsos piesārņotā vietu, slēgto Ādažu sadzīves atkritumu izgāztuvi „*Utupurvs*” Ādažu novadā. Vienotais koridors ar Rail Baltica Inčukalna novadā šķērsos divas piesārņotās vietas – Ziemeļu gudrona dīķa izplatības areāla buferzonu dīķa DR malā un naftas bāzi „*Vangaži*”.
- 3.2.6.4.2. 2.alternatīva šķērsos vienu piesārņoto vietu – bijušās mehāniskās darbnīcas un DUS „*Salaspils*” Salaspils novadā, kā arī divas potenciāli piesārņotās vietas - bijušo DUS „*Zvirgzdiņi*” Beverīnas novadā un Palsmanes speciālās internātskolas siltummezgla sadedzināšanas iekārtas Pārgaujas novadā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzēto darbību ir plānots realizēt galvenokārt gaisvadu EPL izpildījumā (ar atsevišķiem kabeļu risinājuma posmiem) uz 38m augstiem metāla konstrukcijas balstiem (balsta platums pamatnē ~7,5m). Posmos, kur tiks pārbūvētas jau esošas 110kV, tiks veikta balstu nomaiņa uz augstākiem, uz vieniem balstiem uzstādot esošajai 110kV līnijai paralēlu 330kV līniju. Posmos, kur tiks pārbūvēta 330kv gaisvadu EPL, uz vieniem balstiem tiks uzstādīta esošajai 330kV līnijai paralēla otra 330kV EPL. Posmos, kur Paredzētā darbība tiks realizēta jaunā trasē, kur nepieciešams tiks izveidota EPL stiga, tad uzstādīti 38m augsti balsti ar 330kV EPL.
- 3.3.2. Atsevišķos posmos tiek plānots EPL izbūvēt kabeļu izpildījumā. Tā, piemēram, ~0,8km pie apakšstacijas “*Valmiera*”, kur EPL būtu jāšķērsos divas esošas 110 kV EPL un trīs esošas 330 kV EPL (2.alternatīva). Gaisvadu risinājums šādu šķērsojumu gadījumā ir novērtēts kā ļoti sarežģīts un grūti apkalpojams turpmākajā jaunās 330 kV EPL ekspluatācijas gaitā. Lokāls risinājums tiek izskatīts arī 1.alternatīvai pa apdzīvotas vietas “*Bukulti*” ielām un esošās EPL trasi (esošās aizsargjoslas robežās),

tāpat 1.alternatīvas pamattrasē 3.sektorā Carnikavas posmā, kā arī pie apakšstacijas "Salaspils", kur EPL būtu jāšķērso četras esošās 330 kV EPL u.c.

- 3.3.3. Pēc teritorijas sagatavošanas un stigas izveides (kur nepieciešams) būvdarbus ir paredzēts veikt šādā secībā: sākumā tiktu izbūvēti balstu pamati. Novērtēts, ka piemērotos grunts apstākļos, kur ir cieta pamatne, pamatus var izbūvēt, ar ekskavatoru izrokot bedri un izlejot betona pamatus. Purvainās vietās var būt nepieciešams izmantot citas pamatu izbūves metodes (mikropāļi, saliktie pāļi, skrūvētie metāla pāļi). Turpmākajā projektēšanas gaitā katrai vietai ir paredzēts izvēlēties piemērotāko metodi, kas būs atkarīga no ģeoloģiskās izpētes rezultātiem. Pēc pamatu sagatavošanas tiktu uzmontēti līniju balsti. Metāla balstus paredzēts montēt pa sekcijām, ar ceļamkrānu. Pēc balstu montāžas tiktu montēta līnijas armatūra un izolatori, pēc kā sekotu līnijas vadu izvilkšana. Novērtēts, ka līnijas izbūvei īpaši sarežģītos grunts apstākļos (piemēram purvā, vietās, kur tiek šķērsoti ūdensobjekti) būvniecības darbus ir ieteicams veikt ziemas apstākļos, kad gaisa temperatūra ir zem - 8°C.
- 3.3.4. Lai nodrošinātu būvniecības darbus, būs nepieciešami tehnikas pievedceļi. Visā EPL trases garumā paredzēts izmantot esošos ceļus, papildus kā tehnikas pievedceļu izmantojot arī esošās EPL stigas, kuras iespējams noklāt ar ģeotekstilu vai arī izmantot 4-6 m garus koka baļķu ceļus (baļķus pēc darbu pabeigšanas paredzēts izvākt). Novērtēts, ka esošo 330 kV un 110 kV līniju pārbūvei speciāla teritorijas sagatavošana būs nepieciešama tikai vietās, kur ir sarežģīti grunts apstākļi – purvainas, plūstošas smiltis, ūdens, kūdrains. Citās vietās būvniecības tehnika objektam var piebraukt bez papildus sagatavošanas darbiem vai palīgtehnikas palīdzības. Sarežģītākajās vietās (purvainās vietās, ūdenī) pa izbūvētu baļķu ceļu būvniecības tehnika var tikt pārvietota ar platķēžu traktoriem uz metāla platformām. Ceļus pēc būvdarbu pabeigšanas paredzēts atjaunot atbilstoši stāvoklim pirms būvdarbu uzsākšanas.
- 3.3.5. Paredzētās 330kV elektrolīnijas trase šķērso daudzas inženierkomunikācijas un satiksmes infrastruktūras objektus. EPL pārbūvi un jaunas EPL izbūvi paredzēts veikt bez citu objektu pārbūves, esošo ēku vai būvju nojaukšanas.
- 3.3.6. Paredzēts, ka vietās, kur EPL tiks būvēta pa esošās EPL trasi, vispirms esošā līnija pa posmiem (starp apakšstacijām) tiks atslēgta un demontēta. Noteikts, ka attiecīgais EPL posms ir jāatslēdz uz būvniecības laiku līdz posma pilnīgai izbūvei un nodošanai ekspluatācijā.
- 3.3.7. Projekts paredz esošās 330/110kV apakšstacijas TEC-2 330kV sadalnes paplašināšanu, izbūvējot jaunu 330kV elektropārvades līnijas pievienojumu. Pievienojuma izbūvei paredzēts izbūvēt pamatus, metāla konstrukcijas, piegādāt un uzstādīt nepieciešamo elektrotehnisko aprīkojumu. Elektropārvades līnijas pieslēgumam apakšstacijā paredzēts uzstādīt jaunas vadības un releju aizsardzības iekārtas. Apakšstacijas TEC-2 paplašināšana paredzēta jau esošajā teritorijā, papildus platības nav nepieciešamas.
- 3.3.8. Ievadī citās apakšstacijās nav paredzēti, nav paredzēta citu apakšstaciju pārbūve un teritoriālā plānojuma izmaiņas.
- 3.3.9. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 16.pantu aizsargjoslas tiek noteiktas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību. Aizsargjoslu platums ir atšķirīgs, atkarībā no EPL sprieguma (piemēram, 110 kV vai 330kV EPL) un EPL gaisvadu vai kabeļa izpildījuma. To platums ir atkarīgs arī no atrašanās apdzīvotās vietās vai ārpus tām, mežu teritorijās vai lauksaimniecības zemē:

- 3.3.9.1. Aizsargjoslu gar 110 kV gaisvadu EPL noteic abpus līnijai 7 m attālumā no malējiem vadiem pilsētu un ciemu teritorijās, 30 m attālumā abpus līnijai teritorijās ārpus apdzīvotām vietām, bet mežu teritorijās – 35 m attālumā no līnijas ass, turklāt aizsargjoslas ietvaros 13 m platumā no līnijas ass uz katru pusi jāveido arī elektrolīniju trasī (faktiski jāizcērt stigu 26m platumā).
- 3.3.9.2. Aizsargjoslu gar 330 kV gaisvadu EPL noteic abpus līnijai 12 m attālumā no malējiem vadiem pilsētu un ciemu teritorijās, 30 m attālumā abpus līnijai teritorijās ārpus apdzīvotām vietām, bet mežu teritorijās - 40 m attālumā no līnijas ass, turklāt aizsargjoslas ietvaros 27 m platumā no līnijas ass uz katru pusi jāveido arī elektrolīniju trasī (faktiski jāizcērt stigu 54m platumā).
- 3.3.10. Paredzēts, ka posmos, kur 330 kV EPL ir plānota vienotā koridorā ar dzelzceļa līniju, aizsargjoslas daļēji pārklāsies. Paredzēts, ka nodalījuma josla Rail Baltica dzelzceļa līnijai pamatā būs 60m plata un ietvers gan dzelzceļa koridoru, gan dzelzceļa aizsargjoslu (aizsargjoslas platums – 25m no malējās sliedes). Kopējais EPL aizsargjoslas un dzelzceļa nodalījuma joslas platums pilsētās un ciemos būs ~89m, ārpus pilsētām un ciemiem ~107m un mežos ~108m. EPL stigas un dzelzceļa nodalījuma joslas platums ~95,5m.
- 3.3.11. Tādējādi, posmos, kur būvniecība tiks veikta pilnībā jaunā trasē, ar Paredzēto darbību tieši un netieši skartā teritorija ietvers gan pašu būvniecības vietu un telpu zem EPL, gan aizsargjoslas teritoriju, kurā ir noteikti aprobežojumi (Aizsargjoslu likuma 43.pants). Būtiskākās pārmaiņas sagaidāmas tieši mežu teritorijās, jo tur būs nepieciešama EPL trases (stigas) izciršana. Savukārt posmos, kur jauno EPL ir paredzēts virzīt pa jau esošām EPL, paliekošas izmaiņas līdzšinējā izmantošanā ir sagaidāmas galvenokārt tikai esošo 110kV EPL pārbūves gadījumā. Šajos posmos paaugstinātos EPL balsti un paplašinātos nosakāmās aizsargjoslas, turklāt mežu teritorijās no pašreizējiem 26m izcērtamās stigas platums paplašinātos līdz 54m. Būtiskas paliekošas pārmaiņas jau esošo 330kV EPL pārbūves gadījumā nebūtu sagaidāmas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. Paredzētajai darbībai tiek izskatītas divas alternatīvas:

- 3.4.1.1. 1.alternatīva: Igaunijas robeža – Rūjiena - Aloja – Limbaži — Saulkrasti – Rīgas TEC-2 ar 3.sektorā iespējamām vairākiem scenārijiem:
- 3.4.1.1.1. EPL virzīšana caur Saulkrastiem un Carnikavu, Carnikavā īstenojot kabeļa risinājumu (1.alternatīvas pamattrase);
- 3.4.1.1.2. EPL virzīšana caur Saulkrastiem un pie Carnikavas realizējot 1A apeju;
- 3.4.1.1.3. EPL virzīšana gan pa Saulkrastu apeju (1.SAp), gan pa Carnikavas apeju (1A);
- 3.4.1.1.4. EPL virzīšana pa Saulkrastu apeju (1.SAp), bet caur Carnikavu pa pamattrasi, tur īstenojot kabeļa risinājumu;
- 3.4.1.1.5. EPL virzīšana vienotā koridorā ar Rail Baltica pa 1B modifikāciju, sākot no abu objektu iespējamā krustpunkta Limbažu novadā;
- 3.4.1.1.6. EPL virzīšana vienotā koridorā ar Rail Baltica pa 1B modifikāciju, sākot no abu objektu iespējamā krustpunkta Sējas novadā, kas tālāk pāriet 1B modifikācijā.

3.4.1.2. 2.alternatīva: Igaunijas robeža – Rūjiena – Valmiera – Salaspils - Rīgas TEC-2.

4. Izvērtētā dokumentācija:

Biroja atzinums izdots par Birojā iesniegto Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu un sniegto papildinformāciju, citu starpā ņemot vērā vērtējumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitu un dokumentāciju, kas raksturo procedūras soļus un hronoloģiju, kā arī dokumentāciju, kas iesniegta Paredzētās darbības un Rail Baltica ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros, kuras starpā ir arī:

- 4.1. Biroja 2012.gada 8.oktobra Lēmums Nr.502 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” un lietas materiāli.
- 4.2. Ierosinātājas 2012.gada 26.oktobra vēstule Nr.202600-01-1798 „*Par paredzētās darbības „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” un paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.3. Straupes pilsētas atdzimšanas biedrības 2012.gada 18.decembra vēstule Nr.6/12 „*Priekšlikumi paredzētās darbības „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) sākotnējai sabiedriskai apspriešanai*”.
- 4.4. Z/s „*Vecozoli*” īpašnieces iesniegums (Biroja saņemta 2012.gada 20.decembrī; reģ. Nr.2340).
- 4.5. Carnikavas iedzīvotāju 2013.gada 11.aprīļa kolektīvais iesniegums „*Par darbību projekta „Igaunijas – Latvijas” trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” ietvaros*”.
- 4.6. Salaspils novada iedzīvotāju 2013.gada 12.aprīļa kolektīvais iesniegums.
- 4.7. Privātpersonas 2013.gada 14.aprīļa elektroniskā pasta vēstule „*Viedoklis par Igaunijas – Latvijas trešo elektropārvades tīkla izbūvi*”.
- 4.8. Ādažu novada iedzīvotāju 2013.gada 19.aprīļa kolektīvais iesniegums „*Par projektu „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” Ādažos*”.
- 4.9. Ādažu novada iedzīvotāju 2013.gada 20.aprīļa kolektīvā vēstule „*Sabiedriskais viedoklis Par „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” projekta ieceri Ādažos*”.
- 4.10. Ādažu novada domes 2013.gada 22.aprīļa vēstule Nr.ADM/1-12-6/13/355 „*Par paredzēto darbību – „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla savienojums”*”.
- 4.11. Veselības inspekcijas 2013.gada 23.aprīļa vēstule Nr.3.7-3/8214/3767 „*Par paredzēto darbību „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums”*”.
- 4.12. Ierosinātājas 2013.gada 9.maija vēstule Nr.202600-01-965 „*Par sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) sabiedrisko apspriešanu un IVN programmas izstrādi*”.
- 4.13. Ierosinātājas 2013.gada 15.maija vēstule Nr.202600-10.1-1011 „*Par sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) sabiedrisko apspriešanu un IVN programmas izstrādi*”.
- 4.14. Biroja pieaicinātā eksperta 2013.gada 27.maija priekšlikumi nosacījumiem Paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*) novērtējumam.
- 4.15. Biroja 2013.gada 4.jūlijā izdotā „*Programma Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojums no Sindi (Kilingi – Nõmme) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC – 2) apakšstacijām Latvijā ietekmes uz vidi novērtējumam*”.
- 4.16. Biroja 2013.gada 4.jūlija vēstule Nr.3-01/820, ar kuru Ierosinātajai nosūtīta Biroja izdotā Programma un ietekmes uz vidi sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā saņemtie sabiedrības, pašvaldību un institūciju iesniegumi.

- 4.17. Biroja 2013.gada 31.oktobra vēstule Nr.3-01/1416 Igaunijas Republikas Vides ministrijai ar informāciju par Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma gaitu un lūgumu sniegt informāciju par līdzīga projekta attīstību Igaunijas teritorijā.
- 4.18. Igaunijas Republikas Vides ministrijas 2013.gada 21.novembra vēstule No 11-3/13/9512-2, ar kuru tā informē, ka ar Paredzēto darbību saistītais projekts drīz tiks uzsākts arī Igaunijā, un, ņemot vērā, ka pārrobežu projekts tiek īstenots Igaunijai sadarbībā ar Latviju, tad Igaunijai nav nepieciešams piedalīties uzsāktajā Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumā. Turpmāk vēlams informācijas apmaiņa šī projekta jautājumos.
- 4.19. Ierosinātājas 2013.gada 26.novembra vēstule Nr.202600-10-2222 „*Par papildinājumiem Iesniegumā paredzētai darbībai – „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums”*”, ar kuru Birojā iesniegts arī „*Iesniegums par paredzēto darbību – „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums”*” un saprašanās memorands starp Igauniju un Latviju par projekta realizāciju.
- 4.20. Biroja 2013.gada 17.decembra vēstule Nr.3-01/1650 „*Par Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojumu*”, ar kuru ierosinātāja tiek informēta, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (4)daļu, modificēto EPL trašu skarto/ietekmēto teritoriju pašvaldības un iedzīvotājus nepieciešams informēt par sākotnēji apspriesto plānoto EPL trašu novietojumu izmaiņām, un, atbilstoši minētā likuma 15.pantā noteiktajam, jādod sabiedrībai iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par darbības iespējamo ietekmi uz vidi.
- 4.21. Carnikavas novada domes 2014.gada 13.janvāra elektroniskā vēstule.
- 4.22. Ierosinātājas 2014.gada 14.janvāra vēstule Nr. 202600-10.1-82 „*Par paredzētās darbības „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” papildinājumu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”, ar kuru iesniegts paziņojums par Paredzētās darbības papildinājumu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.23. Carnikavas novada domes 2014.gada 16.janvāra vēstule Nr.01-11/99 „*Par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.24. Biroja 2014.gada 21.janvāra vēstule Nr.3-01/110 „*Par Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojumu*” AS „*Latvijas elektriskie tīkli*”, Carnikavas novada domei un AS „*Latvenergo*” par Carnikavas novada domes lūgumu nodrošināt 1.alternatīvas trases 1A un 1B modifikācijas risinājumu sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi Carnikavas novadā.
- 4.25. Salaspils novada domes 2014.gada 30.janvāra vēstule Nr.ADM/1-20/14/246 „*Par paredzēto darbību „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums”*”.
- 4.26. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2014.gada 7.februāra vēstule Nr.4.9/7/2014-N-E „*Par papildinājumiem paredzētajā darbībā „Igaunijas – Latvijas trešais starpsavienojums”*”.
- 4.27. Stopiņu novada ciemata Vālodzes iedzīvotāju 2014.gada 5.februāra kolektīvais iesniegums „*Par Igaunijas – Latvijas trešo elektropārvades tīkla starpsavienojumu*”.
- 4.28. Saulkrastu pagasta „*VEF – Biķernieki*” 8.ielas zemes un ēku īpašnieku 2014.gada 12.februāra kolektīvā elektroniskā pasta vēstule „*ELP trase*”.
- 4.29. Stopiņu novada iedzīvotāju 2014.gada 13.februāra kolektīvais iesniegums „*Par Igaunijas – Latvijas trešo elektropārvades tīkla starpsavienojumu*”.
- 4.30. Saulkrastu pagasta „*VEF – Biķernieki*” 8.ielas zemes un ēku īpašnieku 2014.gada 16.februāra kolektīvā vēstule „*Par AS „Latvijas elektriskie tīkli” „Igaunijas-Latvijas elektropārvades tīkla starpsavienojums” projekta ieceri*”.

- 4.31. Stopiņu novada domes 2014.gada 24.februāra vēstule Nr.01-16/E319 „*Par Elektropārvades tīklu savienojuma „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” papildinājumu ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.32. Ādažu novada domes 2014.gada 24.februāra vēstule Nr.ADM/1-12-6/14/137 „*Par paredzēto darbību – „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums”*”.
- 4.33. Satiksmes ministrijas 2014.gada 26.februāra vēstule Nr.01-13/925 „*Par Igaunijas – Latvijas trešo elektropārvades tīkla starpsavienojumu*”.
- 4.34. Z/s „*Brieži*” 2014.gada 27.februāra vēstule „*Par Igaunijas – Latvijas trešo elektropārvades tīkla starpsavienojumu*”.
- 4.35. SIA „*MUNDAGA*” 2014.gada 27.februāra vēstule Nr. N/121/14/2 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu un sabiedrisko apspriešanu*”.
- 4.36. Apdzīvotās vietas „*Bāliņi*” iedzīvotāju 2014.gada 27.februāra kolektīvais iesniegums.
- 4.37. Biedrības „*Vides aizsardzības klubs*” 2014.gada 28.februāra vēstule Nr. 2.5.-100 ar priekšlikumiem.
- 4.38. Satiksmes ministrijas 2014.gada 6.marta vēstule Nr. 01-13/1058 „*Par Igaunijas – Latvijas trešo elektropārvades tīkla starpsavienojumu*”.
- 4.39. Ierosinātājas 2014.gada 12.marta vēstule Nr. 202600-01-468 „*Par sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) sabiedrisko apspriešanu un IVN programmas izstrādi*” ar pielikumiem, ar kuru iesniegti ar sākotnējo sabiedrisko apspriešanu saistītie materiāli.
- 4.40. Igaunijas Vides ministrijas 2014.gada 20.marta vēstule Nr.11-2/14/9512-3 „*Par virszemes elektroapgādes līnijas būvniecību (Construcion of overhead electrical power lines)*”.
- 4.41. Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētāja vietnieces 2014.gada 21.marta elektroniskā vēstule.
- 4.42. Salaspils novada domes 2014.gada 26.marta protokols Nr.7 14 § „*Lēmums par AS „Latvijas elektriskie tīkli” paredzēto darbību „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” (izraksts)*”.
- 4.43. Biroja 2014.gada 31.marta vēstule Nr.7-01/540 „*Par Viljandi un Pērnavas novadu/apriņķu stratēģiskā vides novērtējuma tematisko plānu (Regarding the strategic enviromental assessment of the thematic plans of the Viljandi and Pärnu counties)*”.
- 4.44. Biroja 2014.gada 3.aprīļa Lēmums Nr.3-01/573 „*Par grozījumiem 2013.gada 4.jūlijā izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam*”, ar kuru Programma papildināta ar ietekmes uz vidi novērtējumu uz jauniem 1.alternatīvas trases modifikāciju risinājumiem.
- 4.45. Ierosinātājas 2014.gada 19.novembra vēstule Nr.202600-01-1988 „*Par izmaiņām paredzētajā darbībā „Igaunijas-Latvijas trešais starpsavienojums”*”.
- 4.46. Biroja 2014.gada 5.decembra vēstule Nr.3-01/1845 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.47. Ierosinātājas 2015.gada 12.februāra vēstule Nr.20AP00-13.1-46 „*Par izmaiņām paredzētajā darbībā „Igaunijas-Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums” un to sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”.
- 4.48. Stopiņu novada ciemata Vālodzes iedzīvotāju 2015.gada 27.februāra kolektīvais iesniegums.
- 4.49. Ropažu novada pašvaldības 2015.gada 4.marta vēstule Nr.2-8.3/E-84 „*Par Eiropas Standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) un elektropārvades tīklu savienojuma „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla savienojums” sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”.

- 4.50. Stopiņu novada iedzīvotāju 2015.gada 5.marta kolektīvais iesniegums „*Par Rail Baltica dzelzceļa būvniecību un elektropārvades tīklu savienojumu*”.
- 4.51. Salaspils novada iedzīvotāju 2015.gada 8.marta kolektīvais iesniegums „*Par Rail Baltica dzelzceļa būvniecību un elektropārvades tīklu savienojumu*”.
- 4.52. Sējas novada iedzīvotāju 2015.gada 9.marta kolektīvais iesniegums.
- 4.53. Stopiņu novada apdzīvotas vietas Upeslejas iedzīvotāju 2015.gada 9.marta kolektīvais iesniegums.
- 4.54. Biedrības „*Latvijas mednieku asociācija*” 2015.gada 11.marta iesniegums „*Par medijamo un aizsargājamo dzīvnieku pārejas vietām plānotajā Rail Baltica un LET trases vietām Sējas, Inčukalna un Ropažu novados*”.
- 4.55. Ropažu novada iedzīvotāju 2015.gada 11.marta kolektīvais iesniegums „*Par Rail Baltica dzelzceļa būvniecību un elektropārvades tīklu savienojumu*”.
- 4.56. AS „*Latvijas Gāze*” 2015.gada 11.marta vēstule Nr.03-36/786 „*Par projektiem: Rail Baltica, Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums, ģipšakmens ieguve atradnē „Saulkalne”*”.
- 4.57. Privātpersonu 2015.gada 11.marta kolektīvais iesniegums „*Par Rail Baltica dzelzceļa būvniecību un elektropārvades tīklu savienojumu*”.
- 4.58. Limbažu novada Vidrižu pagasta iedzīvotāju 2015.gada 11.marta kolektīvais iesniegums. „*Dzelzceļa un energoapgādes līnijas „Rail Baltica” „A alternatīvas” korekcijas priekšlikuma iesniegums*”.
- 4.59. Limbažu novada Vidrižu pagasta iedzīvotāju 2015.gada 11.marta kolektīvais iesniegums „*Dzelzceļa un energoapgādes līnijas „Rail Baltica” „A alternatīvas” korekcijas priekšlikuma iesniegums*”.
- 4.60. Limbažu novada Vidrižu pagasta iedzīvotāju 2015.gada 12.marta kolektīvais iesniegums „*Par Dzelzceļa „Rail Baltica” un energoapgādes līnijas „A alternatīvas” ietekmi*”.
- 4.61. Sauriešu ciema iedzīvotāju 2015.gada 12.marta kolektīvais iesniegums.
- 4.62. Ropažu novada pašvaldības 2015.gada 13.marta vēstule Nr.2-8.3/216 „*Par Eiropas Standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) un elektropārvades tīklu savienojuma „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla savienojums” sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”.
- 4.63. Stopiņu novada domes 2015.gada 13.marta vēstule Nr.01-17/E114 „*Par priekšlikumiem Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica un Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums 1B alternatīva paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumiem*”.
- 4.64. Z/s „*Ceriņi*” īpašnieka un Rīgas rajona Lauksaimnieku apvienības vadītājas 2015.gada 13.marta vēstule „*Pretenzija par Rail Baltica līnijas izbūvi un elektroenerģijas pārvades tīklu savienojumu izveidi*”.
- 4.65. SIA „*Dilles*” tūrisma un atpūas kompleksa „*Meža salas*” 2015.gada 13.marta iesniegums.
- 4.66. Sējas novada domes 2015.gada 13.marta vēstule Nr.01-12.1/157 „*Par Rail Baltica dzelzceļa izbūvi Sējas novadā un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūvi paralēli dzelzceļa Rail Baltica maršrutam*”.
- 4.67. Biedrības „*Meža Roze*” un iedzīvotāju 2015.gada 14.marta kolektīvā vēstule „*Priekšlikumi Rail Baltica dzelzceļa būvniecības un elektropārvades tīkla savienojuma projekta īstenošanai*” ar 20 iedzīvotāju parakstiem.

- 4.68. Z/s „*Skučīšu dzirnavas*” 2015.gada 15.marta vēstule „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Paredzētajai darbībai „Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas „Rail Baltic 2” būvniecība”*”.
- 4.69. Biedrības „*Vides aizsardzības klubs*” 2015.gada 15.marta vēstule Nr. 2.7.-014 „*Rail Baltica dzelzceļa līnijas sākotnējā sabiedriskā apspriešanas priekšlikums*” ar vērtējumu par EPL alternatīvām.
- 4.70. Izstrādātājas 2015.gada 30.marta vēstule „*Atskaite par sākotnējām sabiedriskām apspriešanām „Igaunijas – Latvijas 3.elektropārvades tīklu starpsavienojuma ietekmes uz vidi novērtējuma un trases priekšprojekta izstrāde”*”.
- 4.71. Ierosinātājas 2015.gada 31.marta vēstule Nr.20AP00-13.1-142 „*Par paredzētās darbības „Igaunijas – Latvijas elektropārvades tīkla trešais starpsavienojums” I.alternatīvas 1B modifikācijas sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”, ar kuru iesniegti pašvaldību sanāksmju protokoli un apliecinājums par individuālo apziņošanu, un paziņojums.
- 4.72. Biroja 2015.gada 11.maija Lēmums Nr.3-01/1067 „*Par grozījumiem 2013.gada 4.jūlija izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam*”, ar kuru Programmā iekļautas ar Paredzēto darbību saistītās izmaiņas.
- 4.73. Ierosinātājas vēstule (Birojā saņemta 2015.gada 16.novembrī; reģ. Nr.2449) „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriešanu*”, ar kuru iesniegts paziņojums ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajai apspriešanai.
- 4.74. Izstrādātājas vēstule Nr.01/01-112/15 (Birojā saņemta 2015.gada 17.decembrī, reģ. Nr.2696) „*Par sabiedrisko apspriešanu*”, ar kuru iesniegts paziņojums par sabiedrisko apspriešanu, paziņojumi laikrakstos un sabiedrisko apspriešanu materiāli.
- 4.75. VAS „*Latvijas valsts ceļi*” 2015.gada 24.novembra vēstule Nr.2.2/5001 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriešanu*”.
- 4.76. Salaspils novada privātmāju ciemata „*Pērkonš*” iedzīvotāju 2015.gada 9.decembra kolektīvais iesniegums „*Par Igaunijas – Latvijas elektropārvades tīkla trešo starpsavienojumu*”.
- 4.77. Stopiņu novada iedzīvotāju 2015.gada 14.decembra kolektīvais iesniegums.
- 4.78. Valsts vides dienesta (turpmāk VVD) Lielrīgas reģionālas vides pārvaldes (turpmāk VVD Lielrīgas Pārvalde) 2015.gada 16.decembra atsauksme Nr.4.5.-19/8346 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.79. VVD 2015.gada 17.decembra vēstule Nr.1.8.2.-03/1771 ar atsauksmi par izstrādāto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.
- 4.80. Rūjienas novada iedzīvotāju un neklustamo īpašumu īpašnieku 2015.gada 17.decembra kolektīvais iesniegums.
- 4.81. SIA „*MUNDAGA*” 2015.gada 18.decembra vēstule Nr. N/121/15/51 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojuma no Sindi (Kilingi - Nome) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC-2) apakšstacijām Latvijā”*”.
- 4.82. Stopiņu novada domes 2015.gada 18.decembra vēstule Nr.01-17/E497 „*Par priekšlikumiem Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojuma paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” ar pielikumiem.
- 4.83. Ādažu novada domes būvvaldes 2015.gada 18.decembra vēstule Nr.BV/7-4-7/15/219 „*Par paredzēto darbību – „Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla savienojums”*”.
- 4.84. DAP 2015.gada 22.decembra atsauksme Nr.4.9/78/2015-N-E „*Par Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojuma IVN ziņojumu*”.

- 4.85. Biroja 2016.gada 7.janvāra vēstule Nr.3-01/25 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam nosūtīti ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie iesniegumi.
- 4.86. Ierosinātājas 2016.gada 11.janvāra vēstule Nr.20AP00-13/7 „*Paziņojums par jaunu lokālu elektropārvades tīkla risinājumu Salaspils novadā*”, ar kuru Birojs tiek informēts par jauna lokāla elektropārvades tīkla risinājumu Salaspils novadā un tā sabiedrisko apspriešanu.
- 4.87. Izstrādātājas 2016.gada 13.janvāra elektroniskā pasta vēstule (Birojā saņemta 2016.gada 14.janvārī; reģ. Nr.79) un paziņojums par papildus sabiedrisko apspriešanu jauna lokāla elektropārvades tīkla risinājumam Salaspils novadā.
- 4.88. Izstrādātājas 2016.gada 16.februāra vēstule Nr.01/01-04/16 „*Par IVN ziņojumu*”, ar kuru Birojā iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums un paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma iesniegšanu Birojā.
- 4.89. Ikšķiles novada pašvaldība 2016.gada 11.marta vēstule Nr.2.1-16/91 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.90. VVD Lielrīgas Reģionālās vides pārvaldes 2016.gada 14.marta vēstule Nr.4.5.-20/1981 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.91. Alojās novada domes 2016.gada 15.marta vēstule Nr.3-01/313 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.92. Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2016.gada 16.marta vēstule Nr.DMV-16-1003-nd „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu (Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojums)*”.
- 4.93. DAP 2016.gada 17.marta vēstule NR.4.9/17/2016-N-E „*Par Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojuma IVN aktualizēto ziņojumu*”.
- 4.94. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2016.gada 17.marta vēstule Nr.DA-16-1747-nd „*Par Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojuma no Sindi (Kilingi - Nõmme) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC-2) apakšstacijām ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.95. VVD Valmieras Reģionālās vides pārvaldes 2016.gada 18.marta vēstule Nr.8.5.-20/604 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.96. Salaspils novada domes 2016.gada 21.marta vēstule Nr.ADM/10-3.5/16/918 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.97. Eksperta atzinums par Ziņojumu (Bioloģiskā daudzveidība, aizsargājamās dabas teritorijas, augu un dzīvnieku sugas).
- 4.98. Eksperta atzinums par Ziņojumu (Paredzētās darbības risinājumi un ietekme uz teritorijas plānošanu).
- 4.99. Biroja 2016.gada 24.marta vēstule Nr.3-01/400 „*Par papildus informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam*”, ar kuru Ierosinātāja un Izstrādātāja tiek informēta par nepieciešamo papildus informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.100. Ādažu novada būvvaldes 2016.gada 30.marta vēstule Nr.BV/7-4-7/16/38 „*Par IVN objektam – „Igaunijas – Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums”*”.
- 4.101. Rīgas domes mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes 2016.gada 31.marta vēstule Nr.DMV-16-1150-nd „*Papildinājumi par novērtējuma ziņojumu (Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojuma)*”.
- 4.102. Carnikavas novada domes 2016.gada 4.aprīļa vēstule Nr.01-08.2/478 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.103. Izstrādātājas 2016.gada 22.aprīļa vēstule Nr.01/01-43/16 „*Par papildināto un precizēto IVN ziņojumu*”, ar kuru Birojā iesniegta Ziņojuma papildinātā un precizētā informācija.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2012.gada 8.novembra līdz 2012.gada 24.decembrim. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes klātienē tika rīkotas visās 23 Paredzētās darbības Skartajās pašvaldībās. Atbilstoši Ierosinātājas sniegtajai informācijai, apspriešanas mērķis galvenokārt bija izziņāt pašvaldību viedokli par plānotā projekta iespējamo tālāko virzību un iespējamiem šķēršļiem.
- 5.1.2. Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu un Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts sekojošos laikrakstos:
- 5.1.2.1.Laikraksta „*Siguldas elpa*” 2012.gada 8.novembra numurā.
- 5.1.2.2.Laikraksta „*Rīgas aprīņa avīze*” 2012.gada 9.novembra numurā (saskaņā ar redakcijas mājaslapā www.aprinkis.lv pieejamo informāciju, - pēc administratīvi teritoriālās reformas laikraksta galvenā auditorija ietver Ādažu, Babītes, Baldones, Carnikavas, Garkalnes, Ikšķiles, Inčukalna, Ķekavas, Krimuldas, Mālpils, Mārupes, olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas un stopiņu novada, kā arī Jūrmalas un Rīgas iedzīvotājus).
- 5.1.2.3.Laikraksta „*Diena*” 2012.gada 9.novembra numurā (mērķauditorija Latvijas Republikas teritorija).
- 5.1.2.4.Laikraksta „*Druva*” 2012.gada 9.novembra numurā (mērķauditorija Cēsis un Vidzemes novadi),
- 5.1.2.5.Laikraksta „*Auseklis*” 2012.gada 9.novembra numurā (saskaņā ar mājaslapā www.auseklis.lv pieejamo informāciju, - pēc administratīvi teritoriālās reformas laikraksta galvenā auditorija ietver Alojās, Krimuldas, Limbažu un Salacgrīvas novada iedzīvotājus).
- 5.1.2.6.Laikraksta „*Ziemeļlatvija*” 2012.gada 9.novembra numurā (saskaņā ar mājaslapā www.ziemelatvija.diena.lv pieejamo informāciju, - pēc administratīvi teritoriālās reformas laikraksta galvenā auditorija ietver Smiltenes, Strenču un Valkas novada iedzīvotājus).
- 5.1.2.7.Valmieras pilsētas pašvaldības informatīvā izdevuma 2012.gada novembra numurā Nr.47.
- 5.1.2.8.Burtnieku novada pašvaldības informatīvā izdevuma „*Burtnieku novada vēstis*” 2012.gada novembra numurā Nr.36.
- 5.1.2.9.Laikraksta „*Rūjienas Vēstnesis*” 2012.gada 9.novembra numurā (saskaņā ar mājaslapā www.rujienas.vestnesis.307.lv pieejamo informāciju, - pēc administratīvi teritoriālās reformas laikraksta galvenā auditorija ietver Rūjienas un Naukšēnu novada un to apkārtnes iedzīvotājus).
- 5.1.3. Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, informācija un sagatavotie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Ierosinātājas un AS „*Augstsprieguma tīkls*” telpās un tīmekļa vietnēs, kā arī skarto pašvaldību un Biroja telpās un tīmekļa vietnēs.
- 5.1.4. Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana tika izziņotas un norisinājās:
- 5.1.4.1.Rūjienas novada pašvaldībā, Raiņa ielā 3, Rūjienā, Rūjienas novadā, 2012.gada 21.novembrī plkst.14:00;
- 5.1.4.2.Ķoņu pagasta pārvaldē, Ķoņu pagastā, Naukšēnu novadā 2012.gada 21.novembrī plkst.17:00;

- 5.1.4.3. Mazsalacas kultūras centrā, Rūjienas ielā 1, Mazsalacā, Mazsalacas novadā, 2012.gada 26.novembrī plkst.14:30;
- 5.1.4.4. Alojās novada domes telpās, Jūras ielā 13, Alojā, Alojās novadā 2012.gada 26.novembrī plkst.17:00;
- 5.1.4.5. Limbažu novada pašvaldībā, Rīgas ielā 16, Limbažos, Limbažu novadā 2012.gada 27.novembrī plkst.17:00;
- 5.1.4.6. Valmieras pagasta pārvaldē, Vanagu ielā 4, Valmiermuižā, Valmieras pagastā, Burtnieku novadā 2012.gada 29.novembrī plkst.13:00;
- 5.1.4.7. Valmieras pilsētas pašvaldībā, Lāčplēša ielā 2, Valmierā 2012.gada 29.novembrī plkst.15:00;
- 5.1.4.8. Kauguru kultūras namā, Kauguros, Kauguru pagastā, Beverīnās novadā 2012.gada 29.novembrī plkst.17:00;
- 5.1.4.9. Inčukalna novada pašvaldībā, Atmodas ielā 4, Inčukalnā, Inčukalna novadā 2012.gada 3.decembrī plkst.14:30;
- 5.1.4.10. Krimuldas novada tautas namā, Parka ielā 1, Raganā, Krimuldas pagastā, Krimuldas novadā 2012.gada 3.decembrī plkst.17:00;
- 5.1.4.11. Stalbes tautas namā, Stalbē, Stalbes pagastā, Pārgaujas novadā 2012.gada 4.decembrī plkst.15:00;
- 5.1.4.12. Vaidavas kultūras un amatniecības centrā, Skolas ielā 1A, Vaidavā, Vaidavas pagastā, Kocēnu novadā 2012.gada 4.decembrī plkst.18:00;
- 5.1.4.13. Allažu pagasta pārvaldē, Birzes ielā 4, Allažos, Allažu pagastā, Siguldas novada 2012.gada 5.decembrī plkst. plkst.15:00;
- 5.1.4.14. Sējas novada kultūras namā „Loja”, Lojā, Sējas pagastā, Sējas novadā 2012.gada 5.decembrī plkst.17:30;
- 5.1.4.15. Ikšķiles novada pašvaldībā, Strēlnieku ielā 10, Ikšķilē, Ikšķiles novadā 2012.gada 6.decembrī plkst.15:00;
- 5.1.4.16. Ropažu novada Kultūras un izglītības centrā, Sporta ielā 2/k.2, Ropažos, Ropažu novadā 2012.gada 6.decembrī plkst.17:00;
- 5.1.4.17. Kultūras namā „Rīgava”, Līvzemes ielā 7, Salaspilī, Salaspils novadā 2012.gada 10.decembrī plks.14:00;
- 5.1.4.18. Ulbrokas kultūras namā, Institūta ielā 1B, Ulbrokā, Stopiņu novadā 2012.gada 11.decembrī plkst.14:00;
- 5.1.4.19. AS „Latvijas elektriskie tīkli” telpās, Dārziema ielā 86, Rīgā 2012.gada 11.decembrī plkst.18:00;
- 5.1.4.20. Garkalnes novada domē, Brīvības gatvē 455, Rīgā 2012.gada 12.decembrī plkst. 13:00;
- 5.1.4.21. Ādažu kultūras centrā, Gaujas ielā 33A, Ādažos, Ādažu novadā 2012.gada 12.decembrī plkst.16:00;
- 5.1.4.22. Carnikavas tautas namā „Ozolaine”, Jūras ielā 1A, Carnikavā, Carnikavas novadā 2012.gada 17.decembrī plks.14:00;
- 5.1.4.23. Saulkrastu novada kultūras namā „Zvejniekiems”, Atpūtas ielā 1B, Zvejniekiemā, Saulkrastu novadā 2012.gada 18.decembrī plkst.16:00.
- 5.1.5. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā sabiedrības interese par Paredzēto darbību kopumā nebija augsta, - 23 iespējami Skarto pašvaldību organizētajās sanāksmēs klātienē kopumā piedalījās tikai 122 interesenti. Vidēji katrā pašvaldībā sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmē apmeklēja 4 līdz 7 interesenti. Sanāksmju laikā klātesošie galvenokārt interesējās par pašvaldību ieguvumiem no plānotā projekta realizācijas; svarīgākais jautājumu kopums, kas interesēja sabiedrību, bija zemes īpašnieku

informēšana par iespējamo īpašumu robežu maiņu un aizsargjoslām (apgrūtinājumi, aprobežojumi, joslu platums un izmaiņas to izmēros, atļautās darbības), ietekmi uz meliorētām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, mežu izciršanas procesu un kompensāciju mehānisma realizācijas kārtību. Tāpat klātesošie interesējās par projekta realizācijas un sabiedriskas apspriešanas procesu un termiņiem, par sabiedrības iespējam ietekmēt projekta realizācijas procesu. Vēl interesenti puda bažas par elektromagnētiskā lauka ietekmes pieaugumu pēc elektrolīniju jaudas pastiprināšanas, kā arī par elektrolīnijas radītā trokšņa ietekmi un tās izmaiņām pēc projekta realizācijas. Iedzīvotāji interesējās arī par elektropārvades līnijas tehnisko risinājumu alternatīvām (tajā skaitā kabeļu risinājumi, veco un jauno līnijas balstu izmantošana) un iespējamām elektroenerģijas tarifu izmaiņām. Klātesošie interesējās arī par plānotās elektrolīnijas un dzelzceļa līnijas Rail Baltica izveides iespējam vienotā infrastruktūras koridorā.

- 5.1.6. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros Birojā tika saņemti tikai daži individuālie un kolektīvie sabiedrības iesniegumi par Paredzēto darbību. Saņemtajos iesniegumos galvenokārt tika pausti ierosinājumi piedāvāto elektropārvades līniju alternatīvu realizācijā, kā arī pasustas bažas par jau esošo elektrolīniju ietekmi uz tās tuvumā esošo iedzīvotāju veselību.
- 5.1.7. 2013.gada janvārī un februārī Ierosinātāja apzināja visus individuālo zemju īpašniekus, kurus saskaņā ar Novērtējuma likuma 15.panta (1)daļu, nepieciešams individuāli informēt par Paredzēto darbību. Birojā iesniegts sagatavoto un Latvijas pastam nodoto vēstuļu/adrešu saraksts ar gandrīz 2000 adresātiem, kuriem tika nosūtītas informatīvas vēstules par Paredzēto darbību un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu norises vietu un laiku.
- 5.1.8. Atkārtota Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē tika organizēta 8 lielākajos novados, kurus ietekmē Paredzētā darbība, un tā norisinājās līdz 2013.gada 24.aprīlim.
- 5.1.9. Paziņojums par atkārtotu Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts sekojošos laikrakstos: Burtnieku novada pašvaldības informatīvā izdevuma „*Burtnieku novada vēstis*” 2013.gada marta izdevumā Nr.40, Stopiņu novada informatīvā izdevuma „*Tēvzemīte*” 2013.gada 5.marta numurā, laikraksta „*Sējas novada ziņas*” 2013.gada marta numurā, laikraksta „*Carnikavas novada vēstis*” 2013.gada marta izdevumā Nr.170, laikraksta „*Siguldas elpa*” 2013.gada 14.marta numurā, laikrakstu „*Rūjienas vēstnesis*” un „*Ādažu vēstis*” 2013.gada 15.marta numuros, laikrakstu „*Rīgas aprīņa avīze*”, „*Diena*”, „*Druva*”, „*Auseklis*”, „*Liesma*” (mērķauditorija Valmiera un Vidzeme) un „*Ziemeļlatvija*” 2013.gada 19.marta numuros.
- 5.1.10. Informācija un sagatavotie materiāli par Paredzēto darbību atkārtotās sākotnējās sabiedriskā apspriešanas gaitā bija pieejami Ierosinātājas un AS „*Augstsprieguma tīkls*” telpās un tīmekļa vietnēs, kā arī Skarto pašvaldību un Biroja telpās un tīmekļa vietnēs.
- 5.1.11. Paredzētās darbības atkārtotās sākotnējās sabiedriskās apspriešanas tika izziņotas un norisinājās Valmieras pagasta kultūras namā, Vanagu ielā 4, Valmiermuižā, Valmieras pagastā, Burtnieku novadā 2013.gada 2.aprīlī plkst.17.00, Rūjienas kultūras nama lielajā zālē, Upes ielā 9, Rūjienā, Rūjienas novadā 2013. gada 3.aprīlī plkst. 17.00, Saulkrastu novada kultūras namā „*Zvejniekiems*”, Atpūtas ielā 1B, Zvejniekiemā, Saulkrastu novadā 2013.gada 8.aprīlī plkst. 17:00, Limbažu novada pašvaldības lielajā zālē, Rīgas ielā 16, Limbažos, Limbažu novadā 2013.gada 09.aprīlī plkst.17:00, Ulbrokas kultūras namā, Institūta ielā 1B, Ulbrokā, Stopiņu novadā 2013.gada 10.aprīlī plkst.19:00, Ādažu kultūras centra ceriņu zālē, Gaujas ielā 33A, Ādažos, Ādažu novadā 2013.gada 15.aprīlī plkst.17:00, Stalbes tautas nama lielajā zālē, Stalbē, Stalbes pagastā, Pārgaujas novadā 2013.gada 16.aprīlī plkst.17:00, Ropažu novada Kultūras un izglītības centra lielajā zālē, Sporta ielā 2/k.2, Ropažos, Ropažu novadā 2013.gada 17.aprīlī plkst.17:00.

- 5.1.12. Atkārtotās sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā kopumā sabiedrības interese par Paredzēto darbību bija neliela, - 8 organizētajās sanāksmēs klātienē kopumā piedalījās 142 interesenti. Vismazāk apmeklētā sanāksme bija Ropažu novadā, kurā bija reģistrējušies tikai 4 interesenti, bet vislielākā – Stopiņu novadā, kurā bija reģistrējušies 30 dalībnieki, un Ādažu novadā, kurā bija reģistrējušies 48 interesenti. Sanāksmju laikā klātesošie galvenokārt, līdzīgi kā iepriekš, interesējās par Paredzētās darbības ietekmi uz īpašumiem un kompensāciju mehānismiem. Tāpat iedzīvotāji interesējās par transporta kustību un trokšņa ietekmi būvniecības laikā, iespējamiem elektroenerģijas padeves traucējumiem. Interesentiem aktuāla bija plānotā projekta sociālekonomiskā lietderība un devums/ieguvums iedzīvotājiem. Klātesošos interesēja Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām, aizsargājamām teritorijām, ainavu. Tika apspriesti jautājumi par elektrolīnijas trases alternatīvām, novērtējuma procedūru, sabiedrības iespējām izteikt viedokli par plānoto trašu novietojumu, tajā skaitā par iespējām apstrīdēt izvēlētās trašu alternatīvas, vienoto koridoru ar Rail Baltica.
- 5.1.13. Salīdzinot ar 2012.gada sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, atkārtotās sabiedriskās apspriešanas ietvaros tika saņemts lielāks iesniegumu skaits. Kopā gan Birojs, gan Ierosinātāja līdz 2013.gada 24.aprīlim saņēma vairāk kā 30 juridisko un fizisko personu individuālos vai kolektīvos iesniegumus par paredzēto darbību. Saņemtajos sabiedrības viedokļos par Paredzēto darbību galvenokārt tiek izteiktas pretenzijas, viedokļi un priekšlikumi saistībā ar ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un cilvēka veselību, dabas un rekreācijas iespējām, zemes īpašumiem un to apgrūtinājumiem, ar no tiem izrietošu kompensāciju mehānismu un civiltiesiskām attiecībām starp Ierosinātāju un projekta interešu skarto sabiedrības daļu.
- 5.1.14. Pamatojoties uz normatīvo aktu prasībām, kā arī iestrādājot vai integrējot sabiedrības, institūciju un pašvaldību izteiktos viedokļus par plānotās elektrolīnijas izbūves un pārbūves un tās ekspluatācijas gaitā radītās iespējamās ietekmes uz vidi, cilvēka veselību un drošību un īpašumiem, Birojs ir izstrādājis Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Programmu, kurā ietvertas prasības un nosacījumu kopums Paredzētās darbības novērtējumam. Programmu Igaunijas – Latvijas trešā elektropārvades tīkla starpsavienojuma no Sindī (Kilingi – Nõmme) Igaunijā līdz Salaspils (vai Rīgas TEC – 2) apakšstacijām Latvijā ietekmes uz vidi novērtējumam Birojs izdeva 2013.gada 4.jūlijā (Programma derīga līdz 2018.gada 4.jūlijam).
- 5.2. Papildus alternatīvu sākotnējā sabiedriskā apspriešana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:**
- 5.2.1. Ierosinātāja 2013.gada novembrī informēja Biroju, ka, ņemot vērā iepriekš veikto sākotnējo sabiedrisko apspriešanu gaitā paustos viedokļus un sabiedrības intereses, kā arī valstiski nozīmīgās dzelzceļa līnijas Rail Baltica projekta virzību, tā izstrādājusi papildinājumus Paredzētajai darbībai, kas paredz 1.alternatīvas elektrolīnijas trasi papildināt ar 1A modifikāciju, kas paredz Carnikavas apeju ~10 km garumā pa mazāk apdzīvotām teritorijām Ādažu novadā, un 1B modifikāciju, kas paredz jaunu elektropārvades līniju ~45 km garā posmā no Saulkrastiem līdz Salaspilij virzīt paralēli plānotajai Rail Baltica dzelzceļa līnijas trasei, šķērsojot Saulkrastu, Sējas, Ādažu, Garkalnes, Ropažu, Stopiņu un Salaspils novadu teritorijas. Ierosinātāja arī informēja, ka, atbilstoši Novērtējuma likumā noteiktajam, tā Paredzētās darbības izmaiņu Skartajās pašvaldībās plāno veikt papildus alternatīvu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 5.2.2. Paziņojums par papildus alternatīvu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts sekojošos laikrakstos: laikraksta „Rīgas Aprīņķa Avīze” 2014.gada 10. un 28.janvāra numuros, laikraksta „Carnikavas Novada Vēstis” 2014.gada janvāra izdevumā Nr.186, laikrakstu „Garkalnes novada vēstis”, „Sējas Novada Ziņas”, „Saulkrastu Domes Ziņas” un „Ropažu Vēstis” 2014.gada janvāra izdevumos, laikraksta „Salaspils vēstis” 2014.gada 10.janvāra izdevumā. Sākotnējās sabiedriskā apspriešanas sapulces klātienē tik

organizētas Sējas novada kultūras namā „*Jēņi*”, p/n Murjāņi, Sējas novadā 2014.gada 3.februārī plkst.18:00, Garkalnes novada kultūras centrā „*Berģi*”, Brīvības gatvē 455, Rīgā 2014.gada 5.februārī plkst.17:00, Ropažu novada pašvaldības sēžu zālē, Sporta ielā 1, Ropažos, Ropažu novadā 2014.gada 6.februārī plkst.14:30 un Carnikavas novada Carnikavas tautas namā „*Ozolaine*”, Jūras ielā 1A, Carnikavā, Carnikavas novadā 2014.gada 19.februārī plkst.18:00. Papildus alternatīvu sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās līdz 2014.gada 28.februārim.

- 5.2.3. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību un papildus alternatīvām bija pieejami Ierosinātājas un AS „*Augstsprieguma tīkls*” telpās un tīmekļa vietnēs, kā arī Skarto pašvaldību un Biroja telpās un tīmekļa vietnēs. Savukārt, atbilstoši Novērtējuma likuma 15.panta (1)daļai, individuālie paziņojumi par Paredzēto darbību tika nosūtīti 211 adresātam.
- 5.2.4. Papildus alternatīvu sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmēs sabiedrība detalizētāk tika informēta par 1. alternatīvas papildu modifikācijām 1A – Carnikavas apeja pa mazāk apdzīvotu teritoriju un 1B - elektropārvades līnijas virzīšana posmā no Saulkrastiem līdz Salaspilij paralēli plānotajai dzelzceļa līnijas Rail Baltica trasei. Salīdzinot ar iepriekšējām sanāksmēm, sabiedrības interese bija lielāka, - 4 organizētajās sanāksmēs kopumā piedalījās 141 interesents. Vismazāk reģistrēto dalībnieku bija Ropažu novadā – 14, bet visapmeklētākā sanāksme bija Carnikavas novadā, kurā piedalījās 58 interesenti. Sanāksmju laikā, līdzīgi kā iepriekšējās apspriešanās, tika pausti viedokļi un diskutēts par nekustamiem īpašumiem, aizsargjoslām, to izmaiņām, un ar tiem satītajiem apgrūtinājumiem, kompensācijām un to aprēķināšanas kritērijiem, ietekmi uz ainavām un iedzīvotāju dzīves kvalitāti, elektromagnētiskā lauka starojuma ietekmi. Vairākkārt tika norādīts uz neprecizitātēm un nepietiekamo detalitāti par plānotās situācijas atspoguļošanu kartēs. Tāpat sabiedrību interesēja jautājumi par piemērotāko elektrolīnijas trases novietojuma alternatīvu, Paredzētās darbības tehniskajiem risinājumiem un alternatīvām. Salīdzinot ar iepriekšējām sanāksmēm, lielāka interese bija par Paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sevišķi 1B modifikācijas gadījumā, kur Paredzēto darbību plānots īstenot vienotā trasē ar dzelzceļa līniju Rail Baltica. Tika uzdoti jautājumi arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.
- 5.2.5. Papildus alternatīvu sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros Ierosinātāja un Birojs kopā saņēma vairāk kā 30 individuālos un kolektīvos iesniegumus no privātpersonām vai juridiskām personām, tajā skaitā tika saņemti viedokļi no skartajām pašvaldībām un dažādām institūcijām, tostarp no DAP, AS „*Latvijas Gāze*”, VAS „*Latvijas valsts ceļi*”, LR Aizsardzības ministrijas. Saņemtajos iesniegumos galvenokārt tika izteiktas pretenzijas, viedokļi un priekšlikumi par Paredzēto darbību, lielākoties saistībā ar ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un cilvēka veselību, dabas un rekreācijas iespējām, zemes īpašumiem un to apgrūtinājumiem (t.sk. apgrūtināto zemes gabalu atsavināšanas iespējas), ar no tiem izrietošu kompensāciju mehānismu.
- 5.2.6. Birojs 2014.gada 3.aprīlī izdeva Lēmumu Nr.3-01/573 „*Par grozījumiem 2013.gada 4.jūlija izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam*”, kurā papildus Programma noteiktajam ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējumu jauniem 1.alternatīvas trases modifikāciju risinājumiem.
- 5.2.7. Ierosinātāja 2014.gada novembrī informēja Biroju, ka sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādes gaitā konstatēta objektīva nepieciešamība gan no vides aizsardzības viedokļa, gan ņemot vērā esošo īpašumu aizsardzību un projekta realizācijas tehniskos aspektus, papildus izvērtēt elektrolīnijas apejas alternatīvas ap blīvi apdzīvotām teritorijām un putniem nozīmīgām vietām (1.alternatīvas Saulkrastu apeja ~8 km garumā, Ādažu apeja ~10 km garumā un jaunbūvējamā elektrolīnijas trases apeja ~10 km garumā posmā no Igaunijas robežas līdz Rūjienai) un iepriekš apspriestās 1B

modifikācijas trases izmaiņas (jauna 1B modifikācijas trase, kurā elektrolīnija tiek virzīta vienotā infrastruktūras koridorā ar dzelzceļa līniju Rail Baltica). Pēc veiktajām izmaiņām Paredzētās darbības trašu novietojumā klātienē sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta tikai 1B modifikācijas trases risinājumam, kas paredzēts pilnīgi jaunā teritorijā.

- 5.2.8. Atbilstoši ierosinātās sniegtajai informācijai, 1B modifikācija skarto zemju īpašnieki Limbažu, Sējas, Inčukalna, Ropažu, Garkalnes, Stopiņu un Salaspils novados vienlaikus tika informēti gan par Paredzēto darbību, gan Rail Baltica dzelzceļa līnijas projektu. Kopējie paziņojumi tika nosūtīti uz 1218 skarto nekustamo īpašumu īpašnieku (valdītāju) adresēm.
- 5.2.9. Paziņojums par jaunas 1B modifikācijas sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „Rīgas Apriņķa Avīze” 2015.gada 13.februāra izdevumā Nr12(8543) un laikraksta „Auseklis” 2015.gada 13.februāra izdevumā Nr.18(9433). Paredzētās darbības 1B modifikācijas sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulce klātienē notika Sējas novada kultūras namā „Loja”, Lojā, Sējas pagastā, Sējas novadā 2015.gada 23.februārī plkst.11:00, Salaspils novada domes lielajā zālē, Līvzemes ielā 8, Salaspilī, Salaspils novadā 2015.gada 23.februārī plkst.18:00, Limbažu novada pašvaldības lielajā zālē, Rīgas ielā 16, Limbažos, Limbažu novadā 2015.gada 2.martā plkst.11:00, Ulbrokas kultūras namā, Institūta ielā 1a, Ulbrokā, Stopiņu novadā 2015.gada 4.martā plkst.18:00, Vangažu pilsētas pārvaldes zālē, Meža ielā 1, Vangažos, Inčukalna novadā 2015.gada 9.martā plkst.16:00, Zaķumuižas klubā, Parka ielā 6, Zaķumuižā, Ropažu novadā 2015.gada 10.martā plkst.17:00, Garkalnes novada domes mazajā zālē, Brīvības gavē 455, Rīgā, 2015.gada 11.martā plkst.17:00. Minētās sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes tika organizētas vienlaicīgi ar Rail Baltica dzelzceļa līnijas projekta sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, posmam, kurā elektrolīniju un dzelzceļa līniju plānots virzīt vienotā infrastruktūras koridorā.
- 5.2.10. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību un papildus alternatīvām bija pieejami Ierosinātās tīmekļa vietnē, kā arī Biroja un attiecīgi skarto pašvaldību telpās un tīmekļa vietnēs. Jauno trases alternatīvu sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās līdz 2015.gada 15.martam.
- 5.2.11. Salīdzinot ar visām iepriekšējām sanāksmēm, kuras norisinājās 2012., 2013. un 2014.gadā, sabiedrības interese bija ievērojami lielāk, - 7 organizētajās sanāksmēs pašvaldībās, kuru teritoriju skar Paredzētās darbības 1B modifikācija, kopumā piedalījās 840 interesenti. Vismazāk klātesošo piedalījās Garkalnes novada sanāksmē – 75, bet visvairāk – Sējas novadā – 1756, Salaspils novadā – 146 un Limbažu novadā – 145. Ievērojamas sanāksmju dalībnieku skaita pieaugums skaidrojams ar divu valsts nozīmes projektu vienlaicīgu apspriešanu. Sanāksmju laikā sabiedrība tika iepazīstināta ar elektropārvades tīklu savienojuma prezentāciju un otro paralēlo projektu - Rail Baltica dzelzceļa līniju, kurš tiek īstenoti patstāvīgi. Tiek snietga informācija un skaidrojums par jauno trases modifikāciju – 1B, kura paredzēta vienlaidus kopā ar Rail Baltica trasi divos risinājumos. Klātesošie tiek informēti arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Iedzīvotāji galvenokārt interesējās par to iespējām ietekmēt projekta norisi un saturu ar korekcijām, kā arī redzēt projekta detaļas, tajā skaitā jau saskaņotus trašu rasējumus. Sanāksmēs joprojām bija aktuāli jautājumi saistībā ar īpašumu aizskārumu un sagaidāmiem apgrūtinājumiem, trases alternatīvām, abu projektu ietekmi uz vidi.
- 5.2.12. Jauno trases alternatīvu risinājumu un modifikāciju sākotnējās sabiedriskās apspriešanas gaitā, laikā līdz 2015.gda 15.martam, Ierosinātāja un Birojs saņēma vairāk kā 50 juridisko un fizisko personu individuālos vai kolektīvos iesniegumus un pašvaldību viedokļus, kuros galvenokārt izteiktas pretenzijas, viedokļi par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un cilvēka veselību, dabas un rekreācijas iespējām, zemes

īpašumiem un to apgrūtinājumiem (t.sk. apgrūtināto zemes gabalu atsavināšanas iespējas), ar no tiem izrietošu kompensāciju mehānismu u.c.

- 5.2.13. Birojs 2015.gada 11.maijā izdeva Lēmumu Nr.3-01/1067 „Par grozījumiem 2013.gada 4.jūlija izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam”, kurā papildus Programmā noteiktajam iekļautas ar Paredzēto darbību un normatīvajiem aktiem saistītās izmaiņas.

5.3. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.3.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2015.gada 13.novembra līdz 20.decembrim. Paziņojums par apspriešanu tika publicēts laikraksta „*Neatkarīgā Rīta Avīze*” izdevumā #218(7108), laikraksta „*Diena*” izdevumā Nr.218(7214), laikraksta „*Liesma*” izdevumā Nr.173(13759), laikraksta „*Rūjienas Vēstnesis*” izdevumā Nr.46(1176), laikraksta „*Auseklis*” izdevumā Nr.129(9544), laikraksta „*Rīgas Aprīņa Avīze*” izdevumā Nr.85(8616), laikraksta „*Ziemeļlatvija*” izdevumā Nr.129(3533) un laikraksta „*Druva*” Nr.173(12021) izdevumā 2015.gada 13.novembrī un laikraksta „*Ogres Vēstis Visiem*” izdevumā #89(588) 2015.gada 20.novembrī.
- 5.3.2. Paziņojums par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sapulcēm ieviešanai tīmekļa vietnē Birojā tika iesniegts 2015.gada 16.novembrī. Saskaņā ar publicēto paziņojumu, sabiedrība un interesenti varēja iegūt informāciju par Paredzēto darbību un iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem gan Ierosinātājas tīmekļa vietnē, gan Biroja un skarto pašvaldību telpās un tīmekļa vietnēs.
- 5.3.3. Klātienē notika 19 Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes, Rūjienas un Naukšēnu novadā, Salaspils un Ikšķiles novadā, Ropažu un Siguldas novadā, Valmierā un Beverīnas novadā sabiedriskās apspriešanas tika apvienotas, tādejādi aptverot visu 23 Paredzētās darbības skarto pašvaldību teritorijas. 7 pašvaldībās (Limbažu, Sējas, Ādažu, Inčukalna, Ropažu, Salaspils un Stopiņu novadā), kurās plānotās EPL trase apvienota ar plānotās dzelzceļa līnijas Rail Baltica trasi vienotā infrastruktūras koridorā, abu projektu izstrādāto ziņojumu sabiedriskā apspriešana tika apvienota. Izstrādātā ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums klātienē tika apspriests:
- 5.3.3.1. Rūjienas un Naukšēnu novados, Rūjienas novada pašvaldībā, Raiņa ielā 3, Rūjienā 2015.gada 20.novembrī plkst.12:00;
- 5.3.3.2. Mazsalacas novadā, Mazsalacas novada Kultūras centrā, Rūjienas ielā 1, Mazsalacā, 2015.gada 20.novembrī plkst.17:00;
- 5.3.3.3. Sējas novadā, Sējas novada kultūras namā „*Loja*”, Lojā, Sējas novadā 2015.gada 23.novembrī plkst.18:00;
- 5.3.3.4. Inčukalna novadā, Vangažu kultūras namā, Gaujas ielā 12, Vangažos, Inčukalna novadā 2015.gada 25.novembrī plkst.12:00;
- 5.3.3.5. Salaspils un Ikšķiles novados, Salaspils novada domes zālē, Līvzemes ielā 8, Salaspilī, 2015.gada 25.novembrī plkst.18:00;
- 5.3.3.6. Ropažu un Siguldas novados, Zaķumuižas klubā, Parka ielā 6, Zaķumuižā, Ropažu novadā 2015.gada 26.novembrī plkst.12:00;
- 5.3.3.7. Rīgā, Rīgas dome sēžu zālē, Rātslaukumā 1, Rīgā, 2015.gada 26.novembrī plkst.18:00;
- 5.3.3.8. Alojās novadā, Alojās kultūras nama mazajā zālē, Jūras ielā 13, Alojā, 2015.gada 27.novembrī plkst.11:00;
- 5.3.3.9. Limbažu novadā, Skultes kultūras integrācijas centrā, Mandegās, Skultes pagastā, Limbažu novadā 2015.gada 27.novembrī plkst.18:00;

- 5.3.3.10. Garkalnes novadā, Garkalnes novada domes lielajā zālē, Brīvības gatvē 455, Rīgā 2015.gada 30.novembrī plkst.12:00;
- 5.3.3.11. Stopiņu novadā, Ulbrokas vidusskolā, Vālodzēs, Stopiņu novadā 2015.gada 30.novembrī plkst.18:00;
- 5.3.3.12. Krimuldas novadā, Krimuldas tautas namā, Parka ielā 1, Raganā, Krimuldas novadā 2015.gada 1.decembrī plkst.13:00;
- 5.3.3.13. Ādažu novadā, Ādažu novada domes ceriņu zāle, Gaujas ielā 33A, Ādažos 2015.gada 1.decembrī plkst.17:00;
- 5.3.3.14. Pārgaujas novadā, Stalbes tautas namā, Stalbē, Pārgaujas novadā 2015.gada 2.decembrī plkst.13:00;
- 5.3.3.15. Valmierā un Beverīnas novadā, Valmieras pilsētas pašvaldības lielajā zālē, Lāčplēša ielā 2, Valmierā 2015.gada 2.decembrī plkst.17:00;
- 5.3.3.16. Carnikavas novadā, Carnikavas pamatskolas aktu zālē, Nākotnes ielā 1, Carnikavā, 2015.gada 3.decembrī plkst.18:00;
- 5.3.3.17. Saulkrastu novadā, Saulkrastu novada domes lielajā zālē, Raiņa ielā 8, Saulkrastos 2015.gada 7.decembrī plkst.17:00;
- 5.3.3.18. Burtnieku novadā, Rencēnu pagasta kultūras namā, Valmieras ielā 12, Rencēnos, Burtnieku novadā 2015.gada 10.decembrī plkst.14:00;
- 5.3.3.19. Kocēnu novadā, Vaidavas kultūras un amatniecības centrā, Skolas ielā 1A, Vaidavā, Kocēnu novadā 2015.gada 10.decembrī plkst.18:00.
- 5.3.4. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā 19 organizētajās sanāksmēs klātienē kopumā piedalījās vairāk kā 450 interesenti. 6 sanāksmēs (Krimuldas, Pārgaujas, Burtnieku, Kocēnu, Alojās novados un Rīgā) klātesošo skaits bija zem 10, bet 6 sanāksmēs (Ādažu, Saulkrastu, Rūjienas un Naukšēnu, Mazsalacas, Garkalnes un Beverīnas novados un Valmierā) no 10 – 20 dalībniekiem. Lielākais skaits interesentu piedalījās Pierīgas pašvaldības – Sējas, Stopiņu, Salaspils un Ikšķiles novados, kur sanāksmju dalībnieku skaits bija no 60 – 75 (visvairāk Sējas novadā). Minētajās pašvaldībās ar lielāko interesentu skaitu sabiedriskā apspriešana vienlaikus notika gan plānotajai EPL, gan Rail Baltica, ar ko visdrīzāk skaidrojama iedzīvotāju augstā aktivitāte.
- 5.3.5. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitā savu viedokli par Ziņojumu sniedza vairākas valsts institūcijas un pašvaldības, to starpā VVD, VVD Lielrīgas RVP, DAP, kā arī Ādažu novada dome un Stopiņu novada dome. Atsauksmes par Paredzēto darbību un tās iespējamajām alternatīvām sniedza arī vairākas juridiskās un privātpersonas, to starpā VAS „Latvijas Valsts ceļi” un virkne citu iespējami skarto personu vai kolektīvu. Informācija par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem valsts institūciju, pašvaldību, juridisko un privāto personu iesniegumiem, tajos izteikto viedokli, priekšlikumiem un iebildumiem ir ietverta Ziņojuma 5.2.nodaļas 5.2.1. – 5.2.3.tabulās, kurās, sargrupējot jautājumus, kas tika uzdoti par Ziņojumu un trases novietojumu sabiedrisko sanāksmju laikā, kā arī viedokļus, kas tika iesniegti rakstiski, sniegta informācija vai un kādā veidā Ierosinātāja ņēmusi vērā izteiktos viedokļus, iebildumus vai ierosinājumus. Iesniegumos galvenokārt pausti viedokļi un interese saistībā ar ietekmi uz vidi iesniedzēju kompetences un interešu tvērumā, tostarp ar ietekmi uz īpašumiem, kompensāciju kārtību, ietekmi uz dabas vērtībām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ietekmi uz cilvēka veselību un drošību u.c. jautājumi.
- 5.4. Papildus alternatīvu Sākotnējā apspriešana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:**
- 5.4.1. Ierosinātāja ar 2016.gada 11.janvāra vēstuli Nr.20AP00-13/7 informēja Biroju, ka 2015.gada nogalē notikušo sabiedrisko apspriešanu rezultātā, ņemot vērā Salaspils un Stopiņu novada iedzīvotāju un pašvaldību ieteikumus, izstrādāts 2 km garš jauns lokāls

risinājums 1B modifikācijas posmam Salaspils novadā, kurā 330 kV EPL izbūve plānota gar jaunbūvējamo autoceļu E22, abus infrastruktūras objektus virzot vienotā koridorā, kā arī informēja, ka informatīvā sanāksme par jauno risinājumu Salaspils novadā notiks 2016.gada 26.janvārī.

- 5.4.2. 2016.gada 14.janvārī (Biroja reģ Nr.79) Birojs saņēma Ierosinātājas 2016.gada 13.janvāra paziņojumu par jauna lokāla elektropārvades tīkla risinājuma sabiedrisko apspriešanu Salaspils novadā. Paziņojums par lokālā risinājuma sabiedrisko apspriešanu Salaspils novadā tika publicēts laikraksta „Rīgas *Aprīņa* Avīze” 2016.gada 12.janvāra 3(8630) numurā un laikraksta „*Salaspils vēstis*” 2016.gada 22.janvāra 2(624) numurā, kā arī Ierosinātājas, Salaspils un Stopiņu novada pašvaldību un Biroja tīmekļa vietnēs. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai par jauna lokālā risinājuma sabiedrisko apspriešanu individuāli tik informēti arī skarto īpašumu īpašnieki. Viedokli par lokālo risinājumu varēja izteikt līdz 2016.gada 12.februārim.
- 5.4.3. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme par plānoto EPL trases lokālo risinājumu Salaspils novadā klātienē notika 2016.gada 26.janvārī plkst. 18:00 Salaspils novada domes deputātu zālē, Līvzemes ielā 8, Salaspilī. Sanāksmē piedalījās 8 dalībnieki. Klātesošie tika iepazīstināti ar jauno EPL trases papildus risinājumu Salaspils novadā, kā arī ar risinājuma priekšrocībām un trūkumiem un novērtējuma procedūras tālāko gaitu. Sanāksmes laikā tika apspriests trases novietojums, zemes īpašumi, kurus šķērso lokālais risinājums, plānotās EPL aizsargjoslas un trases platums, kā arī diskutēts par apgrūtinājumiem zemes īpašniekiem un kompensāciju saņemšanas kārtību.

5.5. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.5.1. Ziņojums Birojā tika iesniegts 2016.gada 16.februārī. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā tika publicēts Biroja tīmekļa vietnē un nosūtīts publicēšanai Paredzētās darbības skarto pašvaldību tīmekļa vietnēs.
- 5.5.2. Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma 6 Paredzētās darbības skarto pašvaldību viedokļus par izstrādāto Ziņojumu un Paredzēto darbību, tajā skaitā viedokļus ar atbalstu vai pretenzijām kādai no vērtētajām EPL alternatīvām vai to modifikācijām konkrētās pašvaldības teritorijā. Tāpat Birojs saņēma VVD Lielrīgas RVP, VVD Valmieras RVP un DAP viedokļus par Izstrādāto Ziņojumu, kuros sniegtas atsauksmes par vērtētajām alternatīvām un optimālākajiem EPL risinājumiem. Birojā saņemti viedokļi arī no vairākām Rīgas pašvaldības iestādēm.
- 5.5.3. Ziņojuma izvērtēšanas gaitā Biroja pieaicināja ekspertus, kas iesniegto Ziņojumu vērtēja bioloģiskās daudzveidības, aizsargājamo dabas teritoriju, augu un dzīvnieku sugu kontekstā un Paredzētās darbības risinājumu un to ietekmes uz teritorijas plānošanu kontekstā. Eksperti Birojā iesniedza atzinumus par Ziņojumu.
- 5.5.4. Birojs ar 2016.gada 24.marta vēstuli Nr.3-01/400 nosūtīja Ierosinātājai un Izstrādātājai pieaicināto ekspertu atsauksmes par sagatavoto Ziņojumu, kā arī Birojā saņemtos institūciju un pašvaldību viedokļus par izstrādāto Ziņojumu, un, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, lūdza papildināt Ziņojumu ar trūkstošo informāciju un vērtējumu par pieaicināto ekspertu viedokli.
- 5.5.5. Izstrādātāja 2016.gada 22.aprīlī Birojā iesniedza Ziņojuma precizēto versiju kopā ar pārskatu par Ziņojumā veiktajiem papildinājumiem un precizējumiem, kas tika publiskots arī Ierosinātājas tīmekļa vietnē.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Galvenokārt Paredzētās darbības realizācijas vietā jau šobrīd atrodas esošas EPL, bet atsevišķos posmos tā tiktu ierīkota no jauna. Sagaidāmās ietekmes un līdzšinējā vides stāvokļa izmaiņu būtiskums atšķiras, atkarībā no tā, vai tiktu pārbūvētas jau esošās 330kV EPL, 110kV EPL, vai būvniecība tiktu veikta pilnīgi jaunā vietā. Jaunajos posmos tiktu ierīkots pilnībā jauns lineārs objekts ar ietekmi uz līdzšinējo vides stāvokli, tostarp nekustamajiem īpašumiem, floru un faunu, ainavu, 110kV EPL trasē būtu nepieciešams paaugstināt balstus, paplašinātos aizsargjosla un meža stigas platums. Posmos, kur tiktu pārbūvētas esošās 330kV EPL, līdzšinējās situācijas pārmaiņas būtu vismazākās, tomēr šādi posmi ir tikai 1.alternatīvas noslēguma daļā (pie Rīgas), bet 2.alternatīvas gadījumā – trases 3.sektorā - leļpus Valmierai. Starp 1. un 2.alternatīvu netiek aplūkoti iespējami savienojuma posmi, kas ļautu no vienas alternatīvas trases kādā no sektoriem pāriet uz otru. Attiecīgi, kāda posma priekšrocības vai trūkumi galējā lēmuma pieņemējam ir jāskata kontekstā ar secinājumiem par attiecīgās alternatīvas trases kopgarumu un abām alternatīvām identificējamo priekšrocību vai trūkumu salīdzinājumu summāri.
- 6.2. Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos u.c. apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās u.c. vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir vērtējuši ietekmes, kas izriet gan no EPL pārbūves un jaunu EPL būvniecības, gan no EPL ekspluatācijas. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir apzināta esošā situācija un objekti, kuru aizsardzībai izvirzāmas īpašas prasības, apzināts sabiedrības un iesaistīto pušu viedoklis un priekšlikumi, veikts sagaidāmās ietekmes novērtējums un piedāvāts EPL izvietojums, kas pēc iespējas dažādās intereses līdzsvarotu. Pārrobežu ietekmes kontekstā ar Paredzētās darbības realizāciju nav identificētas būtiskas un kompleksas pārrobežu ietekmes. Ar Paredzētās darbības realizāciju ir saistāmas lokālas būvniecības, kā arī ekspluatācijas fāzes ietekmes, kas pēc savas izpaušmes un risināmo jautājumu loka ir salīdzināmas kā Latvijas, tā Igaunijas teritorijai. Koordinējot abu projektu virzību, turpināma valstu sadarbība un informācijas apmaiņa labāko risinājumu noteikšanai. Būtiskākie pārrobežu aspekti pamatā izriet no principiālās vienošanās par robežšķērsošanas punktu, jo tas ietekmē trases tālāku virzību vienas un otras valsts administratīvajās robežās. Konkrētajā gadījumā, balstoties arī uz priekšizpēti un stratēģisko ietekmes novērtējumu, kas veikts Igaunijas teritorijā, robežas vieta izvēlēta tādējādi, lai trases tuvumā nebūtu aizsargājamas dabas teritorijas, tostarp Natura 2000 teritorijas, un blīvi apdzīvotas vietas. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, EPL balstu vietas ir iespējams izvēlēties tādas, lai nozīmīgākas dabas vērtības un jutīgākas teritorijas apietu, kas risināms jau lokāli, katras skartās pašvaldības ietvaros.
- 6.3. **Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
- 6.3.1. **Teritoriju fragmentācija, skarto zemju līdzšinējās izmantošanas zaudējums un ietekme uz īpašumiem.**
  - 6.3.2. **Būvniecības procesa organizēšana, būvju nojaukšanas vai pārbūves nepieciešamība un ietekme uz to funkcionēšanu.**
  - 6.3.3. **Saistība ar Rail Baltica un projektu savstarpējās realizācijas būtiskākie nosacījumi.**
  - 6.3.4. **Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000), to ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem.**

6.3.5. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, tostarp īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, kā arī bioloģisko daudzveidību.

6.3.6. Ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu.

6.3.7. Troksnis un elektromagnētiskais lauks.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās Paredzētās darbības ietekmes uz vidi, Birojs norāda sekojošo:

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātās nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

6.4.1. Teritoriju fragmentācija, skarto zemju līdzšinējās izmantošanas zaudējums un ietekme uz īpašumiem

6.4.1.1. Posmos, kur paredzēta jaunu posmu būvniecība, tiks radītas vērienīgas fiziskās izmaiņas, vērā ņemamas izmaiņas skars arī teritorijas, kur paredzēta esošo 110kV EPL pārbūve. Balstu izbūves vietās tiks noņemts apaugums, mežu teritorijās tiks veidota arī 54m plata EPL stīga, izbūvēti 38m augsti balsti un uzstādītas EPL, kas būs pārredzamas no attāluma. Pārmaiņas būs ne tikai fiziskas, bet izpaudīsies arī kā izmaiņas teritoriju lietošanas mērķī, funkcionālajā zonējumā, jo pašreizējo izmantošanas mērķi Skarto pašvaldību teritoriju plānojumos daudzviet būs nepieciešams mainīt. Pēc EPL izbūves uz aizsargjoslas daļu attieksies arī Aizsargjoslu likumā noteikti teritoriju izmantošanas aprobežojumi. Minētajām izmaiņām ir ietekme uz skartajām teritorijām gan kā īpašumu vai materiālo vērtību, gan tās līdzšinējo izmantošanu. Šajā atzinuma apakšnodaļā tiek aplūkota ietekme uz teritorijām galvenokārt īpašuma kontekstā, bet ietekmes dabas aspektā tiek aplūktas tālākajās šī atzinuma apakšnodaļās.

6.4.1.2. No Ziņojuma izriet, ka sākotnējā iecere trešā Igaunijas – Latvijas starpsavienojuma izveidei ir bijusi 330kV elektrolīniju pamatā virzīt tikai pa esošām EPL trasēm, neskaitot pierobežas posmu, kur savienojošas EPL šobrīd nav. Tādējādi tiktu skarts pēc iespējas mazāks skaits jaunu īpašumu un netiktu radīts jauns lineārs objekts (ar aizsargjoslu, tajā nosakāmiem aprobežojumiem, mežu teritorijās izcērtamu stīgu u.c. līdzšinējās situācijas pārmaiņām) neskartā vietā. Kopumā šādu risinājumu ar Paredzētas darbības 1. un 2.alternatīvu ir izdevies atrast, paredzot pilnībā jauna posma būvniecību tikai Igaunijas – Latvijas pierobežas zonā, Mazsalacas un Rūjienas novadā. Tomēr papildus jauni posmi un to iespējamās atrašanās vietas ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā 1.alternatīvas trasē ir izstrādātas arī EPL Projekta 3.sektoram. Tie izstrādāti, galvenokārt ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas ietvaros izteiktos viedokļus un iebildumus par EPL Projekta 1.alternatīvas trasi. Lielākoties sabiedrības bažas, iebildumi un priekšlikumi ir saistīti ar apsvērumiem, kas izriet no iespējama īpašumtiesību aizskārums un vēlēšanos panākt tādu risinājumu, kas konkrēto juridiskas vai privātas personas īpašumu skartu pēc iespējas mazāk. Sabiedrību satrauc arī elektromagnētiskais lauks un ainavu degradējoša ietekme. Tādēļ sabiedrisko apspriešanu gaitā izteikti priekšlikumi trasi virzīt iespējami tālu no apdzīvotām vietām un minimāli skarot privātpersonu zemes. Vienlaikus jaunu posmu apsvēršana pamatojama ar apstākli, ka Saulkrastu un Carnikavas tuvākajā apkārtnē ir salīdzinoši daudz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un esošas 110kV EPL pārbūve par

330kV EPL ir saistīta ar mežu teritorijās izcērtamās stigas platuma palielinājumu. Posmos, kur esoša EPL šķērso teritorijas pie apdzīvotām vietām vai Natura 2000 teritorijas, šāds paplašinājums no skarto teritoriju viedokļa ir būtisks.

- 6.4.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir noteikti tie zemes īpašumi, kuru teritorijas skars Paredzētās darbības realizācija dažādu alternatīvu gadījumā, tostarp īpašumi, kurus Paredzētā darbība skartu ar aizsargjoslām. Lai arī Paredzētās darbības apjomi un mērogs ir ievērojams un tas ziemeļu – dienvidu šķērsgrīzumā skartu pusi Latvijas teritorijas, tās kompleksums un nozīmība nav salīdzināma ar satiksmes infrastruktūras objektiem, piemēram, Rail Baltica. Proti, ap EPL ir nosakāma aizsargjosla, tomēr teritorija EPL trasē netiek nožogota, tā netiek pilnībā un neatgriezeniski pārveidota, zaudēta līdzšinējai izmantošanai. Ja neskaita EPL stigu meža teritorijās, aizsargjosla galvenokārt veido gaisa telpu, kur ievērojami darbību aprobežojumi, tomēr daļēji saglabājas dabas vide. Lauksaimniecības zemes zem EPL var izmantot iepriekšējiem lietošanas mērķiem. EPL trasi nav nepieciešams nožogot, balsti tiek izvietoti atstatus viens no otra un tie ir pietiekami augsti, lai neveidotu barjeru, kas ietekmētu mobilitāti, apgrūtinātu dzīvnieku migrāciju zemes telpā. Barjeras efekts veidojas galvenokārt tikai gaisa telpā ar ietekmi uz ornitofaunu, tiek pārmainīta arī ainava. Atšķirībā no Rail Baltica, kur drošības un infrastruktūras ģeometrijas prasības ne vienmēr var nodrošināt trases korekcijas dažādu objektu aizsardzībai, - EPL trasei ir daudz lielākas pārmaiņu iespējas. Balstu izvietojumu ir relatīvi vieglāk mainīt un pielāgot noteiktiem apstākļiem, apiet gan ēkas un būves, gan aizsargājamus dabas un kultūras pieminekļus u.c. objektus. Attālums starp EPL baltsiem ir pietiekami liels, lai nodrošinātu esošu objektu ceļu, dzelzceļu, arī ūdensobjektu šķērsojumu bez šādu objektu pārbūves, ceļu slēgšanas vai balstu izbūves ūdenī. Šādu pieeju un risinājumus ietekmes iespējama samazināšanai ir izvēlējusies arī Ierosinātāja.
- 6.4.1.4. Īstenojot Paredzēto darbību, atkarībā no izvēlētajā EPL trašu alternatīvas, normatīvo aktu noteiktajā kārtībā būs nepieciešams veikt mežu teritoriju izciršanu jeb atmežošanu un lauksaimniecībā izmantojamo zemju lietošanas kategorijas maiņu. Lielākā ietekme sagaidāma tajos EPL trases posmos, kurus plānots izbūvēt no jauna, vai kur paredzēta esošas 110 kV EPL pārbūve, ja tie atrodas mežu zemēs. Šādā griezumā ar Paredzēto darbību saistītās būtiskākās fiziskās izmaiņas dabā būs izcērtamās elektrolīnijas stigas platums mežainās vietās, kas 330 kV EPL trases gadījumā mežā un citās kokiem (krūmiem) apaugušās vietās ir 54 m plata josla. Prognozēts, ka abu alternatīvu kopējā posmā no Igaunijas robežas līdz Rūjienai būs nepieciešams izcirst 133,04 ha mežu teritorijas, kas ietver gan mežu, gan skrajmežu, gan jaunaudzi, gan izcirtumu, bet minētajā posmā apejot putniem nozīmīgas mežu teritorijas (1.2.M risinājums) – 121,24 ha. Tālāk - 2. un 3.sektora kopsummā:
- 6.4.1.4.1. 1.alternatīvas gadījumā (ja netiek realizēts vienotais koridors ar Rail Baltica), plānotajai EPL virzoties caur Saulkrastiem, bet Carnikavā īstenojot kabeļa risinājumu – būtu nepieciešams atmežot 154,36 ha; trasei virzoties caur Saulkrastiem un pie Carnikavas realizējot 1A apeju - 191,55 ha; trasei virzoties gan pa Saulkrastu apeju (1.SAp), gan pa Carnikavas apeju (1A) būtu nepieciešams izcirst un atmežot 217 ha, savukārt, trasei virzoties pa Saulkrastu apeju (1.SAp), bet Carnikavā īstenojot kabeļa risinājumu – 180,63 ha. Ja EPL līnija tiktu virzīta vienotā koridorā ar Rail Baltica – risinājumi Saulkrastu un Carnikavas teritoriju šķērsošanai vai apiešanai nebūtu nepieciešami. Šādā gadījumā trasei virzoties pa 1B modifikācijas risinājumu, tiktu izcirsti – 187,2 ha meža, bet trasei virzoties pa 1B' modifikācijas risinājumu – 247,87 ha.
- 6.4.1.4.2. Ievērojami mazāk mežu teritorijas nāktos izcirst 2.alternatīvas (sākot no 2.sektora) gadījumā tikai - 42,45 ha, jo posmā no Valmieras Paredzētā darbība tiktu realizēta esošas 330kV EPL pārbūves izpildījumā.

6.4.1.5. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir vērtēti un analizēti normatīvie akti kompensācijas jautājumos. Gadījumos, kad elektrolīnija skar privātpersonu īpašumu, atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējuma īpašums netiek atsavināts, bet tam tiek piemērots apgrūtinājums. Zemes īpašniekam tiek izmaksāta vienreizēja kompensācija par šādu apgrūtinājumu un kompensējamā teritorija ietver EPL aizsargjoslu. Normatīvie akti noteic kompensācijas apmēra noteikšanas kārtību, kā arī paredz, ka gadījumos, kad jāveic meža izciršanu, to nodrošina projekta realizētājs, kokus novietojot īpašnieka norādītajā vietā. Visas izmaiņas, kas nostiprināmas zemes grāmatā, tiek veiktas par projekta realizētāja līdzekļiem.

6.4.1.6. Kopumā secināts, ka EPL pārbūves vai jaunu EPL izbūves gadījumā nebūs jānojauc neviena ēka vai būve. Arī esošo infrastruktūras un inženierkomunikāciju objektu (ceļu, dzelzceļu, gāzes vadu) pārbūve nebūs nepieciešama. Lai pēc iespējas mazinātu ietekmi uz skartajiem īpašumiem, EPL trases plānotas tā, lai nebūtu jānojauc elektrolīnijas trases tuvumā esošo zemju īpašniekiem piederošas ēkas un būves un lai jaunbūvējamās trases posmos ēkas neatrastos EPL aizsargjoslā. Ziņojumā norādīts, ka plānots vienoties par abpusēji pieņemamu risinājumu, lai nodrošinātu elektropārvades līnijas izbūvi un radītu iespējami mazākas neērtības un apgrūtinājumus iedzīvotājiem. Rēķinoties ar zemes īpašnieku vēlmēm, pēc iespējas mazāk palielināt rekonstruējamās līnijas aizsargjoslu un stīgu, plānots izmantot metāla balstus bez atsaitēm. Tāpat ir izstrādāti risinājumi, lai apietu blīvāk apdzīvotās vietas – Saulkrastus, Carnikavu, Ādažus. Lai mazinātu barjeras efektu un līdzšinējai izmantošanai zaudētu pēc iespējas mazāk platības, ierosinātāja ir izvēlējusies pieeju, ka uz viena balsta tiks projektēta dažāda sprieguma vadu izvietošana. Šāds risinājums ļauj ievērojami samazināt trases platumu, nepieciešamo transformējamās zemes platību un jaunu apgrūtinājumu veidošanu salīdzinot ar risinājumu, ka 330 kV elektropārvades līnija tiktu būvēta atsevišķi.

6.4.1.7. Rezumējot iepriekš minēto un Ziņojumā konstatēto, Birojs secina, ka ar Paredzēto darbību nav sagaidāma tāda būtiska ietekme teritoriju sasniedzamības un mobilitātes aspektā, kas radītu kompleksu un nozīmīgu Paredzētās darbības barjeras efektu zemes telpā. Paredzētās darbības realizācijas gadījumā pašreiz dabā konstatējamie satiksmes organizācijas risinājumi un dzīvnieku migrācijas ceļi barjeras efekta dēļ nemainīsies. Cilvēku un dzīvnieku iespēja nokļūt iepriekš tieši sasniedzamās teritorijās netiks apgrūtināta un ceļu pārbūves vai jaunu šķērsojumu, tostarp dzīvnieku pāreju, radīšana nebūs nepieciešama. Tomēr ar EPL aizsargjoslu skartajās teritorijās nekustamajiem īpašumiem tiks noteikti aprobežojumi, ir sagaidāms arī līdzšinējās izmantošanas zaudējums mežu zemēs, kas summāri 1. alternatīvas gadījumā ir ievērojams. Izdodot šo atzinumu, Birojs ievēro, ka prasības saistībā ar kompensāciju noteikšanu nekustamajiem īpašumiem, kuros nosakāmi aprobežojumi EPL būvniecības vai pārbūves rezultātā, ir jau noteikti ar normatīvajiem aktiem, tādēļ nav nepieciešams un nav lietderīgi šādas prasības atkārtot ar atzinumu par izstrādāto Ziņojumu. Ziņojumā jau ir iestrādāta virkne risinājumu, tostarp ieteicamo pasākumu sagaidāmās ietekmes mazināšanai, savukārt vērtējums un jautājumi, kas saistīti ar līdzšinējās izmantošanas pārmaiņām un teritoriju zaudējumu dabas vērtību aspektā tiek aplūkoti tālākajās šī atzinuma apakšnodalēs. Tādēļ, vadoties no Ziņojumā novērtētā un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā konstatētā, Birojs papildus ārējos normatīvajos aktos un Ziņojumā paredzētajam saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu teritoriju fragmentācijas, skarto zemju līdzšinējās izmantošanas zaudējuma un ietekme uz īpašumiem aspektā noteic šādus nosacījumus:

- a) Turpmākajās projektēšanas stadijās, precizējot EPL trasi un nosakot EPL balstu izvietošanu, cik iespējams jānodrošina tādi risinājumi, lai nebūtu

jānojauc elektrolīnijas trases tuvumā esošo zemju īpašniekiem piederošas ēkas un būves un lai jaunbūvējamās trases posmos ēkas neatrastos EPL aizsargjoslā.

- b) EPL trase precizējama un kompensācijas atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam nosakāmas pēc iespējas sadarbojoties ar attiecīgo īpašumu īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem un meklējot abpusēji pieņemamus risinājumus.
- c) Jānodrošina sadarbība ar Skartajām pašvaldībām, lai elektropārvades tīklu savienojuma trases un ekspluatācijas aizsargjoslas pēc akcepta lēmumu pieņemšanas par Paredzētās darbības realizāciju tās konkrētajā trases risinājumā, tiek iekļautas atbilstošo teritoriju plānojumos.

6.4.2. Būvniecības procesa organizēšana, būvju nojaukšanas vai pārbūves nepieciešamība un ietekme uz to funkcionēšanu.

6.4.2.1. Būvniecības process sava apjoma un mēroga dēļ radīs vērā ņemamas pārmaiņas Skarto pašvaldību griezumā, tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir ņemtas vērā ietekmes un risinājumi būvniecības procesa organizēšanai un saistīto ietekmju pārvaldībai. Ir izsvērti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, būvniecības nodrošināšanai nepieciešamo pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam, prognozētās ietekmes uz vidi, izvirzīti nosacījumi būvdarbu veikšanai.

6.4.2.2. Paredzētā darbība ietver sagatavošanas darbus, 330 kV un 110 kV elektrolīnijas montāžas darbus visā trases garumā, teritorijas sakārtošanas darbus un objektu pārbaudi un nodošanu ekspluatācijā. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai galvenie sagatavošanas darbi ir projekta dokumentācijas izstrādāšana un apstiprināšana, trases sagatavošana, tajā skaitā mežu un krūmāju izciršana, nepieciešamo ceļu posmu pārbūve (ja tādi tiks identificēti tehniskā projekta izstrādes gaitā), pāreju izbūve pār upēm, grāvjiem un purvainām vietām, celtniecības – montāžas personāla dzīvojamās bāzes izveide (pārvietojamo furgonu novietne un montāža personāla sadzīves apstākļu nodrošināšanai), celtniecības un montāžas materiālu novietņu jeb ražošanas bāzu izvietošana.

6.4.2.3. Ražošanas bāzes ir nepieciešamas, lai nodrošinātu būvniecības laikā nepieciešamo materiālu un tehnikas, kā arī personāla izvietojumu tuvāk konkrētam celtniecības un rekonstrukcijas darbu posmam. Ražošanas bāzes sastāvā ietilpst pagaidu noliktavas, būvmateriālu glabāšanas laukumi, infrastruktūras darbinieku sadzīves apstākļu nodrošināšanai, autotransporta un pārvietojamo celtniecības mehānismu stāvvietas. Ražošanas bāzes teritoriju paredzēts nožogot. Novērtēts, ka ražošanas bāzu pagaidu būvju, tehnisko laukumu, montāžas laukumu, infrastruktūras objektu izveidošana un izmantošana ir saistīta ar īslaicīgu un nebūtisku ietekmi uz vidi, kas izriet no teritorijas izmantošanas, autotransporta un specializētās tehniskas radītām emisijām gaisā un būvdarbu troksni, atkritumu rašanos, to īslaicīgu uzglabāšanu līdz nodošanai tālākai apsaimniekošanai u.c. aspektiem.

6.4.2.4. Konkrētas ražošanas bāzu vietas izvēli, atbilstoši izvēlētajai būvniecības tehnoloģijai u.c. darbu specifikai, veiks iesaistītie celtniecības - montāžas darbu uzņēmumi, veicot nepieciešamos saskaņojumus ar vietējo pašvaldību, zemes īpašniekiem, kā arī ar atbildīgajām institūcijām. Tomēr Ziņojumā ir identificēti principiālie risinājumi, vadoties pēc kuriem ražošanas bāzu izvietojums plānojams, lai ietekmi pēc iespējas mazinātu:

- 6.4.2.4.1. Ražošanas bāzes ir paredzētas ne vairāk kā 40 – 50 km attālumā no tālākās EPL montāžas vietas un paredzēts, ka tās iespēju robežās netiks izvietotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un apdzīvotu vietu tiešā tuvumā.
- 6.4.2.4.2. Papildus ražošanas bāzu izvietojumu paredzēts plānot vērtējot iespējas izmantot tuvumā esošas naktsmītnes un sabiedriskās ēdināšanas vietas, vērtējot piebraukšanas iespējas lielgabarīta transportam, transporta stāvvietu, noliktavu un montāžas laukumu izveidošanas iespējas, kā arī vērtējot esošo autoceļu stāvokli EPL izbūves virzienos.
- 6.4.2.4.3. Attiecībā uz ražošanas bāzu ierīkošanu papildus secināms, ka tās paredzēts nožogot, attiecīgi aprīkot un apzīmēt atsevišķas ražošanas bāzes teritorijas daļas. Piemēram, ierādot un nožogojot atsevišķus laukumus nederīgu materiālu novietošanai un pagaidu uzglabāšanai, laukumus transportlīdzekļu un celtniecības – montāžas transporta un tehnikas novietošanai (darbinieku un strādnieku automašīnām, elektrolīniju un apakšstaciju iekārtu montāžas transportam, zemes rakšanas un zemes urbšanas darbu mašīnām, specializētam transportam meža un krūmu tīrīšanas darbiem).
- 6.4.2.4.4. Elektrības padeve ražošanas bāzēs tiks nodrošināta, izmantojot pagaidu elektroietaisies no AS „*Sadales tīkls*” pārvaldījumā esošiem elektriskajiem tīkliem, kur iespējams, vai arī no pārvietojamiem dīzeļģeneratoriem.
- 6.4.2.4.5. Atsevišķā noliktavas telpā paredzēts uzglabāt degvielu un degošus šķidrumus, telpas tiks aprīkotas atbilstoši darba drošības, vides un ugunsdrošības prasībām ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšanai.
- 6.4.2.4.6. Ražošanas bāzes tiks apgādātas ar ugunsdzēsības inventāru un medicīnas aptieciņām.
- 6.4.2.5. Ziņojumā norādīts, ka būvprojektā tiks iekļauta transporta kustības organizācijas shēma. Atkarībā no piegādājamā materiāla veida būvmateriālu piegādei paredzēts izmantot pārvadājamajam materiālam piemērotu autotransportu. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, nepieciešamos būvniecības materiālus EPL rekonstrukcijas īstenošanas nodrošināšanai var piegādāt izmantojot centralizētu un/vai decentralizētu piegādes modeli. Centralizētā piegāde paredz, ka EPL balsti un vadi tiek piegādāti nepieciešamajā vietā saskaņā ar darbu izpildes grafiku no ražotāja noliktavām. Šī piegādes modeļa priekšrocības ir tādas, ka nav nepieciešamas salīdzinoši lielas teritorijas ražošanas bāzu izveidei, mazāka smagās tehnikas pārvietošanās starp trases rekonstrukcijas darbu veikšanas vietu un ražošanas bāzi. Savukārt decentralizētā piegāde paredz, ka nepieciešamie materiāli un konstrukcijas tiek piegādāti uz ražošanas bāzēm, no kurām tālāk, ņemot vērā veicamo darbu veidu, tie tiek nogādāti trases rekonstrukcijas darbu veikšanas vietā. Šī piegādes modeļa priekšrocība ļauj izvairīties no neplānotas darbu apturēšanas, nepieciešamos materiālus piegādājot no ražošanas bāzes, rezultātā celtniecības un montāžas darbu veicējiem potenciāli rada mazākus zaudējumus un darbu kavējumus.
- 6.4.2.6. Ūdenstilpju un teču krastos paredzēts projektēt starpbalstus, starp kuriem pieļaujama maksimālais attālums ir 600m, vai speciālas pārejas balstus, ja šāds risinājums būs nepieciešams. Šāds tehniskais risinājums nodrošinās to, ka balsti nebūs jāizbūvē ūdensobjektu gultnēs un tie atradīsies pietiekošā attālumā no ūdenstilpes vai teces krastiem. Lielākajai daļai šķērsojamo ūdens objektu tas nodrošinātu arī to, ka vasarasrudens plūdu vai pavasara palu laikā balsti neapplūst, ka balstu un EPL būvniecība neietekmēs ūdenstilpju ekosistēmu un neatradīsies to aizsargjoslās. Ziņojumā ir ietverta apņemšanās, ka, izvēloties EPL balstu izvietojumu, tiks ņemts vērā esošo nosusināšanas sistēmu elementu (drenāžas, grāvji, caurtekas, polderu dambji un sūkņu stacijas) plānojums, cenšoties tos neskart, līdz ar to neietekmējot teritoriju esošo mitruma jeb

hidroloģisko režīmu. Gadījumā, ja kādā vietā trases pārbūves gaitā radīsies nepieciešamība skart esošās meliorācijas sistēmu būves (drenāža, kolektori, grāvji, caurtekas), būvprojektā paredzēs šo sistēmu pārbūvi (jaunas drenāžas izbūve, kolektoru, caurteku un grāvju pārbūve) tā, lai saglabātu esošo mitruma jeb hidroloģisko režīmu.

- 6.4.2.7. Ja EPL tiks būvēta pa 1. alternatīvas pamatvariantu, Carnikavā izbūvējot EPL kabeļlīnijas risinājumā, tehniskais risinājums tiks izvēlēts un precizēts būvprojekta izstrādes laikā, piemēram, ar caurduri, urbšanu un ieskalšanu. Ziņojumā ietverta apņemšanās, ka tiks ņemta vērā informācija par Gaujas gultni un hidroģeoloģisko situāciju. Kabelim ir paredzēta izolācija un novērtēts, ka normālas eksploataācijas apstākļos kabeļlīnijas nerada bīstamību ūdens ekosistēmai. Gaujas šķērsojuma gadījumā kabelis tiktu ieguldīts tādā dziļumā, lai nodrošinātu no kabeļa līdz upes gultnei ne mazāk kā 9 m zemes slāni.
- 6.4.2.8. EPL trase šķērsos vai tās tuvumā atradīsies šādi inženiertehnisko komunikāciju veidi: virszemes inženierkomunikācijas; gaisvadu un kabeļu EPL; sakaru un telekomunikāciju līnijas; autoceļi; dzelzceļi. Ziņojumā norādīts, ka EPL izbūvei nebūs nepieciešama šķērsojamo dzelzceļa līniju un autoceļu pārbūve. Nav paredzēta arī elektrolīnijas trases tuvumā esošo zemju īpašniekiem piederošo māju vai saimniecisko būvju nojaukšana. Paredzēts meklēt optimālus risinājumus, kas pieņemamas visām pusēm un nemainītu tuvumā esošo zemju īpašnieku dzīves vides kvalitāti, neatstātu ietekmi uz citu objektu funkcionēšanu, radītu iespējami mazākas esošās situācijas izmaiņas vai neērtības. Katram no šķērsojuma veidiem, tostarp sadarbībā ar šķērsojamo objektu īpašniekiem vai pārvaldītājiem) ir paredzēts noteikt obligātās tehniskās prasības (piemēram gabarīti, elektrolīnijas balstu izvēle šķērsojuma vietā, elektrolīnijas attālums līdz inženierkomunikācijām, attiecīgo objektu aizsargjoslas), lai nodrošinātu drošu EPL izbūvi un tālāku abu inženierkomunikāciju eksploataāciju un uzturēšanu. Lai veiktu objektu šķērsojumu realizāciju, būvprojekta izstrādes gaitā ir paredzēts saņemt tehniskos noteikumus no atbilstošā inženierkomunikāciju objekta pārvaldītāja.
- 6.4.2.9. Pilnībā izvairīties no būvdarbu radīta trokšņa un citām ietekmēm nav iespējams, - tās iespējams vienīgi saprātīgi pārvaldīt un mazināt, tostarp izvairoties no darbu veikšanas vēlās vakara un nakts stundās un veicot tos diennakts periodā, kad, piemēram, Paredzētās darbības radītais troksnis var radīt mazāku apgrūtinājumu. Ņemot vērā būvdarbu specifiku un to ka būvniecības darbi un to ietekmes ir pārejošas, raksturīgas tikai noteiktam laika posmam, arī Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumi Nr.16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 2.8.punktā paredz, ka šie noteikumi un attiecīgi - tajos noteiktās vides trokšņa robežvērtības neattiecinā uz būvdarbu radītā trokšņa emisiju. Tomēr šādiem būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību.
- 6.4.2.10. Ietekme uz esošo objektu funkcionēšanu ir galvenokārt saistāma ar pašu elektropārvades sistēmu objektu darbību, jo vietās, kur EPL tiks būvēta pa esošās EPL trasi, vispirms esošo līniju pa posmiem (starp apakšstacijām) būs nepieciešams atslēgt un demontēt. Attiecīgais EPL posms būs jāatslēdz uz būvniecības laiku līdz posma pilnīgai izbūvei un nodošanai eksploataācijā. Tādēļ būvniecības periodā būs jānodrošina alternatīvie pagaidu risinājumi, lai neradītu būtiskus traucējumus gala patērētājam.
- 6.4.2.11. Ziņojumā norādīts, ka pēc kārtējā EPL posma izbūves tiks veikti teritorijas sakopšanas darbi, tajā skaitā atkritumu izvešana, teritorijas nolīdzināšana un seguma atjaunošana, izmantoto ceļu un pievadceļu sakārtošana. Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas tiks atjaunotas atbilstoši zemes īpašnieka prasībām, kas tiks saskaņotas pirms darbu uzsākšanas attiecīgajā EPL posmā, ņemot vērā teritorijas stāvokli pirms darbu uzsākšanas. Savukārt meliorēto zemju apgabalos melioratīvo sistēmu bojājumu gadījumā tās tiks sakārtotas vai atjaunotas.

- 6.4.2.12. Atbilstoši Ziņojumā novērtajam galvenais atkritumu daudzums Paredzētās darbības rezultātā veidosies esošo 110 kV un 330 kV demontāžas laikā (metāllūžņi no elektrolīniju metāla balstiem, dzelzsbetons no dzelzsbetona balstiem un balstu pamatiem, dažāda veida vadi, aizsargtrošes un izolatori (stikla piekarizolatori). Ziņojumā ir ietvertas prognozes par aptuveni sagaidāmo atkritumu daudzumu dažādu alternatīvu griezumā, un ņemtas vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības, iespējamie risinājumi to apsaimniekošanai. Esošo elektrolīniju demontāžas un būvniecības laikā radušos atkritumus ir paredzēts šķirot pa veidiem un nodot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem.
- 6.4.2.13. Ziņojumā novērtēts, ka elektropārvades līnijas ekspluatācijas laikā būs nepieciešama arī periodiski elektropārvades līnijas un apakšstaciju apkalpošanas darbi, kas paredz iekārtu uzturēšanas remontdarbus un tehniskās apkalpošanas jeb kārtējos remontdarbus. Minēto darbu laikā tiek veikta nolietoto konstrukciju, iekārtu, mezglu, sistēmas elementu vai daļu nomaiņa un uzturēšanu darba kārtībā, kas radīs atkritumus arī ekspluatācijas laikā. Apakšstaciju eļļu nomaiņas atkritumus un citus atkritumus, kas pieskaitāmi bīstamajiem atkritumiem, paredzēts nodot specializētiem uzņēmumiem, kam ir atļaujas attiecīgu veidu atkritumu transportēšanai, savākšanai un pārstrādei.
- 6.4.2.14. Ir veikts vērtējums par iespējamām piesārņotām vietām vai riska teritorijām, kas varētu būt nozīmīgas EPL trases izbūvei. Attiecībā uz Ziemeļu gudrona dīķi secināms, ka Rail Baltica un Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir izstrādāts tehniski labāks vienotā koridora risinājums (Rail Baltica D1) kā sākotnēji plānotā Rail Baltica A4 posma (EPL 1.B modifikācijas) trase. Šādā risinājumā abu objektu kopējā trase netiek vairs virzīta pār piesārņojuma areālu, bet tikai tā buferzonu. Tomēr abu paredzēto darbību realizācijas gadījumā būs nepieciešami papildus piesardzības un drošības risinājumi, lai iespējamu ietekmju mijiedarbību izslēgtu. No Rail Baltica ziņojuma izriet, ka Satiksmes ministrija apzinās, - ja līdz Rail Baltica būvniecības uzsākšanai A4 posmā nebūs pabeigti Ziemeļu gudrona dīķa sanācijas darbi, būs jāveic situācijas novērtējums un iespējams arī sanācijas darbi teritorijā, ko šķērso Rail Baltica nodalījuma josla. Ievērojot Biroja lūgumu, skaidrojumu par šiem apstākļiem ir sniegusi VVD, norādot, ka nepabeigto sanācijas darbu daļu ir plānots īstenot Eiropas Savienības fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros, un saskaņā ar nosacījumiem šī perioda ietvaros realizētu projektu īstenošanas termiņš ir 2023.gada 31.decembris. Attiecībā uz Rail Baltica būvniecību Birojs jau ir noteicis, ka, gadījumā, ja sanācijas darbi līdz Rail Baltica būvniecībai attiecīgajā posma daļā nav pabeigti un tiek identificēti objektu savstarpējas mijiedarbības apstākļi, kas būtu par pamatu īpašiem risinājumiem piesārņojuma areāla buferzonas šķērsošanai, tostarp drošības kontekstā, - šī posma risinājumiem ir veicams ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Novērtējuma likumā paredzētajā kārtībā. EPL Projekta Ziņojumā novērtēts, ka EPL vadi tuvākajā vietā no Ziemeļu gudrona dīķa piesārņojuma epicentra atradīsies vismaz 250 m attālumā un trase šķērsotu teritoriju vietā, kur piesārņojums konstatēts tikai artēziskajos ūdeņos ~50 m dziļumā no zemes virsmas. Novērtēts, ka EPL balstu būvniecībai atrašanās piesārņojuma areāla buferzonas malā nav izslēdzosa un papildus riski ar balstu būvdarbiem nav saistāmi.
- 6.4.2.15. Abu objektu ietekmes uz vidi novērtējumu izstrādātāji secinājuši, ka EPL līnija un Rail Baltica dzelzceļa līnijas būvniecība un ekspluatācija neradīs papildus apdraudējumu naftas bāzes „Vangazi” kontekstā. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku un iespējas izvēlēties EPL balstu vietas un konfigurāciju, būtiskas ietekmes saistībā ar citiem objektiem, tostarp piesārņotām vai potenciāli piesārņotām vietām Ziņojumā nav identificēti.
- 6.4.2.16. Ņemot vērā minēto un visu Ziņojumā novērtēto, Birojs atzīst, ka būvniecības rezultātā sagaidāmās vides pārmaiņas un ietekme uz skartajiem īpašumiem vietās, kur EPL tiks būvēta no jauna vai pārbūvēta 110kV, summāri būs būtiska. Izvairīties no ietekmes pilnībā nav iespējams, jo skarto teritoriju apjoms saglabājas. Tomēr ar ietekmes uz vidi

novērtējuma procedūru ir iespējams pēc iespējas izsvērt un nodrošināt tādus kompromisa risinājumus, kas lokāli no komplicētākajām ietekmēm izvairās un taisnīgiem kompensāciju mehānismiem ietekmi samazina līdz pieņemamam līmenim. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka, lai gan apjoma un mēroga ziņā plānotie būvdarbi skars plašu teritoriju, ietekmes ar lokālu izpausmi konkrētā vietā būs īslaicīgas un ietvers laika periodu, kas nepieciešams, lai izbūvētu konkrēto posmu. Lielākoties būvdarbiem tipiskās ietekmes ir vērtējamas kā īslaicīgas un pārejošas, jo darbu organizācija ir plānota pa iecirkņiem, turklāt objekta specifika neprasīs nodrošināt kādus papildus vai pagaidu risinājumus teritoriju sasniedzamībai (ietekme uz mobilitāti nav sagaidāma). Tāpat ir paredzēti izvēlēties risinājumus, lai ar Paredzēto darbību netiktu ietekmēta citu objektu (ceļu, dzelzceļu, gāzes vadu, meliorācijas sistēmu, komunikāciju) funkcionēšana. Darbus plānots iespēju robežās organizēt darba dienās laika posmā no 7.00 līdz 19.00 un darbu veikšanai izmantotas iekārtas, kas atbilst normatīvo aktu prasībām. Atkritumus paredzēts savākt, nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu, pēc tam nododot komercsabiedrībām, kas nodrošina to tālāku apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Pabeidzot darbus attiecīgajā posmā, ir plānota arī teritorijas sakopšana, tāpat ir paredzēta izmantoto piebraucamo ceļu tehniskā stāvokļa atjaunošana atbilstoši tā stāvoklim pirms būvdarbu uzsākšanas. Tādējādi ir paredzēts pēc iespējas samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi, tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus, nepieciešams ievērot drošības pasākumus, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma.

6.4.2.17. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu attiecībā uz būvniecības procesu un turpmāku teritorijas izmantošanu un apsaimniekošanu ir nosakāmi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama. Lemjot par obligāto prasību izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību būvniecībai, tai skaitā atkritumu apsaimniekošanai, ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem, ir ierosinātājai un attiecīgo darbu izpildītājiem saistoša un citādā veidā Paredzētās darbības realizēšana nav pieļaujama. Līdz ar to, turpmākā projekta izstrādes gaitā, būvniecības laikā un Paredzētās darbības realizācijas rezultātā jānodrošina visu normatīvajos aktos un Ziņojumā paredzēto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu ietekmes samazināšanai realizācija un jāizpilda tajā norādītās apņemšanās spēkā esošos normatīvos aktus ievērot. Papildus un jo īpaši ņemot vērā to, ka pēc iespējas agrākā Paredzētās darbības plānošanas un projektēšanas stadijā attiecībā uz liela mēroga projekta lokālajiem risinājumiem vēl nav zināmi precīzi visi izbūves tehniskie nosacījumi un paņēmieni, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu izvirza šādus obligātos nosacījumus:

- a) Pirms esošo EPL pārbūves un jaunu EPL posmu būvniecības darbu uzsākšanas jāizstrādā pasākumu plāns/grafiks drošai esošo EPL atslēgšanai/pārslēgšanai/demontāžai nodrošinot patērētājus ar nepārtrauktu elektroenerģijas pieslēgumu nodrošinājumu, ņemot vērā izvēlēto variantu un ar tā izbūvi saistītos risinājumus.
- b) Būvniecības projekta izstrādes gaitā jāpārlicinās par grunšu stabilitāti un vietās, kur var būt kūdrainas un vājas nestspējas gruntis, jāņem vērā teritorijas hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi, nodrošinot grunšu aizstāšanu un EPL balstu stabilitāti.

- c) Īpaša piesardzība jā saglabā piesārņotās vietās, piesārņotas grunts izņemšanas un piesārņojuma migrācijas ar gruntsūdeņu plūsmu kontekstā. Piesārņotās vietās un potenciāli piesārņotās vietās pirms zemes darbu uzsākšanas veicama teritorijas apsekošana un nepieciešamības gadījumā, grunts un gruntsūdeņu kvalitātes novērtēšana. Jānoteic, vai pirms būvdarbu uzsākšanas nav jāveic sanācijas darbi, sagatavojot paredzētās darbības teritoriju un nepieļaujot piesārņojuma izplatību.
- d) Ūdensobjektu šķērsošanai maksimāli jāizvēlas tādi risinājumi, lai balsti netiktu izvietoti to gultnē un applūstošajā zonā. Būvniecībai jāizvēlas tādi risinājumi un paņēmieni, lai būvniecības laikā iespējami minimāli tiktu ietekmēta ūdensobjektu ūdens kvalitāte un hidroloģiskais režīms, kā arī tiktu maksimāli saglabāti nepārveidoti biotopi upē un palienē. Ja tiek pieņemts lēmums par tādiem risinājumiem, kas ūdensobjektus skartu tieši, pirms šādu būvdarbu uzsākšanas attiecināmajiem darbiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāveic zivsaimnieciskā ekspertīze, lai noteiktu ietekmes un iedarbības uz zivsaimniecības resursiem apjomus, iespējamo zaudējumu un kompensācijas lielumu un veidu.
- e) Plānojot transporta maršrutus uz būvniecības vietām un pārvietošanās shēmas būvobjektos, maksimāli jāizmanto esošā ceļu infrastruktūra, pie nepieciešamības jau savlaicīgi veicot vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešamo ceļu segumu kvalitāti vai nestspēju. Būvdarbi iespējami jānodrošina tādējādi, ka piekļuve būvniecības vietai tiek organizēta pa esošiem ceļiem vai sagatavoto EPL stigu.
- f) Nepieciešamie būvmateriālu un tehnikas laukumi, būvniecības/ražošanas bāzes pēc iespējas jāizvieto ārpus ūdensteču un citu objektu aizsargjoslām, tās maksimāli jāplāno valsts autoceļu tuvumā un vietās, kur nav nepieciešama mežu izciršana un lieli teritorijas sagatavošanas darbi, respektējot ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apzinātās īpaši aizsargājamo biotopu platības, kā arī dzīvojamo vai sabiedrisko apbūvi.
- g) Ierosinātājai ir jānodrošina drošības nosacījumu ievērošana ar teritorijas sagatavošanu un būvniecību saistīto ietekmju novēršanai vai samazināšanai. Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai būvniecības darbu laikā nepieļautu, bet, ja notiek negadījums, maksimāli ierobežotu naftas produktu, suspendēto vielu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi vidē, tostarp gruntī, pazemes ūdeņos, meliorācijas tehnēs un virszemes ūdeņos. Darbības vietā nav pieļaujama piesārņotu notekūdeņu novadīšana vidē.
- h) Jānodrošina būvniecības darbu savlaicīga saskaņošana ar attiecīgo vietējo pašvaldību un būvdarbu veikšana, kā arī būvniecības materiālu un atkritumu transportēšana pēc iespējas jāveic ārpus brīvdienām un plānojot darbus galvenokārt dienas laikā posmā no plkst.7.00 līdz 19.00.
- i) Nav pieļaujama Paredzētās darbības būtiska paliekoša ietekme uz šķērsojamo infrastruktūras un inženierkomunikācijas būvju funkcionēšanu. Konkrētas prasības, kas piemērotas katrai attiecīgajai šķērsojuma vietai un nepieciešamas esošās infrastruktūras un komunikāciju darbības nodrošināšanai, jānoteic sadarbībā ar attiecīgo infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvju pārvaldītājiem, kur nepieciešams, saņemot atļaujas un tehniskos noteikumus.

6.4.3. Saistība ar Rail Baltica un projektu savstarpējās realizācijas būtiskākie nosacījumi.

6.4.3.1. Ievērojot nepieciešamību meklēt lokālus risinājumus EPL virzīšanai jaunā trasē, kā arī to, ka relatīvā darbības vietas tuvumā tiek projektēta arī Rail Baltica, lai teritorijas netiktu fragmentētas jau ar diviem jauniem lineāriem objektiem, meklēti risinājumi šo objektu vienota koridora izveidei. Sākotnēji tika izsvērtā iespēja abus objektus virzīt caur Natura 2000 teritorijām - dabas liegumu „Dzelves - Kroņa purvs”, dabas liegumu „Garkalnes meži” un aizsargājamo ainavu apvidu „Ādaži”, kas ir arī putniem nozīmīgas vietas. Ņemot vērā ierobežojošos un limitējošos faktorus Natura 2000 kontekstā, ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā no šāda risinājuma Rail Baltica būvniecībai Satiksmes ministrija atteicās un attiecīgi arī EPL Projekta ietvaros kompromisa risinājums 1. alternatīvai (1B modifikācijas) tika grozīts. Šobrīd tai izstrādāti divi risinājumi pa Rail Baltica B3 vai A3 koridoru (ar turpinājumu pa A4), ārpus dabas lieguma „Dzelves - Kroņa purvs”, dabas lieguma „Garkalnes meži” un aizsargājamo ainavu apvida „Ādaži”.

6.4.3.2. Novērtēts, ka, izbūvējot abus infrastruktūras objektus vienotā koridorā, būtu šādi ieguvumi:

6.4.3.2.1. divi līnijveida infrastruktūras objekti tiek novietoti vienotā koridorā, daļēji pārklājoties to aizsargjoslām;

6.4.3.2.2. netiktu tik būtiski sadalītas un fragmentētas šķērsojamās teritorijas, it īpaši meža masīvi, kuros katram infrastruktūras objektam jāveido savs koridors, izcērtot mežu;

6.4.3.2.3. kopumā tiktu mazāk ietekmētas dabas vērtības un mazākā teritorijā radīta ietekme uz vidi;

6.4.3.2.4. tieši ietekmēto nekustamo īpašumu un iedzīvotāju skaits būtu mazāks, nekā tas būtu, ja abi projekti tiktu realizēti dažādās vietās;

6.4.3.3. No abu projektu savstarpējās saistības tāpat secināms, ka Rail Baltica projektā, kura ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra jau ir noslēgusies, kopumā paredzēts uzbūvēt 4 vilces jaudas apakšstacijas (turpmāk VJA), lai nodrošinātu elektrificētās dzelzceļa līnijas elektroapgādi. To novietojums izvēlēts, ņemot vērā vilcienu slodzes aprēķinu rezultātus un iespējas VJA pieslēgt pie 330 - 110 kV pārvades tīkla. Trīs 110/25 kV apakšstacijas paredzēts pievienot esošajam 110 kV elektropārvades tīklam, bet 330/25 kV apakšstaciju VJA-2 (tiek izskatīti 4 dažādi varianti Sējas vai Limbažu novadā) paredzēts pievienot tieši EPL Projekta ietvaros plānotajai 330 kV elektropārvades līnijai (EPL Projekta 1.alternatīvas 1B vai 1B' modifikācija). Tādējādi, iespējami vienotais EPL un Rail Baltica koridors tiek izskatīts kā viens no risinājumiem arī pašas Rail Baltica ieceres nodrošinājumam, jo ar EPL Projektu tiktu nodrošināta nepieciešamā elektroapgādes jauda. Tādējādi, gadījumā, ja tiek pieņemts Rail Baltica akcepta lēmums, abu projektu ierosinātie faktiski rēķinās ar EPL Projekta 1.alternatīvu tās B modifikāciju izpildījumā.

6.4.3.4. Līdz ar to, Paredzētajai darbībai ir savstarpēji pakārtoti nosacījumi ar Rail Baltica, jo tās īstenošana, tajā skaitā īstenošanas laika vai īstenošanas vietas noteikšana ir lielā mērā pakārtota tam, kādā trasē un kad Rail Baltica tiks realizēta. Tajā pat laikā šo projektu savietojamība un realizācija ir saistīta arī ar virkni tehniskiem un organizatoriskiem risinājumiem, kuriem nepieciešama savstarpēja koordinācija. No abu darbību ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentācijas izriet, ka elektropārvades līnijas būvniecību plānots pabeigt līdz 2020.gadam, kad savukārt tikai plānots sākt Rail Baltica būvniecību attiecīgajās Skartajās pašvaldībās. Tajā pat laikā secināts, ka posmā, kur abi infrastruktūras objekti veidotu vienotu koridoru, EPL Projekta konkrēto tehnisko risinājumu noteikšana tomēr būtu atkarīga no lokālajiem risinājumiem, ko vēl tikai plānots noteikt Rail Baltica dzelzceļa līnijai. Tas tādēļ, ka, atkarībā no dzelzceļa līnijas

risinājumiem, koordinējami un saskaņojami lokālie tehniskie risinājumi EPL balstu vietām, citu starpā, lai radītu pēc iespējas mazāku ietekmi uz skartajiem īpašumiem. Attiecīgi Rail Baltica izpētes dokumentācijā secināts, ka vispirms būtu izstrādājams Rail Baltica tehniskais projekts, pamatojoties uz kuru izstrādājams vai precizējams elektropārvades līnijas tehniskais projekts. No EPL Projekta ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izriet, ka Ierosinātāja šo nosacījumu apzinās. Turpat novērtēts, ka galvenie limitējošie un ierobežojošie faktori ir saistīti ar to, ka dzelzceļa līnijai ir stingrāki projektēšanas standarti un nosacījumi (piemēram, minimālie rādiusi, līknes, attālumi utt.) nekā elektropārvades līnijai, kuras balstu izvietojumu ir relatīvi vieglāk mainīt un pielāgot noteiktiem apstākļiem un nosacījumiem. Saistītie realizācijas nosacījumi galvenokārt izriet no dažādiem projektu realizācijas laika grafikiem, nepieciešamības savstarpēji saskaņot tehniskos un novietojuma risinājumus un projektu īstenošanas fāzes, lai abu projektu būvniecības darbi attiecīgajos posmos maksimāli tiktu plānoti vienlaikus vai secīgi. Vienlaikus arī Ierosinātāja atzīst, ka posmā, kur abi infrastruktūras objekti veido vienotu koridoru, vispirms izstrādājams Rail Baltica tehniskais projekts, pamatojoties uz kuru jāizstrādā EPL būvniecības projekts, koordinējot un saskaņojot izvēlēto tehnisko risinājumu, tai skaitā būvniecības tehnoloģijas, ar Rail Baltica projekta īstenošanu. Šo abu projektu summāra nelabvēlīga ietekme sagaidāma galvenokārt ietekmes uz ainavu un dabas vērtībām kontekstā (aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi, sugas un biotopi, ietekme uz mikroliegumiem, plašāks koridors ar iežogotu dzelzceļa līniju).

6.4.3.5. Atzinumu par Rail Baltica ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu Birojs izdeva 2016.gada 3.maijā. Atzinumā Birojs ir iekļāvis šādu obligāto nosacījumu Satiksmes ministrijai: *„Ņemot vērā to, ka posmos, kur EPL projekta ietvaros izbūvējamā elektrolīnija un Rail Baltica trase veidotu vienotu koridoru, plānotās 330 kV līnijas precīzs balstu izvietojums būtu atkarīgs no Rail Baltica lokālajiem risinājumiem, kas vēl tikai nosakāmi turpmākās projektēšanas gaitā, pie nosacījuma, ja tiek saņemts Paredzētās darbības un EPL Projekta attiecīgās alternatīvas akcepta lēmums normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, Ierosinātājam prioritārā kārtā ir jānodrošina maksimāli savlaicīga tehnisko risinājumu izstrāde un koordinācija attiecīgajiem dzelzceļa līnijas posmiem, lai nesamērīgi nekavētu EPL Projekta izstrādes un realizācijas gaitu”*. Vienlaikus, izvērtējis Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas izbūvei piedāvātās vietas, tostarp novērtējis to realizācijas ierobežojošos vai limitējošos faktoros, konstatēts, ka attiecīgā Rail Baltica A3 alternatīvas posma (A3-3), kas šķērso mikroliegumu teritorijas, iznīcinot vai traucējot attiecīgo īpaši aizsargājamo sugu un bojājot tās biotopu, realizācija nav pieļaujama. Attiecīgi, nav pamatota arī EPL Projekta virzīšana pa šo trasi. Ja citus papildus starpposmu risinājumus Satiksmes ministrija neidentificēs kā iespējamus, ir sagaidāms, ka Rail Baltica šajā sektorā tiks virzīta pa B3 alternatīvu (Paredzētās darbības 1.B' alternatīva).

6.4.3.6. Ņemot vērā minēto un visu Ziņojumā novērtēto, Birojs atzīst, ka ietekmes, kas izriet no abu projektu saistības, ir vērtētas abu ieceru ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā un iespējamā EPL virzīšana vienā koridorā ar Rail Baltica ir vērtēta gan ieguvumu, gan iespējamu ietekmju summēšanās kontekstā. Tāpat ir vērtēti un identificēti gan būtiskākie priekšnosacījumi to savstarpējai koordinācijai, gan risinājumi to realizāciju secībai, lai savstarpējās ietekmes tiktu ņemtas vērā. **Projektu savstarpējās koordinācijas un mijiedarbības kontekstā Birojs savus nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu jau ir izvirzījis atzinumā par Rail Baltica novērtējuma ziņojumu, jo galvenokārt tieši Rail Baltica projekta risinājumiem un projektēšanas, būvniecības laika grafikam ir iespējama ietekme uz EPL Projekta realizāciju un gaitu. Papildus attiecībā uz EPL Projektu abu objektu saistībā Birojs nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu noteic arī**

citās šī atzinuma apakšnodalās, un citus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama šajā apakšnodalā neizvirza.

6.4.4. Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000), to ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem.

6.4.4.1. EPL Projekta 1. un 2. alternatīvas trases (ieskaitot dažādas 1. alternatīvas modifikācijas vai lokālos risinājumus) šķērso vai virzās tuvumā vairākām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kas ir iekļautas Natura 2000 teritoriju tīklā. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku un plānotos risinājumus objektu pārbūves un jaunu posmu būvniecības realizācijai, Ziņojumā novērtēts, ka tajos gadījumos, kad EPL trase neatradīsies tiešā Natura 2000 teritoriju tuvumā, nav sagaidāms, ka ar Paredzēto darbību varētu tikt izsauktas jebkādas pārmaiņas, kam varētu būt nelabvēlīga ietekme uz attiecīgo Natura 2000 teritoriju. Šādu Natura 2000 teritoriju vidū ir gan dabas liegums „Dūņezers”, gan dabas liegums „Dziļezers un Riebezers”, gan dabas liegums „Oleru purvs”, kas atrodas 850m, 2km un 830m attālumā no plānotās darbības vietas. Arī posmā, kur abas alternatīvas sakrīt (sākumposms) EPL pa jaunu trasi tiktu virzīta gar dabas liegumu „Rūjas paliene”, tomēr attālums līdz Natura 2000 teritorijai būtu ~400m un bažas par nelabvēlīgu Paredzētās darbības ietekmi ar Ziņojumu netiek identificētas.

6.4.4.2. Tomēr vairākām Natura 2000 teritorijām pārbūvējamā EPL trase vai jaunbūvējamie posmi atradīsies salīdzinošā tuvumā vai pat tās šķērsos:

6.4.4.2.1. Attiecībā uz 1. alternatīvu secināms, ka 2. sektora sākumā tiktu šķērsots dabas liegums „Rūjas paliene”, savukārt 3. sektorā jaunā 1. alternatīvas 1.B EPL trase vienotā koridorā ar Rail Baltica B3 alternatīvu tiktu virzīta gar dabas liegumu „Dzelves - Kroņa purvs” un aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” tuvumā. Ja EPL netiktu virzīta vienā koridorā ar Rail Baltica – 1. alternatīvas pamata trase 3. sektorā virzītos caur dabas parku „Piejūra”. Izvēloties 1.A risinājumu (Carnikavas apeja) no šāda šķērsojuma varētu izvairīties, tomēr 1. alternatīvas noslēgumā trase jebkurā gadījumā tad virzītos gar dabas liegumu „Garkalnes meži”.

6.4.4.2.2. Attiecībā uz 2. alternatīvu secināms, ka no dabas lieguma „Rūjas paliene” šķērsojuma varētu izvairīties, tomēr 2. sektora noslēgumā pie Valmieras tiktu šķērsots aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja”. Arī 3. sektorā 2. alternatīva šķērsotu Natura 2000 teritoriju – Gaujas nacionālo parku.

6.4.4.3. Natura 2000 teritoriju aizsardzību noteic īpašs regulējums. Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (turpmāk ĪADT likums) 43.panta (4) daļa noteic, ka darbībām, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), veic ietekmes uz vidi novērtējumu. Balstoties uz ietekmes novērtējumu, ir jāpārbauda, vai Paredzētā darbība negatīvi neietekmēs Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nebūs pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Pretējā gadījumā Paredzēto darbību veikt nav atļauts (ĪADT likuma 43.panta (5) daļa). Ja caur Natura 2000 teritoriju un tajā esošiem biotopiem ir paredzēts virzīt jaunu EPL vai pārbūvēt esošo (paplašinot stigu), citu starpā, piemēram, izcērtot īpaši aizsargājamā meža biotopā kokus stigas platumā, - ietekme uz Natura 2000 būs tieša un tās aizsardzības mērķu kontekstā var būt būtiska. Arī tad, ja būvniecība plānota Natura 2000 teritorijas tuvumā, nav izslēgts, ka ietekmju zonas varētu skart aizsargājamo teritoriju. Tādēļ Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir veikts arī ietekmes uz Natura 2000 teritorijām novērtējums.

6.4.4.4. Rezumējot ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros konstatēto 1. alternatīvas gadījumā:

- 6.4.4.4.1. 1. alternatīvas gadījumā dabas liegums „*Rūjas paliene*”, kas ietilpst arī ZBR teritorijā, tiktu šķērsots pa esošu 110kV EPL trasi, to pārbūvējot par 110kV un 330kV EPL. Novērtēts, ka šķērsojuma vietā ir 2 Eiropas Savienības aizsargājami biotopi – 6120* *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs* un 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris atjaunošanās*. Šajās teritorijās nav nepieciešama EPL stīgas veidošana, tomēr ietekmes ir iespējamās no būvniecības procesa, tostarp biotopu kontekstā ir jāplāno EPL balstu izvietojums. Ziņojumā novērtēts, ka biotopi šķērsojuma vietā ir izvietoti šaurās joslās un būvniecība bez biotopu platību zuduma ir iespējama. Ziņojumā novērtēts, ka īpaši aizsargājami biotopi var tikt ietekmēti vienīgi īslaicīgi - EPL būvniecības laikā (izbraukājot), tomēr, ievērojot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, šāda nelabvēlīga ietekme netiek prognozēta. Ziņojumā ir iestrādāta apņemšanās projektēt optimālu attālumu starp balstiem, kas ļaus samazināt ietekmi uz biotopiem, kā rezultātā secināts, ka nav sagaidāma šķērsojuma vietā esošo īpaši aizsargājamo biotopu dabas liegumā „*Rūjas paliene*” fragmentācijas, izolētības pakāpes un biotopu kvalitātes izmaiņas, kā arī nav sagaidāmas izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka attiecīgās Natura 2000 teritorijas struktūra un funkcijas, nav sagaidāms biotopu platības zudums. Līdz ar to, realizējot Ziņojumā paredzētos risinājumus, ar esošās EPL pārbūvi šajā posmā netiek prognozēta nedz negatīva paliekoša ietekme uz konkrētajām dabas vērtībām Natura 2000 teritorijā, nedz Natura 2000 teritoriju kopumā (tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem).
- 6.4.4.4.2. Novērtēts, ka, virzot 1. alternatīvas gadījumā EPL pa pamattrasi (pa esošo 110kV līniju), kas šķērso dabas parku „*Piejūra*”, būtu nepieciešams paplašināt EPL stīgu, izcirst gandrīz 4ha (~3,9ha) šajā Natura 2000 teritorijā īpaši aizsargājamo biotopu 2180 *Mežainas piejūras kāpas* un 0,3ha prioritāri aizsargājama biotopa 91D0* *Purvaini meži*. Vērtējot šādu ietekmi gan konkrētās Natura 2000 teritorijas, gan Latvijas un Eiropas Savienības kontekstā, secināts, ka nav sagaidāmas būtiskas izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka dabas parka „*Piejūra*” struktūras un funkcijas. Tomēr ir sagaidāmas biotopa kvalitātes izmaiņas, tiks zaudētas un iznīcinātas konkrētās biotopu platības un šādas izmaiņas palielinās biotopu fragmentāciju. Tā kā līdzšinējās 110kV EPL stīgas platuma palielināšanai būs šāda ietekme uz Natura 2000 teritoriju, tās aizsardzības mērķu kontekstā 1. alternatīvas pamata trases izvēlei bez Carnikavas apejas Ziņojumā nav identificēta pamatojuma. Proti, ņemot vērā to, ka ir pieņemamas alternatīvas, kas šādu nelabvēlīgu ietekmi nerada, secināts, ka risinājumu varētu izvēlēties vienīgi tad, ja nebūtu pieņemamas alternatīvas vai tad, ja EPL stīgas platums nebūtu jāpalielina (tas savukārt būtu pretrunā normatīvajiem aktiem).
- 6.4.4.4.3. Izvēloties Carnikavas apeju (1.A) no dabas parka „*Piejūra*” šķērsojuma būtu iespējams izvairīties. Trase virzītos tā tuvumā, tomēr, realizējot Ziņojumā paredzētos risinājumus būvniecības ietekmju novēršanai un esošā hidroloģiskā režīma saglabāšanai, jo īpaši risinājumus balstu izbūvei mitru biotopu tuvumā, ar Paredzēto darbību netiek prognozēta nedz negatīva ietekme uz dabas vērtībām Natura 2000 teritorijā, nedz Natura 2000 teritoriju kopumā (tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem). Vienlaikus dabas parka „*Piejūra*” aizsardzības mērķi ir saistīti arī ar putnu sugu aizsardzību. Ņemot vērā plānoto EPL novietojumu un attālumu līdz aizsargājamai teritorijai, kā arī ornitoloģiskās vērtības Natura 2000 teritorijas

daļās, kuras iespējami varētu tikt ietekmētas, Ziņojuma izstrādē pieaicinātais ornitofaunas eksperts R. Lebus atzinis, ka Paredzētā darbība uz dabas parka „Piejūra” ornitofaunu būtisku ietekmi neatstās.

- 6.4.4.4.4. Pie līdzvērtīgiem secinājumiem Ziņojuma autori nonāk dabas lieguma „Jaunciems”, dabas lieguma „Garkalnes meži” un aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” kontekstā. Ir sagaidāms, ka EPL trase virzīsies to tiešā tuvumā, EPL aizsargjoslai citviet ar teritorijām pat robežojoties. Tomēr nekādas darbības Natura 2000 teritorijas robežās nav paredzētas un realizējot Ziņojumā paredzētos risinājumus būvniecības ietekmju novēršanai un esošā hidroloģiskā režīma saglabāšanai, ar Paredzēto darbību netiek prognozēta negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām augu sugām un biotopiem, Natura 2000 teritorijas integritāti. Vienlaikus ņemts vērā, ka aizsargājamās teritorijas ir arī putniem nozīmīgas vietas un šo Natura 2000 teritoriju aizsardzības mērķi ir citu starpā saistīti ar ornitofaunas aizsardzību. Ņemot vērā plānoto EPL novietojumu, kā arī ornitoloģiskās vērtības Natura 2000 teritorijas daļās, kuras iespējami varētu tikt ietekmētas, Ziņojuma izstrādē pieaicinātais ornitofaunas eksperts R. Lebus atzinis, ka EPL pārbūves vai jaunu līniju būvniecības šo teritoriju tuvumā ietekme (gan īslaicīga būvniecības periodā, gan ilglaicīga EPL ekspluatācijas periodā), ir nebūtiska vai tās nav, ja EPL šīs teritorijas nešķērso.
- 6.4.4.5. Virzot EPL vienotā koridorā ar Rail Baltica, lai gan 1.B' modifikācija nešķērsotu dabas liegumu „Dzelves - Kroņa purvs” un aizsargājamo ainavu apvidu „Ādaži”, EPL tiktu virzīta dabas lieguma tiešā tuvumā un vienotais koridors atrastos ~ 400m attālumā no ainavu apvidus. Atšķirībā no citiem posmiem, ietekmes summētos no diviem objektiem, jo EPL tiktu izbūvēta paralēli dzelzceļa līnijai, kas paredz vērā ņemamas pārmaiņas un arī ekspluatācijas periodā ir saistīta ar troksni. Ziņojumā un Rail Baltica ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros novērtēts, ka tiešā veidā nav sagaidāma abu darbību ietekme uz Natura 2000 teritorijā aizsargājamiem biotopiem, tomēr identificēts, ka īpaši aizsargājamo biotopu (1.15., 9080* *Staignāju meži*, 91D0* *Purvaini meži*, 7110* *Neskarti augstie purvi* un 5.18., 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*) viens no galvenajiem pastāvēšanu apdraudošajiem faktoriem ir izmaiņas hidroloģiskā režīmā, kas jāņem vērā, plānojot EPL balstu izvietojumu, būvējot to pamatnes un veicot jebkādas citus darbus Natura 2000 teritorijas tuvumā. Ziņojumā ir identificēts, ka projektēšanas gaitā jāapzina ūdens plūsmas virzienus, lai izvairītos no hidroloģisko procesu izmaiņām dabas lieguma teritorijā. Papildus ietekmes ir saistāmas ar Rail Baltica ekspluatācijas troksni un abu objektu būvdarbu ietekmēm. Tā kā šajā trasē EPL kopumā kā risinājums tiek apskatītas tikai dēļ Rail Baltica iespējamās trases, vērtēt EPL ietekmes atrautī nav pamata, jo bez Rail Baltica tās šajā vietā radītas nemaz netiktu. Līdz ar to, ietekmes uz Natura 2000 teritoriju apskatāmas kumulatīvi.
- 6.4.4.6. Rail Baltica ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir ietverts vērtējums par iespējamu ietekmi uz dabas lieguma „Dzelves - Kroņa purvs” ekoloģiskajiem apstākļiem, tostarp purva biotopiem, ņemot vērā varbūtējās hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņas. Tāpat, pieaicinot nozares ekspertu, vērtēta ietekme uz ornitofaunu. Pamatā secināts, ka bez savlaicīgas tādu risinājumu paredzēšanas, kas ietekmi uz Natura 2000 teritoriju nerada, nelabvēlīga ietekme būtu sagaidāma. Tādēļ jau sākotnējās projektēšanas stadijā ir identificēti, tostarp no hidroloģiskajiem vai hidroģeoloģiskajiem aspektiem izrietoši iespējamie riski, un ar nozares ekspertiem ir izstrādāti risinājumi, lai Rail Baltica būvniecības ietekmju iespējamā izplatības zona neskartu aizsargājamo teritoriju vai aizsardzības mērķiem noteiktas konkrētas teritorijas un neizsauktu pārmaiņas Natura 2000 teritorijas ekoloģiskajos apstākļos, neietekmētu tās aizsargājamās dabas vērtības, tostarp biotopus, kas ir arī putniem nozīmīgas dzīvotnes. Vienīgi pašā darbības

realizācijas (būvniecības) vietā (īslaicīgi) varētu lokāli tikt izsauktas hidroloģiskā režīma izmaiņas (grunšu nomaiņas rezultātā), tomēr nav sagaidāmas, ka tās varētu izsaukt kādas paliekošas pārmaiņas jau Natura 2000 teritorijās vai šīs teritorijas ietekmēt. Attiecībā uz dabas liegumu „*Dzelves - Kroņa purvs*” novērtēts, ka Rail Baltica būvniecības vieta atrodas augstāk kā dabas liegums un virszemes noteces plūsma ir vērsta virzienā uz liegumu. Izvēloties atbilstīgus tehniskos risinājumus, tostarp ierīkojot caurtekas, lai neizsauktu izmaiņas hidroloģiskajā režīmā un nodrošinātu pēc iespējas nemainīgus apstākļus (kas projektā ir paredzēts), netiek prognozēts, ka ietekmes varētu sasniegt Natura 2000 teritoriju un netiek prognozēts, ka varētu izmainīties hidroloģiskais un hidroģeoloģiskais režīms vai ekoloģiskie apstākļi Natura 2000 teritorijā un tās biotopos. Attiecīgi, netiek prognozēta šāda veida ietekmes iespējamība arī tālāk esošā aizsargājamo ainavu apvidus „*Ādaži*” kontekstā. Vienlaikus no Rail Baltica ziņojuma izriet, ka, izstrādājot meliorācijas sistēmu pārbūves vai rekonstrukcijas risinājumus teritorijām, kas atrodas tiešā dabas lieguma „*Dzelves - Kroņa purvs*” tuvumā, paredzēts piesaistīt un konsultēties ar attiecīgās jomas dabas aizsardzības ekspertiem un institūcijām. Tādējādi tiktu saglabāta nepieciešamā piesardzība.

6.4.4.7. Abu projektu iespējamās ietekmes uz ornitofaunu abu projektu gadījumā ir vērtējis viens dabas eksperts - R.Lebuss, iespēju robežās izvirzot arī vienotus risinājumus ietekmes novēršanai/mazināšanai. Šādu kumulatīvo ietekmju kontekstā no vērtējumiem izriet, ka:

6.4.4.7.1. Kopumā šie ir labākie no līdz šim piedāvātajiem apvienotās trases risinājumiem (variantiem jeb alternatīvām). Ņemot vērā sākotnējos risinājumus un trases modifikācijas, kas tika izstrādātas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru gaitā, Rail Baltica un EPL Projekta summārā ietekme uz šīm divām Natura 2000 teritorijām ir būtiski samazināta, laika gaitā atsakoties no tādām alternatīvām, kas tās šķērsotu tieši.

6.4.4.7.2. Tomēr arī šajā variantā tuvais novietojums dabas liegumam „*Dzelves – Kroņa purvs*” eksperta ieskatā bez savlaicīgas ietekmes novēršanas un mazināšanas varētu negatīvi ietekmēt liegumā mītošās putnu sugas, tostarp tās, kuru aizsardzībai Natura 2000 teritorija veidota. Saskaņā ar Natura 2000 teritorijas „*Dzelves – Kroņa purvs*” standarta datu formā noteikto, aizsardzības statuss teritorijai ir noteikts citu starpā 18 Eiropas Padomes direktīvas 79/409/EEK (pēc labojumiem direktīva 2009/147/EC) par savvaļas putnu aizsardzību 1.pielikumā ietvertu putnu sugu aizsardzībai (sugas, kurām jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā). Tādēļ noteikts, ka Rail Baltica un EPL Projektam šajā posmā ir jārealizē pasākumi, kas trokšņa traucējumu samazina.

6.4.4.7.3. Kā citas varbūtējas ietekmes identificēti arī tādi aspekti, kā putnu sadursmes iespēja ar elektropārvades līniju vadiem ekspluatācijas laikā; putnu sadursmes ar vilcieniem un dzelzceļa infrastruktūru (vadiem, aizsargžogiem). Novērtējis Paredzētās darbības risinājumus un izdarījis apsvērumus par darbību pieļaujamību, eksperts no vienas puses secina, ka aizsardzības interesēs Rail Baltica un EPL Projekta trasi šajā posmā vislabāk būtu maksimāli atvirzīt no aizsargājamām teritorijām (proti, līdzīgi kā tehniskie risinājumi C alternatīvu izpildījumā bijuši izstrādāti arī citos Rail Baltica sektoros), tomēr no otras puses atzinis, ka Rail Baltica kopā ar plānoto EPL Projektu 1.B (Rail Baltica B3) trasē ir pieļaujama, ja tiek realizēts paredzēto pasākumu komplekss, kas nodrošina

putnu sugu lokālo populāciju labvēlīga statusa saglabāšanu, kā arī tiek veikts putnu monitorings (ietverot pirms būvniecības, būvniecības un pēc būvniecības (ekspluatācijas) fāzi). Pasākumu kompleksu, kā arī monitoringa plānu rekomendēts sagatavot laicīgi, pēc lēmuma pieņemšanas par trases konfigurāciju un akceptētajām alternatīvām, bet pirms tiek uzsākta trases projektēšana, lai šos pasākumus var iekļaut projektēšanas un būvniecības, kā arī turpmākās trases ekspluatācijas plānos.

6.4.4.7.4. Lai nelabvēlīgu ietekmi uz Natura 2000 teritorijām neradītu, eksperts noteicis, ka jārealizē šādas aktivitātes: būvniecības periodā darbi veicami ārpus putnu ligzdošanas laika; periodā pēc būvniecības jānodrošina elektropārvades līniju marķēšana; meliorācijas sistēmu atjaunošana vai pārbūve pieļaujama tikai tiešā līniju tuvumā, nekādā gadījumā nav pieļaujama īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un teritorijās, kas ar tām robežojas.

6.4.4.7.5. Ievērojot to, ka abu projektu vienotā koridora alternatīvajā posmā, kas neatrastos šo Natura 2000 teritoriju tuvumā (Rail Baltica A3; EPL Projekta 1.B), eksperts ir identificējis būtiskas ietekmes putnu faunas aizsardzībai noteiktu mikroliegumu kontekstā (skat. arī šī Biroja atzinuma 6.5.5.nodaļu) - kā rekomendāciju starp divām alternatīvām (Rail Baltica B3 un A3 vai EPL Projekta 1.B un 1.B) eksperts tomēr iesaka izvēlēties alternatīvu B3/1.B, kas tiktu virzīta gar dabas liegumu „*Dzelves - Kroņa purvs*”. Šo trasi izvēlēties rekomendē arī Rail Baltica ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādātāji un iespējamās ietekmes uz Natura 2000 teritoriju „*Dzelves - Kroņa purvs*” kontekstā DAP nav izvirzījis priekšlikumus vai ierosinājumus rekomendētās trases korekcijām.

6.4.4.8. Rezumējot ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros konstatēto 2.alternatīvas gadījumā:

6.4.4.8.1. Secināms, ka EPL Projekta 2.sektorā, virzot EPL trasi uz D, DR no punkta, kur jaunais pierobežas posms pieslēgtos esošai 110kV līnijai Rūjienas novadā, varētu kopumā izvairīties no dabas lieguma „*Rūjijas paliene*” šķērsojuma, tomēr posmā pie Valmieras būtu jāšķērso aizsargājamo ainavu apvidus „*Ziemeļgauja*”. Minētā teritorija ir iekļauta arī Natura 2000 tīklā, tostarp kā pūniem nozīmīga vieta. Lai arī no ornitofaunas aizsardzības viedokļa eksperts R.Lebuss ir secinājis, ka ietekme būtu nebūtiska, šķērsojuma vietā, paplašinot EPL stīgu, būtu jāizcērt ~1ha (0,88ha) Eiropas Savienībā un šajā Natura 2000 teritorijā prioritāri aizsargājama meža biotopa – 9010* *Veci un dabiski boreāli meži*. Līdzīgi kā 1.alternatīvas pamata trases gadījumā ar dabas parku „*Piejūra*”, - vērtējot sagaidāmo ietekmi gan konkrētās Natura 2000 teritorijas, gan Latvijas un Eiropas Savienības kontekstā, secināts, ka nav sagaidāmas būtiskas izmaiņas likumsakarībās un mijiedarbībās, kuras nosaka aizsargājamo ainavu apvidus „*Ziemeļgauja*” struktūras un funkcijas. Tomēr ir sagaidāmas būtiskas attiecīgā biotopa kvalitātes izmaiņas, tiks zaudētas un iznīcinātas konkrētās biotopu platības un šādas izmaiņas palielinās biotopu fragmentāciju. Tā kā līdzšinējās 110kV EPL stīgas platuma palielināšanai būs šāda ietekme uz Natura 2000 teritoriju, tās aizsardzības mērķu kontekstā 2.alternatīvas trases izvēlei ziņojumā nav identificēta pamatojuma. Proti, ņemot vērā to, ka ir pieņemamas alternatīvas, kas šādu nelabvēlīgu ietekmi nerada, secināts, ka risinājumu varētu izvēlēties vien tad, ja EPL stīgas platums nebūtu jāpalielina (tas savukārt būtu pretrunā normatīvajiem aktiem).

6.4.4.8.2. Ja ņem vērā šādu izslēdzošu un limitējošu apstākli 2.alternatīvas 2.sektorā, tālāk 2.alternatīvas trasi jau būtu iespējams virzīt pa esošu 330kV EPL. Tomēr vērā ņemams posms šajā sektorā tiktu virzīts caur Natura 2000 teritoriju - Gaujas nacionālo parku, kas ir arī puniem nozīmīga vieta. Stigas platums šajā posmā nebūtu jāpalielina un novērtēts, ka būvniecība bez biotopu platību zuduma ir iespējama. Ziņojumā novērtēts, ka īpaši aizsargājami biotopi var tikt ietekmēti vienīgi īslaicīgi - EPL būvniecības laikā (izbraukājot), tomēr, ievērojot Ziņojumā paredzētos ietekmi mazinošos pasākumus, šāda nelabvēlīga ietekme netiek prognozēta. Ziņojumā ir iestrādāta apņemšanās projektēt optimālu attālumu starp balstiem un ka balsti tiks projektēti iespēju robežās vecajās balstu vietās, lai nepakļautu ietekmēm jaunas aizsargājamo biotopu un aizsargājamo augu sugu atradņu platības, kuras atrodas esošās trases tuvumā. Tā rezultātā secināts, ka jau esošas 330kV EPL pārbūves gadījumā nav sagaidāma šķērsojuma vietā esošo īpaši aizsargājamo biotopu fragmentācijas, izolētības pakāpes un biotopu kvalitātes izmaiņas, kā arī nav sagaidāmas izmaiņas likumsakarības un mijiedarbības, kuras nosaka attiecīgās Natura 2000 teritorijas struktūra un funkcijas. Saistībā ar ornitofaunu konstatēts, ka ietekme (gan īslaicīga būvniecības periodā, gan ilglaicīga EPL ekspluatācijas periodā) būtu nebūtiska, ka tiks respektētas putnu aizsardzības prasības un izvīrītās ietekmi mazinošo pasākumu rekomendācijas. Tomēr, ņemot vērā to, ka EPL 2.alternatīvas trasē mežaudzes ir kopumā ornitoloģiski nozīmīgākas kā 1.alternatīvas trasē, no putnu aizsardzības viedokļa tiek rekomendēts izvēlēties 1.alternatīvu ar Rail Baltica modifikāciju.

6.4.4.9. Tādējādi, dažādu posmu griezumā EPL Projekta 1.un 2.alternatīvai ir identificējamās gan priekšrocības, gan ierobežojošie vai limitējošie faktori Natura 2000 teritoriju griezumā, tomēr, - kā jau konstatēts iepriekš – projekta risinājumi neparedz iespēju trasi no vienas alternatīvas aizvirzīt uz otru (un atpakaļ). Tādēļ ierobežojoši vai limitējošie faktori kāda posma griezumā (ja netiek izstrādātas vēl citas, papildus alternatīvas), - ir visai alternatīvas trasei izšķirīgi. Ar Ziņojumu šādus izslēdzošus apstākļus EPL projekta 2.sektorā Izstrādātāji konstatē 2.alternatīvas gadījumā (aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” kontekstā), attiecīgi EPL Projektu pēc jaunā posma pieslēgumam esošajai 110kV EPL ir pamats turpināt realizēt pa 1.alternatīvas trasi, jo piedāvātā 2.alternatīvas trase nav pieļaujama. Vienlaikus limitējoši apstākļi ir konstatēti arī 1.alternatīvas pamata trasei (3.sektorā, ja netiek realizēta Carnikavas apeja). Tā kā EPL būvniecību jaunā trasē ne tikai pie Carnikavas, bet arī kā Saulkrastu apeju vietējās sabiedrības interesēs 3.sektorā Ierosinātāja izsver jebkurā gadījumā, kā arī ņemot vērā Rail Baltica projekta nodrošinājumam nepieciešamo elektroapgādi un iespēju teritoriju fragmentācijas ietekmes ar apvienotu koridoru mazināt – Birojs atzīst, ka piemērotākais risinājums (Rail Baltica akcepta gadījumā) varētu būt 1.alternatīva ar vienotā koridora modifikāciju. Tomēr Birojs nekonstatē Natura 2000 teritoriju kontekstā tādus limitējošus apstākļus arī 1.alternatīvas citām alternatīvām (izņemot posmu caur dabas parku „Piejūra”), lai ar atzinuma nosacījumiem noteiktu, ka tie nav pieļaujami.

6.4.4.10. Tādējādi, vadoties no Ziņojumā novērtētā, Ziņojuma izvērtēšanas gaitā noskaidrotā un konstatētā, kā arī šajā atzinumā izdarītajiem apsvērumiem, Birojs

uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir nosakāmi šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Ir pieļaujama vienīgi tādu Paredzētās darbības alternatīvu un tehnisko risinājumu realizācija, kas nav pretrunā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) aizsardzības mērķiem un negatīvi neietekmē to ekoloģiskās funkcijas un integritāti, līdz ar to, Paredzētās darbības realizāciju ir pamats īstenot pa 1. alternatīvas trasi, jo 2.alternatīva caur aizsargājamo ainavu apvidu „Ziemeļgauja” saskaņā ar novērtējuma rezultātu nav pieļaujama. Tāpat nav pieļaujama 1.alternatīvas pamata trases realizācija 3.sektorā caur dabas parku „Piejūra”. Šajā 1.alternatīvas posmā ir identificējamās citas pieņemamas alternatīvas.
- b) Ievērojot to, ka Rail Baltica projekta ietvaros ir konstatēti izslēdzoši apstākļi A3 alternatīvas realizācijai, gadījumā, ja tiek saņemts Rail Baltica akcepta lēmums un EPL Projekts virzīts ar Rail Baltica vienotā koridorā, Paredzētā darbība īstenojama pa 1.B' modifikāciju ar turpinājumu pa 1.B trasi (Rail Baltica A4 posms). Vienlaikus, ja atbilstoši ornitofaunas eksperta rekomendācijai līdzīgi kā tehniskie risinājumi bijuši izstrādāti arī citos Rail Baltica sektoros, Satiksmes ministrija nekonstatēs, ka posmā pie dabas lieguma “Dzelves – Kroņa purvs” trasi iespējams papildus atvirzīt no dabas lieguma un tiek akceptēta Rail Baltica B3 alternatīva risinājumā, kā tas bijis paredzēts ziņojumā, - EPL izvietojums Natura 2000 teritorijai tuvākajās vietās, tostarp izvietojums Rail Baltica nodalījuma joslas attiecīgajā pusē un balstu vietas precizējamās tādējādi, lai abu objektu būvdarbi izpētes koridora ietvaros tiktu pēc iespējas maksimāli atvirzīti no Natura 2000 teritorijas robežas, kur iespējams, arī EPL paredzot Rail Baltica labajā pusē.
- c) Ierosinātajai ir jānodrošina Ziņojumā paredzētie vai izpildes un efektivitātes ziņā līdzvērtīgi Paredzētās darbības risinājumi akceptējamo EPL Projekta alternatīvu realizācijas ietekmes uz Natura 2000 teritorijām novēršanai un mazināšanai. Tajā skaitā Paredzētās darbības realizācija nedrīkst izsaukt hidroloģiskā režīma un veģetācijas izmaiņas Natura 2000 teritorijās. Posmos, kur EPL virzās gar Natura 2000 teritorijām, šādu darbu, kas izsauc hidroloģiskā režīma izmaiņas, veikšana ir pieļaujama tikai būvniecības vietā un tās tiešā tuvumā, konkrētus risinājumus izstrādājot, piesaistot attiecīgās jomas ekspertus. Kur nepieciešams, veicami precīzi aprēķini, būvniecības projektā pamatojot piemērotāko risinājumu, tostarp balstu izvietojumam, izvēli.
- d) Piesardzības nolūkos būvniecības darbi Rail Baltica posmos, kas plānoti citu starpā putnu sugu aizsardzībai veidotu Natura 2000 teritoriju tiešā tuvumā veicami ārpus putnu ligzdošanas laika. Šajās teritorijās jānodrošina arī elektrolīniju marķēšana un putnu monitorings, kas ietvertu pirms-būvniecības, būvniecības un pēc-būvniecības (ekspluatācijas) fāzi. Monitoringa plāns un pasākumi nosakāmi sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem un DAP, ietverot arī pasākumu kompleksu rīcībām, ja nelabvēlīga ietekme tiktu konstatēta.

6.4.5. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, tostarp īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, kā arī bioloģisko daudzveidību.

6.4.5.1. Paredzētās darbības plānošanas, iespējamo alternatīvu noteikšanas un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir veikta dažādu teritorijas aizsardzības, interešu aizskārums u.c. apstākļu apzināšana. Viens no šādiem būtiskiem aspektiem, kas plānošanā ņemts vērā, ir arī valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi, kā arī aizsargājami biotopi un sugas. Tāpat ņemti vērā mežu masīvi, bioloģiski vērtīgas teritorijas. Tomēr šādā izsvērumā secināts, ka, neatkarīgi no izvēlēta trases varianta, EPL būtu jāšķērso ZBR teritorija, jo tas veido plašu teritoriju Latvijas Z daļā un ietver visu Latvijas Z pierobežu. Tāpat - faktiski neatkarīgi no iespējamām trases alternatīvām, ja EPL tiktu virzīts vienotā koridorā ar Rail Baltica, – abu objektu tiešā tuvumā (vai pat trases vietā) būtu mikroliegumi. Tā kā šīm teritorijām ir noteikts īpašs aizsardzības statuss un to izmantošanu regulē ārējie normatīvie (speciālie) akti, darbību realizācijas iespējamība un nosacījumi (arī izņēmumi) ir jāvērtē gan iespējamās ietekmes, gan normatīvajos aktos noteiktu aprobežojumu kontekstā. Trase šķērsos arī mežus un lauksaimniecības zemes, kas ir vērtība gan no ekonomiskā, gan bioloģiskās daudzveidības viedokļa, tostarp kā ekosistēmas dzīvnieku migrācijai, putnu populāciju aizsardzībai. Iespēju robežās ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir apzinātas putnu masveida pulcēšanās (barošanās, ligzdošanas, riesta) vietas un migrācijas koridori, identificētas problemātiskās teritorijas.

6.4.5.2. Tā kā EPL trasi ir daudz vieglāk koriģēt, mainot tās trajektoriju ar balstu izvietojumu, secināts, ka no tiešas ietekmes uz dižkokiem būtu iespējams izvairīties. Novērtēts, ka plānoto EPL alternatīvu un modifikāciju trases tuvumā (400m platā EPL izpētes koridorā) atrodas 12 valsts nozīmes dižkoki. Vistuvāk atrodas valsts nozīmes aizsargājama dižkoks ozols, vietā, kur EPL 1.alternatīva šķērso autoceļu P16 (70m attālumā no plānotās EPL ass līnijas), kas ir ārpus EPL aizsargjoslas. Visi pārējie dižkoki atrodas tālāk par 100m no EPL ass līnijas.

6.4.5.3. Saistībā ar mikroliegumiem no ietekmes uz vidi novērtējuma, tostarp Rail Baltica novērtējuma gaitā secinātā izriet:

6.4.5.3.1. Vērtējot EPL Projektam izpētītās trases un piedāvātos alternatīvu pamata risinājumus (neskaitot vienoto koridoru ar Rail Baltica), secināms, ka EPL būtu iespējams gan jaunajos posmos, gan pārbūvējamo EPL posmos nodrošināt tādējādi, lai netiktu skarti un negatīvi ietekmēti īpaši aizsargājamu sugu vai biotopu aizsardzībai veidoti mikroliegumi. Izņēmums būtu 1.alternatīvas pamata trases posms pēc Carnikavas, kur trase virzītos gar putnu sugas aizsardzībai veidotu mikroliegumu, tomēr šādas trases realizācijai jau konstatēti izslēdzoši apstākļi Natura 2000 teritorijas kontekstā. Tāpat putnu sugas aizsardzībai veidots mikroliegums atrastos netālu no 2.alternatīvas trases (starp Inčukalnu un Ropažiem), bet 2.alternatīvas realizācijai ir konstatēti izslēdzoši apstākļi Natura 2000 teritorijas kontekstā. Citi mikroliegumi no EPL Projekta īstenojamām trasēm atrastos pietiekoši drošā attālumā, lai būtiskas negatīvas ietekmes ar plānotajiem risinājumiem un piesardzības pasākumiem novērstu.

6.4.5.3.2. Problemātiskāki ir posmi, kur paredzēta Rail Baltica būvniecība. No abu objektu ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātiem izriet, ka ietekme uz mikroliegumiem ir iespējama gan abos posmos, kur tiek izskatītas vienotā koridora alternatīvas (A3/1.B un B3/1.B), gan posmā, kur vienotajam koridoram nav identificētas alternatīvas (A4/1.B). Būtiska paliekoša ietekme ir Rail Baltica projektam (tā radītam troksnim), jo kopējais traucējumu apmērs var būt būtisks un ligzdas vai riestu vietas varētu tikt pamestas. Ar EPL Projektu ir saistāms sadursmju ar vadiem risks.

- 6.4.5.3.3. Novērtēts, ka Rail Baltica A3 alternatīvas A3-3 posms un kopējais koridors ar EPL Projektu šķērsotu lakša jeb mežloku aizsardzībai veidotu mikroliegumu un tādējādi ietekmētu to tieši un būtiski. Šajā posmā pastāv iespēja trasi pirms mikrolieguma novirzīt uz rietumiem pa C1 alternatīvu. Šādā gadījumā attālums līdz mikroliegumam būtu ~400m un negatīvas ietekmes netiek konstatētas. Arī tālāk A3-3 posms virzītos 5m attālumā no melnā stārķa aizsardzībai veidota mikrolieguma. Lai gan alternatīva šajā gadījumā ir virzīt abus objektus gar dabas liegumu „*Dzelves - Kroņa purvs*”, kas ir arī putniem nozīmīga vieta, un arī tur ~100m attālumā būtu cits melnā stārķa aizsardzībai veidots mikroliegums (abos gadījumos eksperts R.Lebuss secina, ka sagaidāmais ilgtermiņa trokšņa traucējums būtu pārāk liels un ligzdas visticamāk tiktu pamestas arī gadījumā, ja paši būvniecības darbi tiktu veikti ārpus ligzdošanas perioda), - kā rekomendāciju izvēlēties eksperts iesaka alternatīvu B3 (EPL Projekta 1.B). Arī Rail Baltica ziņojuma izstrādātāji rekomendē šajā posmā izvēlēties trases virzīšanu pa B3 (EPL Projekta 1B) alternatīvu un ar Biroja 2015.gada 3.maija atzinumu Nr.5, kas izdots par Rail Baltica ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, noteikts, ka A3-3 posms nav pieļaujams. Attiecīgi, vienotais koridors ar EPL Projektu, ja tāds veidojams, būs virzāms pa 1.B modifikāciju.
- 6.4.5.3.4. 1.B' modifikācijas turpinājumā (Rail Baltica A4 posms), kur EPL pāriet 1.B risinājumā, Rail Baltica nodalījuma josla robežotos ar medņa aizsardzībai veidotu mikroliegumu un šķērsotu tā buferzonu. Ja EPL šajā posmā izvieta Rail Baltica nodalījuma joslas labajā pusē, ar Paredzēto darbību mikroliegums tieši netiktu skarts, tomēr arī EPL atrastos mikrolieguma buferzonā. Šajā posmā apvienotās trases tuvumā ir identificēti arī citi medņu rieta aizsardzībai izveidoti vai plānoti jaundibināmi mikroliegumi, kā arī trīspirkstu dzeņa aizsardzībai izveidots mikroliegums. Rail Baltica ietekmi uz medņu riestiem eksperts R.Lebuss visos gadījumos vērtē kā būtisku un riestus apdraudošu, tomēr uz trīspirkstu dzeni vērtē kā salīdzinoši nelielu. Tomēr šajā posmā Rail Baltica trasei kopumā nav bijušas identificētas pieņemamas alternatīvas un attiecīgi trasi Rail Baltica realizācijas gadījumā ir paredzēts virzīt pa A4 trasi un ietekmes uz medņu riestiem novērtētas kā būtiskas.
- 6.4.5.4. Tādējādi, pozitīva akcepta lēmuma saņemšanas gadījumā Rail Baltica tiktu realizēta pa B3 un A4 trasi (EPL Projekta gadījumā sakrīt ar 1.B' modifikāciju ar turpinājumu pa 1.B modifikāciju). Paredzētās darbības Ziņojumā novērtēts, ka EPL virzīšana pa šādu trasi ir pamatota tikai tādā gadījumā, ja Rail Baltica tiek realizēta, savukārt ornitofaunas eksperts atzīst, ka vienota koridora veidošana būtu labāks risinājums (salīdzinājumā ar divu jaunu fragmentējošu objektu izveidi). Tomēr Rail Baltica projektam šādā trasē ir sagaidāma būtiska negatīva ietekme putnu sugu aizsardzībai veidotiem mikroliegumiem. Tā kā citas Rail Baltica alternatīvas nav identificētas, no ietekmes tās realizācijas gadījumā izvairīties nav iespējams. Tādēļ secināts, ka Rail Baltica attiecīgo posmu realizācija varētu būt pieļaujama vienīgi kā izņēmums, ja tiek identificēti izņēmuma piemērošanas apstākļi un saņemta DAP rakstveida atļauja saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14.pantu. Šādas atļaujas saņemšana līdz ar to kļūst par vienu no priekšnoteikumiem Rail Baltica akcepta lēmumam un tā realizācijai.
- 6.4.5.5. Saistībā ar elektrolīnijām un elektrotraumām eksperts R.Lebuss norāda, ka elektrotīkli ir nozīmīgs putnu mirstības cēlonis (putnu sadursme ar vadiem). Tomēr riskus var ievērojami samazināt, nodrošinot putniem drošus elektrotīklu un elektroietaišu risinājumus (pietiekami lieli attālumi starp vadiem, vadi vienā plaknē, droši izolatori, vadu marķēšana). Vērtējot abu objektu kumulatīvo ietekmju mazināšanas iespējas, novērtēts, ka īpaši liela varbūtība sadursmei ir vietās, kur tuvumā atrodas medņu riesti

un melno stārķu mikroliegumi. Šajās vietās tiek rekomendēta dzelzceļa vadu marķieru izmantošana, kā arī rekomendēts veikt monitoringu. Savukārt vērtējot tikai EPL Projekta ietekmi un nosakot pasākumus, kas būtu jārealizē Ierosinātājai, secināts, ka posmos pie mikroliegumiem būvniecības periodā darbi veicami ārpus putnu ligzdošanas laika (nav pieļaujama laika posmā no 1.februāra līdz 1.augustam medņa aizsardzībai veidotu mikroliegumu tuvumā, bet posmā no 1.aprīļa līdz 20.jūlijam citu mikroliegumu tuvumā); periodā pēc būvniecības jānodrošina elektropārvades līniju marķēšana; meliorācijas sistēmu atjaunošana vai rekonstrukcija pieļaujama tikai tiešā līniju tuvumā, nekādā gadījumā nav pieļaujama mikroliegumu teritorijās un teritorijās, kas ar tiem robežojas.

6.4.5.6.Vērtējot ietekmi uz ornitofaunu kopumā, ornitofaunas eksperts R.Lebuss, eksperte S.Martinšone un Ziņojuma autori konstatē, ka nelabvēlīga ietekme izpaudīsies gan būvniecības, gan ekspluatācijas periodā un tas saistīts ar dzīvotņu zudumu iepriekšējam lietojumam zaudētajās, tostarp mežu, teritorijās, iespējams arī sadursmes ar EPL risks, vadi fragmentēs gaisa telpu. Kā būtiskāka šāda ietekme vērtējama īpaši aizsargājamu dabas teritoriju un mikroliegumu tuvumā, kur piemērojams īpašs aizsardzības režīms, jo teritorijas ir noteiktas kā piemērotas konkrēto sugu aizsardzībai, tomēr bez ievērināšanas nav atstājama arī ietekme ārpus šādu īpaši jutīgu teritoriju apkārtnes. Atbilstoši sniegtajam vērtējumam, tiešā veido ligzdojošiem vai migrējošiem putniem veicot pārlidojumus, EPL nedarbojas kā barjera, taču pastāv risks, ka sadursmju rezultātā putni var iet bojā. Posmos, kur tiktu izbūvēta arī dzelzceļa līnija, bojāgājušie putni (ja tie nokrīt uz sliedēm) var pievilināt plēsīgos putnus, kas atkal palielina jaunu sadursmju risku. No Ziņojuma neizriet, ka Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu būtu novērtēta kā nepieņemama un nepieļaujama, tomēr eksperti secinājuši, ka piemērotāks risinājums 1.alternatīvas sākumposmā (pierocešas daļa), kur paredzēta jaunas EPL izbūve, apiet putniem vērtīgu mežu teritoriju un realizēt 1.2.M risinājumu, tāpat noteikts, ka EPL ir marķējama posmā, kas virzas cauri lauku masīvam uz ZR no Burtņieku ezera. Ziņojumā novērtēts, ka ligzdojošiem putniem, īpaši meža sugām, labvēlīgāka ir plānotās EPL 1.alternatīva, jo salīdzinājumā 2.alternatīva šķērsotu mežus, kuri ir vecāki un bioloģiski nozīmīgāki. Savukārt, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz migrējošiem putniem, 1.alternatīvas gadījumā tā varētu būt lielāka, jo 1.alternatīvas gadījumā ir migrējošiem putniem nozīmīgs posms ar lauku masīviem un mitrājiem, kas atrodas ap Burtņieku ezeru un uz Z no tā. Ziņojuma ietvaros ir vērtēta ietekmes mazināšanas iespēja un eksperti ir izstrādājuši risinājumu EPL marķēšanai un monitoringam. Īpašu uzsvāru eksperti likuši uz Paredzētās darbības ietekmes monitoringu, kura rezultāti varētu būt priekšnoteikums arī tālākajām rīcībām un lēmumiem par piemērojamiem ietekmes mazināšanas pasākumiem.

6.4.5.7.Atbilstoši sniegtajam vērtējumam, nevienas putnu sugas populācija vērtētajās teritorijās ar Paredzēto darbību netiks izolēta un Paredzētās darbības gaitā populāciju izolācijas pakāpes nemainīsies. Tāpat novērtēts, ka ar Paredzēto darbību nav sagaidām tik būtiska ietekme uz putnu populācijām, lai izmainītu to lielumu vai sugas aizsardzības statusu valstī.

6.4.5.8.Saskaņā ar Ziņojumu, EPL tiešā tuvumā nav identificēti sikspārņiem nozīmīgi apvidi, kuros, saistībā ar Paredzētās darbības īstenošanu, varētu rasties būtiska negatīva ietekme uz sikspārņiem un kuras dēļ būtu jāveic korekcijas trases plānojuma izvēlē. Atsevišķās vietās Gaujas nacionālā parka teritorijā (2.alternatīvas gadījumā) trase šķērsotu sikspārņu mītnes vietas, tomēr šajos posmos trases platuma izmaiņas netiktu paredzētas. Vienlaikus Ziņojumā ieteikts, ja iespējams, mežainajās platībās darbus neveikt no 25.maija līdz 10.jūlijam, kad vairumam sikspārņu sugu ir nelidojoši mazuli, un būvdarbu troksnis varētu radīt traucējumus trases tuvumā potenciāli esošajām sikspārņu kolonijām.

6.4.5.9. EPL visā 1.sektora garumā un gandrīz visā 2.sektora garumā šķērsos ZBR teritoriju, - gan ainavu aizsardzības, gan neitrālo zonu. Kopumā, novērtējot sagaidāmo ietekmi uz ainavu, secināts, ka pārmaiņas būs būtiskas, jo īpaši 1.sektora posmā, kur EPL tiks izbūvēta jaunā vietā, tomēr nav identificēti tādi apstākļi, kas Paredzētās darbības realizāciju kopumā limitētu. Lai mazinātu ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem un ZBR teritoriju kopumā, paredzēts projektēt optimālu attālumu starp balstiem, kas ļautu samazināt ietekmi uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem. Balsti tiks projektēti iespēju robežās vecajās balstu vietās, lai nepakļautu ietekmēm jaunas aizsargājamo biotopu un aizsargājamo augu sugu atradņu platības, kuras atrodas esošās trases tuvumā. Ziņojumā ieteikts ZBR bioloģiski vērtīgo zālāju teritorijās balstus ierīkot maksimāli reti. Būvprojekta izstrādes gaitā paredzēts izvēlēties balstu novietojumu, lai tie atrastos ainaviski mazāk nozīmīgās skatu līnijās, piemēram, uz mežu fona vai blakus citām vertikālām dominantēm. Teritorijās, kurās dominē lauksaimniecības zemes, trases novietojumu iespēju robežās paredzēts projektēt pa lauksaimniecības zemēm, apejot meža pudurus u.c.

6.4.5.10. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, katrā no alternatīvu posmiem ir apzinātas sastopamās dabas vērtības - īpaši aizsargājamās sugas un biotopi. No Ziņojuma izriet, ka informācija apkopota, izmantojot gan publiski pieejamo informāciju un dabas datu pārvaldības sistēmu „Ozols”, gan veicot teritoriju apsekošanu visas EPL trases garumā. Ziņojumam ir pievienoti arī bioloģiskās daudzveidības novērtēšanai pieaicināto ekspertu atzinumi. Novērtēts, ka Paredzētā darbības īstenošanas rezultātā tiks mainīts teritorijas izmantošanas veids arī platībās, kas atbilst īpaši aizsargājamo biotopu kvalificējošām pazīmēm, tomēr netiks skartas aizsargājamo sugu atradnes. Ņemot vērā EPL trases korekciju iespējas, darbības vieta maksimāli plānota tā, lai nebūtu jāšķērso vai balsti jāizvieto īpaši aizsargājamo biotopu poligonos, tomēr pilnībā izvairīties no šādas ietekmes nav iespējams, jo īpaši gadījumos, kad nepieciešama EPL stigas veidošana mežu teritorijās. Biotopi un to poligoni, kas atrodas EPL trasē vai tās tuvumā ir atspoguļoti Ziņojuma kartogrāfiskajā materiālā. Citu starpā ņemot vērā atsevišķiem posmiem jau identificētus limitējošus apstākļus, secināms, ka:

6.4.5.10.1. galvenās biotopu grupas, kuras varētu tikt skartas, ir meža, piejūras un iekšzemes kāpu biotopi. Novērtēts, ka galvenās ietekmes, ko uz minētajām biotopu grupām var atstāt Paredzētā darbība, ir biotopa iznīcināšana noteiktā platībā, paplašinot plānotās EPL trases platumu vai veidojot jaunus posmus. Papildus ietekmes ir saistītas ar biotopu fragmentācijas palielināšanos. Daļa meža biotopu ir iekļauti arī Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumu Nr.153 „*Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu*” pielikumā (9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9020* *Veci jaukti platlapju meži*, 9080* *Staignāju meži*, 9180* *Nogāžu un gravu meži*, 91D0* *Purvaini meži*, 91E0* *Aluviālie krastmalu un palieņu meži*). Kā jau konstatēts iepriekš – 2.alternatīvas kopgarumā būtu jāšķērso ievērojami mazāk teritoriju, kur mežos paplašināma EPL stiga, turklāt būvniecība tiktu pamatā virzīta pa esošu trasi, tomēr 2.alternatīva daudz vairāk šķērso Natura 2000 teritorijas un tās realizācijai ir konstatēti limitējoši faktori tieši izcērtamu aizsargājamo biotopu (Natura 2000 teritorijā) kontekstā. Šādi izslēdzoši apstākļi ir konstatēti arī 1.alternatīvas pamattrasei caur Carnikavu. Attiecībā uz vietām ārpus Natura 2000 teritorijām, ietekmes uz meža un iekšzemes kāpu biotopiem novēršanai vai mazināšanai Ziņojumā ietverti pasākumi – pēc iespējas nebūvēt jaunus EPL balstus un neierīkot būvdarbu pagaidu novietnes tiešā īpaši aizsargājamo biotopu tuvumā, piebraukšanai pie rekonstruējamās un izbūvējamās EPL izmantot tikai esošos ceļus un ceļu vietas, pēc iespējas neiebraucot jaunus;

izvērtēt iespējas neizvietot balstus slapju augšanas apstākļu biotopos, lai samazinātu hidroloģiskā režīma izjaukšanu. Atbilstoši Ziņojuma izstrādē pieaicināto ekspertu vērtējumam, lai mazinātu fragmentācijas ietekmi, neskartajās meža biotopu daļās būtu nepieciešams izvietot daļu no nocirstā kokmateriāla, bet ne vairāk par 10 kokiem uz 1 ha biotopa, īpaši biotopa 1.17., 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži teritorijās*, jo šādu pasākumu īstenošana būtiski palielinātu kritušās koksnes daudzumu mežā biotops un ilgtermiņā dažādas sadalīšanās stadijās esošās kritālas radītu labvēlīgu vidi dažādām dabisko mežu indikatorugām, kuru klātbūtne varētu palielināt bioloģisko daudzveidību.

6.4.5.10.2. Atbilstoši novērtētajam nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība varētu atstāt ietekmi uz saldūdeņu biotopiem, jo plānotās EPL trases ar minētajiem biotopiem tieši nerobežojas. Tomēr, īstenojot EPL trases 1.alternatīvu, tajā skaitā 1A un 1B modifikāciju, tiktu šķērsots īpaši aizsargājamais biotops un Eiropas Savienības aizsargājamais biotops Latvijā 5.18., 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi* (ZBR pie Salacas upes un pie Lielās un Mazās Juglas ārpus *Natura 2000* teritorijām). Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības ietekmes novēršanai EPL balsti projektējami maksimāli tālu no ūdensobjektiem, nepieļaut tehnikas pārvietošanos pa to gultnēm, novērst tehnikas mehānisku iedarbību uz saldūdens biotopiem, nepieļaut augsnes eroziju, piesārņojuma un augsnes daļiņu ieskalošānu ūdenī. Realizējot šos pasākumus, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbības varētu atstāt negatīvu ietekmi un pazemināt saldūdens biotopu kvalitāti.

6.4.5.10.3. EPL trase vairākās vietās šķērsotu arī aizsargājamus zālāju biotopus. Ziņojumā identificēts, ka Paredzētā darbības gaitā zālāju biotopi var tikt ietekmēti no tehnikas pārvietošanās pa tiem, radot augsnes virskārtas bojājumus, līdz ar to augāja bojājumus. Paredzētās darbības negatīvās ietekmes mazināšanai nepieciešams organizēt tehnikas pārvietošanos pa vienu līniju, kas šķērso īpaši aizsargājamo biotopu vismazākajā attālumā līdz rekonstruējamajai EPL, pēc darbu veikšanas nolīdzināmas tehnikas radītās risas un atsākama zālāja apsaimniekošana iepriekšējā režīmā (bez aršanas un zālāja sēšanas vietās, kur augājs iznīcināts. Arī veicot darbus sasāluma periodā ietekme būs mazāka. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam vērtējumam, ievērojot iepriekš minētos Paredzētās darbības ietekmi mazinošos pasākumus, nav paredzama būtiska un ilglaicīga negatīva ietekme uz zālāju biotopiem.

6.4.5.10.4. Ziņojumā norādīts, ka plānotās EPL trases nešķērso neskartus augsto un pārejas tipa purvu biotopus, tomēr plānotā EPL trase 1.alternatīvas gadījumā, tajā skaitā īstenojot 1A modifikāciju un 1B vai 1B' modifikāciju, 980 m garā posmā ZBR teritorijā, ārpus *Natura 2000* teritorijas, šķērsotu nelielus augsto purvu nogabalus, kas atbilst Eiropas Savienības aizsargājamajam biotopam Latvijā 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās*. Šāds biotops tiktu šķērsots arī 540 m posmā jaunbūvējamajā trasē 1.sektorā. Ziņojumā identificētās Paredzētās darbības negatīvās ietekmes uz purvu biotopiem ir tehnikas pārvietošanās pa purva virsmu, iznīcinot zemsedzi, kura, atšķirībā no zālāja, atjaunojas daudz lēnāk, kā rezultātā paredzama purva zemsedzes ilgāka atjaunošanās līdz sākotnējam stāvoklim. Tāpat novērtēts, ka par galveno apdraudējumu purvu biotopiem var uzskatīt ierobežojumus purvu hidroloģiskā režīmā atjaunošanai, jo šādi pasākumi ir pretrunā ar EPL uzturēšanas nosacījumiem. Atbilstoši novērtējumam Paredzētā darbības

negatīvās ietekmes mazināšanai uz purvu biotopiem iespēju robežās EPL rekonstrukcijas un izbūves darbi veicami sasaluma periodā.

6.4.5.10.5. Atbilstoši veiktajam novērtējumam, rekonstruējamā EPL, īstenojot trases 1A modifikāciju, 350 m garā posmā šķērso īpaši aizsargājamo biotopu un Eiropas Savienības aizsargājamo biotopu Latvijā *1.16., 4010 Slapji virsāji*. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība var atstāt negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamo biotopu, izbūvējot tajā EPL balstus. Tāpat novērtēts, ka, iespējams, EPL trases izveide uz minēto biotopu var atstāt arī pozitīvu ietekmi, jo nereti īpaši aizsargājamā biotopa atjaunošanai nepieciešama koku un krūmu izciršana. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības negatīvās ietekmes mazināšanai veicamie pasākumi ir pēc iespējas nebūvēt EPL balstus īpaši aizsargājamā biotopa teritorijā, organizēt tehnikas pārvietošanos pa vienu līniju, kas biotopu šķērso vismazākajā attālumā līdz EPL, kā arī ieteicama būvdarbu veikšana sasaluma periodā. Atbilstoši novērtētajam, ievērojot minētos ietekmi mazinošos pasākumus, nav paredzama būtiska un ilglaicīga ietekme uz īpaši aizsargājamiem virsāju biotopiem.

6.4.5.11. Tādējādi, apkopojot iepriekš konstatēto, Ziņojumā novērtēto un tā vērtēšanas gaitā izteiktos viedokļus un argumentus, Birojs konkrēto ietekmes aspektu kontekstā nekonstatē tādas aizliedzošus apstākļus, kas būtu par pamatu Birojam izvirzīt obligātu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība nav pieļaujama, tomēr pievienojas Izstrādātāju rekomendācijai un uzskata, ka posmā Igaunijas robeža – Rūjiena, ņemt vērā ekspertu – ornitologu ieteikumu, trasi būtu labāk virzīt pa 1.2.M posmu, apejot putniem nozīmīgās mežu teritorijas, savukārt Paredzētās darbības realizācija pa 1.B trasi ar turpinājumu pa 1.B modifikāciju īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tostarp mikroliegumu tuvumā ir jēgpilna un var būt pamatojama vienīgi gadījumā, ja tiek realizēts arī Rail Baltica projekts. Tāpat Birojs pievienojas Izstrādātāju viedoklim, ka turpmākās projektēšanas gaitā, lemjot par konkrēto balstu izvietojumu un trases konfigurāciju, pēc iespējas būtu jāvadās no Ziņojuma 6.1.1.tabulā un 6.1.2.tabulā ietvertajiem principiem dažādu ietekmes aspektu maksimālai samazināšanai un pārvaldībai. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu Birojs noteic šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama:

- a) Paredzētās darbības realizācija pa 1.B trasi ar turpinājumu pa 1.B modifikāciju ir īstenojama ar nosacījumu, ja par attiecīgo Rail Baltica alternatīvu (Rail Baltica B3 un A4) pieļaujamību tiek saņemta DAP atļauja izņēmuma piemērošanai saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14.pantu un ir saņemts attiecīgo Rail Baltica alternatīvu akcepta lēmums.
- b) Atbilstoši nozares ekspertu noteiktajam un ņemot vērā akceptēto gala trasi, projektā nosakāmi un nodrošināmi būvniecības sezonālie ierobežojumi un citi, tostarp EPL marķēšanas, nosacījumi ietekmes uz putniem nozīmīgām vietām un mikroliegumiem mazināšanai. Tajā skaitā, gadījumā, ja tiek saņemts Paredzētās darbības un Rail Baltica projekta akcepta lēmums un objekti tiek virzīti vienotā koridorā pa 1.B un 1.B trasi (Rail Baltica B3 un A4), sadarbībā ar ornitofaunas ekspertu/iem precizējami sezonālie ierobežojumi dabas lieguma un putniem nozīmīgas vietas „*Ādaži*” tuvumā, bet posmos pie mikroliegumiem būvniecības darbi nav pieļaujami laika posmā no 1.februāra līdz 1.augustam medņa aizsardzībai veidotu mikroliegumu tuvumā, bet posmā no 1.aprīļa līdz 20.jūlijam citu mikroliegumu tuvumā; šajos posmos, precizējot atbilstīgās vietas, jānodrošina arī elektropārvades līniju marķēšana.

- c) Sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem un DAP ir jāizstrādā un jārealizē plānoto monitoringa pasākumu plāns, kur attiecināms, nodrošinot monitoringu gan pirms būvniecības uzsākšanas, gan būvniecības un ekspluatācijas laikā. Monitoringa veikšanas vietas, nosacījumi un risinājumi nosakāmi, ņemot vērā akceptēto alternatīvu, ietverot arī pasākumu kompleksu rīcībām, ja nelabvēlīga ietekme tiktu konstatēta.
- d) Turpmākās projektēšanas gaitā, lemjot par konkrēto balstu uzvietojumu un trases konfigurāciju, pēc iespējas jāvadās no Ziņojuma 6.1.1.tabulā un 6.1.2.tabulā ietvertajiem principiem ietekmes samazināšanai, to starpā, projektēt optimālu attālumu starp balstiem, kas ļautu samazināt ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem, kur iespējams, balstus projektēt vecajās balstu vietās, lai nepakļautu ietekmēm jaunas aizsargājama biotopu platības, būvniecības darbus veikt tā, lai pēc iespējas mazāk ietekmētu veģetāciju un augsnes virskārtu u.c.

6.4.6. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

- 6.4.6.1. Industriālo un infrastruktūras elementu, tajā skaitā lineāru infrastruktūras objektu būvniecībai kopumā ir degradējoša ietekme uz apkārtnes dabisko ainavu, tādēļ izvairīties no šādas negatīvas ietekmes Paredzētās darbības gadījumā faktiski nav iespējams. Posmos, kur paredzēta esošas EPL pārbūve, ietekme būtu mazāka, tomēr balstu paaugstināšana līdzšinējo ietekmi pastiprinās. Būtiskāka ietekme nepārprotami sagaidāma tajās vietās, kur EPL tiks izbūvēta no jauna.
- 6.4.6.2. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem novērtēšanai Ziņojuma izstrādes gaitā piesaistīti ainavu eksperti, kuru atzinumi pievienoti Ziņojuma 1.pielikumā (6. un 7.atzinums).
- 6.4.6.3. Novērtēts, ka 1.alternatīvas pammatrāse, ietverot 1A modifikācijas risinājumu un Saulkrastu apeju, EPL trase šķērsotu 5 valsts aizsardzībā esošo arheoloģijas un arhitektūras pieminekļu aizsardzības zonas. Minētā alternatīva virzās caur vienvēidīgāku ainavu, ar salīdzinoši vidēju ainavu atpazīstamību, popularitāti un kultūrvēsturisko vērtību. Nepieciešami apjomīgi EPL trases pārbūves darbi, kas paredz ievērojamu trases aizsargjoslas paplašināšanu un augstāku EPL balstu uzstādīšanu. Šim variantam ir izteikta ietekme uz rekreācijas, tūrisma un sporta aktivitātēm piemērotu ainavu, jo analizētās trases tiešā tuvumā atrodas Gaujas upe, Ummja un Lilastes ezeri, Garezers un to apkārtnē, DL „Dziļezers” un DL „Riebezers” apkārtnē, kā arī Saulkrastu pilsētas teritorija (sevišķi, ja netiek īstenots Saulkrastu apejas risinājums). Identificēti arī īpaši jutīgi ainavu apvidi – Pierīgas rekreācijas un tūrisma aktivitāšu iecienīto mežaino piejūras kāpu ainavas dabas parkā „Piejūra”, kā arī Saulkrasti kā kūrortpilsēta.
- 6.4.6.4. 1.alternatīvas 1B un/vai 1B' modifikācijas risinājuma gadījumā tiktu šķērsotas divas valsts aizsardzībā esošo arheoloģijas un arhitektūras pieminekļu aizsardzības zonas. Minētais modifikācijas risinājuma posms galvenokārt virzās caur mežainu ainavu, kurai raksturīgas vizuāli slēgtas vai tuvo skatu ainavas. EPL un tai piegulošajai teritorijai raksturīga salīdzinoši zema ainavas atpazīstamība, popularitāte un kultūrvēsturiskā vērtība. Ņemot vērā, ka 1B un 1B' modifikācijas risinājuma gadījumā trase jābūvē no jauna, tad sagaidāmas ievērojamas izmaiņas līdzšinējā ainavā. Trasi izbūvējot dzīvojamo ēku tuvumā, tiek pilnībā pārveidota šo vietu lokālā ainavu telpa, tuvajos skatos šajos posmos plānotie infrastruktūras objektī ieņems dominējošo lomu ainavā. Šāda ietekme vairāk izpaudīsies lauksaimniecības zemju ainavās, bet mazāk – mežainajās ainavās. Tomēr, ņemot vērā, ka minētie trašu modifikācijas risinājumi atrodas teritorijā ar salīdzinoši zemu ainavas pieejamību ar tuvo skatu vērsumu un

vizuāliem šķēršļiem, novērtēts, ka ainavu izmaiņas vidēji tālos un tālos skatos vērtējamas kā nenozīmīgas un neietekmēs tūrisma, rekreācijas un sporta aktivitātes plānotās trases tuvumā.

- 6.4.6.5.2.alternatīvas trases gadījumā tiktu šķērsotas 14 valsts aizsardzībā esošo arheoloģijas un arhitektūras pieminekļu aizsardzības zonas. Minētās alternatīvas trases teritorijā izplatītas daudzveidīgākas, mozaikveida ainavas, tajā skaitā Gaujas upes ieleja ar reljefā izteiktākam un estētiski piesātinātākam ainavām, kas bagātinātas ar kultūrvides elementiem – arheoloģijas un arhitektūras pieminekļiem. Tādēļ vērtētās trases ainava ir arī ar salīdzinoši augtu atpazīstamību, popularitāti un kultūrvēsturisko vērtību. Atbilstoši novērtētajam, 2.alternatīvas gadījumā plānoti salīdzinoši mazāki trases pārbūves darbi, trases aizsargjoslas paplašināšanu paredzēts veikt mazākā posmā, pamatā saglabājot arī esošo EPL balstu augstumu, kas ir viens no galvenajiem ainavu degradējošajiem faktoriem. Rezultātā ietekme uz apkārtējo ainavu būtu mazāka, jo trase galvenokārt saglabātu jau esošo degradējošo ietekmi, kura zināmā mērā jau ir integrējusies ainavā. Vērtētās trases alternatīvas ietekme uz ainavas pievilcību rekreācijas, tūrisma un sporta aktivitātēm ir izteikta vietās, kur EPL trase šķērso Gaujas upes ieleju Krimuldas, Beverīnas, Inčukalna un Sējas novados, Ungurmuižas un Ungura ezera apkārtnē.
- 6.4.6.6.Atbilstoši sniegtajam vērtējumam, neatkarīgi no izvēlētās EPL alternatīvas, tās šķērso visus trīs Latvijai raksturīgos ainavu tipus (āraini, mežaini un mozaikveida ainavu). Abu vērtēto alternatīvu gadījumā vietās, kur ir jau esošas EPL, to ietekme uz ainavu jau ir notikusi un tās šobrīd jau iekļāvušās esošajā ainavā. Tomēr, ņemot vērā, ka 1.alternatīvas pamattrases gadījumā esošo 110 kV EPL paredzēts pārveidot par 330 kV EPL, sagaidāms, ka ietekme uz apkārtējo ainavu būs būtiskāka, jo būs nepieciešams izcirst platāku EPL aizsargjoslu, kā arī uzstādīt augstākus EPL balstus, kuriem, iespējams mainīsies arī novietojums. Savukārt ievērojama ietekme uz ainavu sagaidāma gan 1.alternatīvas, gan 2.alternatīvas posmā no Igaunijas robežas līdz Rūjienai, kā arī tajos 1.alternatīvas modifikāciju risinājumu posmos, kuros EPL paredzēts izbūvēt no jauna, tajā skaitā 1.alternatīvas 1B un/vai 1B' modifikācijas risinājuma posmos, kuros EPL plānots izvietot vienotā infrastruktūras koridorā ar Eiropas standarta platuma dzelzceļa līniju Rail Baltica. Lai gan minētos objektus virzot vienotā koridorā to ietekme uz apkārtnes ainavu būs mazākā, nekā tos veidojot katru atsevišķi, tomēr šo objektu izbūve vērtētajā posmā veidos ~95m platu izcirstu koridoru meža teritorijās, kurš ievērojami fragmentēs tās un atstās ietekmi uz mežu teritoriju ainavu. Atbilstoši novērtētajam, šāds infrastruktūras objektu koridors būs nozīmīgs ne tikai lokālā mērogā, bet veidos arī nozīmīgu lineāru ainavas elementu reģionālā mērogā, ietekmējot ainavu telpu ekoloģisko funkcionalitāti. Novērtēts, ka lielākās izmaiņas sagaidāmais ainavas vizuālajā aspektā, jo lokālā mērogā plānotās EPL trase šajā posmā radīs būtiskas ainavu vizuālās izmaiņas. Jāatzīmē, ka Ziņojumā norādīts, ka šis modifikācijas risinājums ir iespējams tikai gadījuma, ja šajā pašā posmā tiek veidota jau minētā dzelzceļa līnija.
- 6.4.6.7.Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam vērtējumam, secināts, ka plānotās EPL 1.alternatīvas (pammatrases) un 2.alternatīvas tuvumā ir nozīmīgas rekreācijas un tūrisma aktivitātes gan nacionālās, gan Baltijas jūras reģiona līmenī. Lielāks kultūrvēsturisko vērtību un ar tūrisma saistītu objektu daudzums konstatēts 2.alternatīvas trases apkārtnē, taču nākotnē arī Saulkrastu un Carnikavas apkārtnē var pieaugt tūrisma un rekreācijas nozīme.
- 6.4.6.8.Atbilstoši veiktajam novērtējumam, nevienā no vērtētajām plānotās EPL trašu alternatīvām un to modifikācijas risinājumiem nav konstatēti tādi izslēdzošie faktori, kas nepieļautu Paredzētās darbības realizāciju no ainavu aspekta. Vienlaikus likuma Par kultūras pieminekļu aizsardzību 23.pants noteic, ka kultūras pieminekļu aizsardzības zonā darbības, kas ietekmē kultūrvēsturisko vidi (piemēram, būvniecība, zemes reljefa mākslīga pārveidošana, mežsaimnieciska darbība, tādu iepriekš neidentificētu priekšmetu izcelšana no zemes vai ūdens, kuriem varētu būt vēsturiska, zinātniska,

mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība), drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk VKPAI) atļauju. Tādējādi Paredzētās darbības realizācijas būtisks priekšnosacījums (saistītais obligātais nosacījums) ir atbilstīgu atļauju saņemšana. Būtisks Ierosinātājas un VKPAI sadarbības un kopdarba uzdevums ir atrast risinājumus, lai ar Paredzētās darbības realizāciju iespējami nepazeminās pieminekļu kultūrvēsturiskā vērtība.

6.4.6.9. Likuma Par kultūras pieminekļu aizsardzību 22.panta nosacījumi paredz, ka tad, ja darbu rezultātā tiktu atklāti objekti ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo VKPAI un turpmākie darbi jāpārtrauc līdz izpētes pabeigšanai, situācijas noskaidrošanai un lēmumu pieņemšanai par darbu turpināšanu (un nosacījumiem). Arī Ziņojumā identificēts, ka pastāv varbūtība, ka plānotās EPL pārbūves un izbūves darbu laikā, veicot zemes rakšanas darbus, var tikt atklāti arheoloģiskas vai vēsturiskas nozīmes objekti, kuri šobrīd nav apzināti. Tādēļ, jau pirms būvdarbu uzsākšanas, rūpīgi jāizpēta plānotās EPL teritorijas, un šajos darbos jāiesaista nozares eksperti. Potenciāli šādas teritorijas identificētas Salaspils un Ropažu novados, tomēr vērtības var tikt atklātas arī citviet. Jāparedz, ka plānotās EPL būvdarbu gaitā, atklājot šādas iespējamās kultūras un vēsturiskās nozīmes liecības, jārikojas saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, kas regulē kultūras, arheoloģisku un vēsturisko aizsardzību un izmantošanu.

6.4.6.10. Lai mazinātu ietekmi uz ainavu un kultūrvēstures vērtībām, Ziņojumā ietverti ieteikumi pie viensētām, alejām, kultūras pieminekļiem veikt trases korekcijas, lai iespēju robežās trasi novirzītu tālāk no šiem objektiem, tādējādi samazinot arī ietekmes. Būvprojekta izstrādes gaitā ieteikts izvēlēties tādu balstu novietojumu, lai tie atrastos ainaviski mazāk nozīmīgās skatu līnijās, piemēram, uz mežu fona vai blakus citām vertikālām dominantēm. Teritorijās, kurās dominē lauksaimniecības zemes, trases novietojumu iespēju robežās ieteikts projektēt pa lauksaimniecības zemēm, apejot meža pudurus. Tāpat paredzēts, ka, projektējot balstus pa esošo 110 kV līniju, jāizvērtē iespējas tos balstus, kuri atrodas valsts aizsardzībā esošo pieminekļu aizsardzības zonā, projektēt ārpus pieminekļu aizsardzības zonas, jānodrošina finanšu līdzekļi pieminekļu apzināšanai un izpētei.

6.4.6.11. Tādējādi, apkopojot iepriekš konstatēto, Ziņojumā novērtēto un tā vērtēšanas gaitā izteiktos viedokļus un argumentus, Birojs konkrēto ietekmes aspektu kontekstā nekonstatē tādas aizliedzošas apstākļus, kas būtu par pamatu Birojam izvirzīt obligātu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība nav pieļaujama, tomēr pievienojas Izstrādātāju rekomendācijām un, vadoties no Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļas noteic, ka turpmākās projektēšanas gaitā, lemjot par konkrēto balstu izvietojumu un trases konfigurāciju, pēc iespējas jāvadās no Ziņojuma 6.1.1.tabulā un 6.1.2.tabulā ietvertajiem principiem ietekmes uz ainavu un kultūrvēsturisko vidi maksimālai samazināšanai un pārvaldībai. Citas prasības ir jau noteiktas citās šī Biroja atzinuma sadaļās, vai izriet no normatīvajiem aktiem. Līdz ar to Birojam atzinumā nav nepieciešams noteikt papildus obligātos nosacījumus.

6.4.7. Trokšņa un elektromagnētiskā lauka līmeņu izmaiņu novērtējums.

6.4.7.1. Atbilstoši Ziņojumā veiktajam novērtējumam Paredzētās darbības gaitā no EPL būvniecības un apakšstaciju paplašināšanas darbiem sagaidāma trokšņa emisija. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt pa posmiem, Paredzētās darbības gaitā izmantotās tehnikas radītā ietekme uz trokšņa līmeņa izmaiņām būs īslaicīga, tikai katra konkrētā rekonstruējamā posma apkārtņē. Būvniecības darbus paredzēts veikt tikai darba dienās laika posmā no plkst. 7:00 līdz 19:00, ievērojot ierobežojumus, kas saistīti

ar putnu ligzdošanas periodiem, tādēļ novērtēts, ka Paredzētās darbības ietekme neatstās būtisku ietekmi.

- 6.4.7.2. Atbilstoši Ziņojumā vērtētajam ekspluatācijā EPL nav saistīta ar būtiskām trokšņa līmeņa izmaiņām, un nav sagaidāms, ka normālas ekspluatācijas apstākļos, projektējot EPL un to apakšstacijas tā, lai tās neatrastos tiešā dzīvojamās apbūves tuvumā, Paredzētā darbība varētu radīt tādu trokšņa līmeni, kas pārsniegtu cilvēku aizsardzībai no trokšņa noteiktās robežvērtības. Paredzētā darbība ir tikai viens no vērienīgiem jaunu elektropārvades līniju būvniecības projektiem Latvijā, kuru ietekmes uz vidi novērtējums veikts pēdējo gadu laikā. Gan EPL troksnis, gan ar EPL saistītais elektromagnētiskais lauks ir aspekti, kas vērtēti arī savienojuma „*Kurzemes loks*” posmu ziņojumos, veikti arī mērījumi dabā.
- 6.4.7.3. Tā, piemēram, elektropārvades savienojuma „*Kurzemes loks*” 3.posma Tume – Rīga (Imanta) rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tika veikti mērījumi pie apakšstacijas Doles salā (pie Rīgas HES) un Ķekavā zem 330 kV EPL. Secināts, ka mitrā laikā pastiprinās troksnis –, jo mikroskopisku daļiņu atrašanās EPL vadu tiešā tuvumā, piemēram, miglas ūdens pilieni, rada specifisku ar EPL saistītu troksni. Tomēr mērījumi liecina, ka troksnis nepārsniedz pieļaujamos robežlielumus. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai šādu koronas izlādi var samazināt, samazinot elektrisko lauku uz vadu virsmas. Paredzētās darbības ietvaros paredzēts risinājums, ka jaunajai 330kV līnijai katra atsevišķa fāzes vada vietā tiks izmantoti trīs vadu saišķi. Minētais risinājums ~1,7 reizes samazina elektrisko lauku uz katra vada virsmas, salīdzinājumā ar vienu atsevišķu vadu. Novērtēts, ka, pielietojot minēto risinājumu, koronas izlāde un ar to saistītie zudumi, kā arī ar to saistītais augstfrekvences elektromagnētiskais lauks, sagaidāms retāk un ar mazāku intensitāti nekā tas būtu atsevišķa vada izmantošanas gadījumā.
- 6.4.7.4. Mūsdienās gan mājās, gan darbā cilvēki ir pakļauti dažādu frekvenču nejonizējoša elektromagnētiskā lauka (turpmāk arī EML) iedarbībai, kas saistīts ar elektroenerģijas arvien plašāku pielietojumu, tostarp sadzīvē. EML ir gan dabiski avoti (kosmiskais starojums, zibens izlāde, zemes pastāvīgs magnētiskais lauks), gan antropogēnas izcelsmes, no kuriem galvenais ir elektrība (visas elektriskās un elektroniskās ierīces un aparāti). Par EML uzskata statistiskus un mainīgus elektriskos, magnētiskos un elektromagnētiskos laukus frekvenču diapazonā no 0Hz līdz 300GHz. Tā ir EML daļa, kas uzskatāma par nejonizējošo starojumu. Tomēr arī šī EML komponente var atstāt iespaidu uz cilvēku veselību - no svara ir gan EML jauda, gan frekvence un frekvenču salikums, ekspozīcijas ilgums, attālums līdz EML radošajam avotam u.c. faktori.
- 6.4.7.5. Eiropā un Latvijā elektroapgāde pārsvarā izmanto 50 Hz elektrisko strāvu (trīsfāžu maiņstrāvu). Atbilstoši elektromagnētisko viļņu klasifikācijai, 50 Hz frekvence pieskaitāma pie ļoti zemas frekvences. Vietās, kur tiek izmantota elektroenerģija, rodas elektriskais un magnētiskais lauks, kas pie zemām frekvencēm var eksistēt tikai ciešā saistībā ar elektriskā vai attiecīgi magnētiskā lauka avotu, un strauji samazinās pieaugot distancei no šī avota.
- 6.4.7.6. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir veikts novērtējums, cik lieli šie lauki varētu būt sagaidāmi, kādas ir iespējas to lielumu un izplatību ierobežot, un vai šie lauki varētu atstāt būtisku nevēlamu ietekmi uz veselību. Rekomendācijas EML ekspozīcijas robežvērtībām ir ietvertas *Eiropas Padomes rekomendācijās 1999/519/EK EML (0Hz līdz 300GHz) iedarbības uz vispārējo sabiedrību ierobežošanai* (turpmāk - Ieteikumi). EML rekomendējamo ekspozīciju robežvērtību noteikšanas būtība ir tādu vērtību raksturojums, kas ļauj izdarīt EML novērtējumu un secināt, vai cilvēki, kas varētu tikt pakļauti EML iedarbībai, būtu aizsargāti pret tā kaitīgo ietekmi uz veselību. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi EML kontekstā, tostarp salīdzinot to ar

Ieteikumos un citos literatūras avotos ietvertajiem secinājumiem, secināts, ka elektriskais un magnētiskais lauks jau vadu tuvumā nesasnies noteiktos references līmeņus (magnētiskā lauka references līmenis: 100 μT , elektriskā lauka references līmenis: 5 kV/m). Vislielākais elektromagnētiskā lauka līmenis veidojas avota tuvumā, attiecīgi – zonā tieši zem augstsprieguma EPL. Ziņojumā ietvertas atsauces uz iepriekš veiktiem mērījumiem zem 330 kV EPL, kas uzrāda - tieši zem vadiem elektromagnētiskā lauka intensitāte var sasniegt 0,25 μT , bet 30 m attālumā no malējā vada tā ir 0,02 μT , kas atbilstoši Ieteikumiem ir nebūtiska. Arī elektriskā lauka mērījumu zem 330/110 kV līnijām uzrāda, ka tie ir zemāki par Eiropas Padomes rekomendācijā 1999/519/EC noteikto vērtību 5 kV/m.

6.4.7.7. Ziņojumā novērtēts, ka vērtētajā situācijā piemērots pasākums elektriskā un magnētiskā lauka iespējamās ietekmes mazināšanai, ir rast iespēju attālināt EPL no cilvēku ilgstošas uzturēšanās vietām, piemēram, skolām, bērnudārziem, bērnu rotaļu laukumiem, bibliotēkām u.c., kā arī dzīvojamām mājām, kas Paredzētās darbības alternatīvu izstrādes procesā ir iespēju robežās darīts. Tāpat novērtēts, ka optimālākais risinājums elektrisko un magnētisko lauku iedarbības samazināšanai uz cilvēkiem ir piemērotas ģeometrijas augstu balstu izmantošana EPL. Savs ieguldījums jāsniedz arī pašvaldībām, atbilstoši koriģējot teritorijas plānojumus un nepieļaujot augstsprieguma EPL tiešā tuvumā jaunu dzīvojamo apbūvi, jo īpaši tādu objektu kā bērnu rotaļu laukumi ierīkošanu, bērnudārzu un skolu būvi, sporta laukumu un citu sabiedrisku infrastruktūras objektu izbūvi.

6.4.7.8. Ņemot vērā likumsakarības, kas ietekmē elektriskā un magnētiskā lauka mainību, Ziņojumā prognozēts, ka pie aizsargjoslas ārējās robežas, sliktākajā teorētiskajā gadījumā tieši vidū starp balstiem pie minimālā noteiktā attāluma magnētiskās plūsmas blīvums nepārsniegs 6 μT , taču atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, šis lielums vidēji ir vismaz piecas reizes mazāks. Atbilstoši novērtētajam, pat visnelabvēlīgākajā situācijā tieši zem vadiem elektriskais lauks pārsniegtu 7 kV/m, bet to tuvumā jau sasniegs un būs zemāks par Ieteikumos noteikto 5 kV/m līmeni. Ziņojumā, atsaucoties uz Vācijā veiktu pētījumu, Izstrādātāji norāda, ka situācijā, kad 330 kV ķēdē strāvas stiprums sasniedz plānoto maksimumu 2000A, bet 110 kV ķēdē – 450A (zemākā vada augstums 9 m), 1 m augstumā no zemes nelabvēlīgākajā situācijā magnētiskā lauka stiprums zem EPL var sasniegt ~25 μT . Tomēr arī šāds literatūras avotos norādīts lielums ir četras reizes mazāks kā Ieteikumos noteiktā references vērtība – 100 μT . Tādēļ kaitējums cilvēka veselībai nav paredzams pat uzturoties visu laiku tieši zem elektrības vadiem. EPL savienojuma „Kurzemes loks” 3.posma pārbūves ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā no Valsts veselības inspekcijas Vides veselības nodaļas tik saņemts viedoklis par augstsprieguma EPL elektromagnētiskā lauka ietekmi uz iedzīvotāju veselību, saskaņā ar kuru, ievērojot, drošības aizsargjoslu attālumus, kas EPL noteikti ar Aizsargjoslu likumu, EPL pārbūve un ekspluatācija neradīs nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtējo dzīvojamo māju iedzīvotāju veselību.

6.4.7.9. Ziņojumā vērtēta arī EPL radītā EML iespējamā ietekme uz sakaru sistēmu darbību. Atbilstoši novērtētajam, Ziņojumā sniegta informācija, ka EPL izmantotajai 50 Hz fāžu maiņstrāvai ideālā gadījumā nevajadzētu būt ietekmei, tomēr bez 50 Hz pamatfrekvences eksistē arī daudzkārtņi, kas problemātiskos gadījumos var sasniegt pat 5 % un vairāk. Tādēļ, ja uztverošā iekārta atrodas pietiekami tuvu EPL, tajā var tikt inducēta 50 Hz strāva. Latvijā šo aspektu regulē Ministru kabineta 2016.gada 12.aprīļa noteikumi Nr.208 „Iekārtu elektromagnētiskās saderības noteikumi”, kurās iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 26.februāra direktīvas 2014/30/ES par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz elektromagnētisko savietojamību un kas nosaka, ka elektromagnētiskās saderības būtiskākās prasības tirgū piedāvātajām iekārtām un šo prasību ievērošanas uzraudzības

mehānismu. Minētie noteikumi no vienas puses nosaka, ka iekārtu ģenerētie elektromagnētiskie traucējumi nedrīkst pārsniegt līmeni, virs kura radioiekārtas un elektronisko sakaru iekārtas vai citas iekārtas vairs nespēj darboties, kā paredzējis ražotājs, bet no otras puses – iekārtu noturībai pret elektromagnētiskiem traucējumiem, kas sagaidāmi, lietojot kādas iekārtas paredzētajā veidā, ir pietiekami, lai tās varētu darboties bez pasliktinājuma. Tādēļ Ziņojumā novērtēts, ka iekārtām, kas ražotas atbilstoši Eiropas Savienībā un Latvijā spēkā esošajām prasībām, nevajadzētu būt darbības traucējumiem no augstsprieguma EPL. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka šobrīd publiskās sakaru sistēmas izmanto ciparu tehnoloģiju un digitālo signālu elektromagnētiskie lauki nevar izkropļot. Tādēļ, atbilstoši veiktajam novērtējumam, nav sagaidāms, ka rekonstruētā EPL atstās negatīvu ietekmi uz sakaru sistēmu.

6.4.7.10. Novērtējis Ziņojumā sniegto informāciju un veikto Paredzētās darbības ietekmes uz trokšņa un elektromagnētiskā lauka līmeņu izmaiņu novērtējumu, Birojs secina, ka ievērojot visus paredzētos risinājumus, kas saistīti ar EPL trases novietojumu, balstu izmēriem un izvietojumu, vairāku ķēžu izvietojumu uz balstiem, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība gan EPL pārbūves, gan ekspluatācijas laikā varētu radīt tādu trokšņa līmeni vai elektromagnētiskā lauka intensitāti, kas varētu radīt nepieļaujamus traucējumus un kaitējumu apkārtējai videi un iedzīvotāju veselībai. Attiecībā uz Paredzētās darbības ietekmi uz trokšņa līmeni, obligātie nosacījumi trokšņa aspektā ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kuru ievērošana Ierosinātajai ir obligāta jebkurā gadījumā, un Birojs nekonstatē, ka būtu pamats Paredzētās darbības nepieļaušanai trokšņa traucējumu aspektā. Vienlaikus Birojs, citu starpā ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas gaitā izteiktos viedokļus un argumentus, uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu Paredzētajai darbībai elektromagnētiskā lauka ietekmes aspektā ir izvirzāmi šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Turpmākā projekta attīstības stadijā turpināms izsvēruma rezultāts.
- b) Nepieciešamības gadījumā, tajā skaitā, ja bažas par elektromagnētiskā lauka ietekmi uz iedzīvotāju veselību izsaka rekonstruējamās EPL tuvumā esošo dzīvojamo māju iedzīvotāji vai pašvaldības, pēc EPL nodošanas ekspluatācijā jāveic periodiskus elektriskā un magnētiskā lauka mērījumus tipiskās trasi raksturojošās un no iedzīvotāju aspekta sensitīvās vietās. Iegūtie rezultāti izvērtēšanai jāiesniedz Veselības inspekcijā, kā arī par iegūtajiem mērījumu rezultātiem un to atbilstību Eiropas Savienības rekomendētajiem pieļaujamajiem elektriskā un magnētiskā lauka vērtībām jāinformē atbilstošās Skartās pašvaldības un tās iedzīvotāji.

Kā jau norādīts, - Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātajas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi vai vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības

realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

Birojs, sniedzot šo atzinumu, nav konstatējis tādas apstākļus, kas būtu par pamatu nepieļaut Ierosinātās plānoto darbību, tomēr - kā jau konstatēts iepriekš, no Ziņojumā novērtētā izriet limitējoši apstākļi Paredzētās darbības 2.alternatīvas realizācijai, kā arī 1.alternatīvas pamattrases posmam, kas šķērso dabas parku „Piejūra”. Tādējādi, Paredzēto darbību ir pamats virzīt pa 1.alternatīvu, tās 3.sektorā izvēloties kādu no piedāvātajiem alternatīvas risinājumiem. Pilnībā izslēdzoši apstākļi kādas no 1.alternatīvas risinājumu trasēm (neskaitot dabas parka „Piejūra” posmu un attiecīgi – trasi caur Carnikavu) Birojs nekonstatē, tomēr Saulkrastu apeja tāpat kā Carnikavas apeja ļautu izvairīties no papildus ietekmes dzīvojamo teritoriju tuvumā. Tāpat, lai gan nav konstatēti aizliedzoši apstākļi, kas būtu par pamatu Birojam izvirzīt obligātu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība nav pieļaujama, posmā Igaunijas robeža – Rūjiena, ņemot vērā ekspertu – ornitologu ieteikumu, trasi būtu labāk virzīt ārpus mežu teritorijas ar 1.2.M posmu apejot putniem nozīmīgās mežu teritorijas. Arī 1.B modifikāciju pamatotība galvenokārt ir saistāma ar paša Rail Baltica projekta realizāciju, vienlaikus Rail Baltica kontekstā jau konstatēts, ka vienotā trase virzāma sākotnēji pa 1.B modifikāciju, jo 1.B modifikācijas sākumposms nav pieļaujams. Tomēr šāda EPL risinājuma pamatojums ir saskatāms tikai kontekstā ar Rail Baltica un atsevišķi nebūtu rekomendējama.

Direktors

A. Lukšēvics

2016.gada 10.jūnijā

